

**ความจำเป็นในการมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล:
กรณีศึกษาเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดปราจีนบุรี**

นายศิริโชค ขุนคำ

**วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช**

พ.ศ. 2550

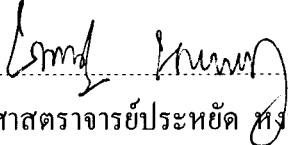
**Necessity of Kamnan and Puyaiban in Municipal Ares : Case Study of
Subdistrict Municipalities in Prachin Buri Province**

Mr. Sirichok Koonkom

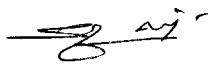
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration
School of Management Science
Sukhothai Thammathirat Open University
2007

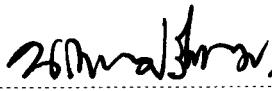
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความจำเป็นในการมีก้านและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล : กรณีศึกษา
เทศบาลตำบลในเขตจังหวัดปราจีนบุรี
ชื่อและนามสกุล นายศิริโชค ขุนคำ
แขนงวิชา บริหารรัฐกิจ
สาขาวิชา วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รศคนธ์ รัตนเสริมพงศ์
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สุพิมพ์ ศรีพันธ์วรสกุล
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นราธิป ศรีราม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

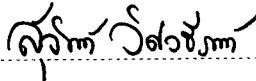
 ..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประหยัด หงษ์ทองคำ)

 ..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รศคนธ์ รัตนเสริมพงศ์)

 ..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุพิมพ์ ศรีพันธ์วรสกุล)

 ..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นราธิป ศรีราม)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
บริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

 ..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิศวธีรานนท์)

วันที่ 13 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2551

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความจำเป็นในการมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล: กรณีศึกษาเทศบาล
ตำบลในเขตจังหวัดปราจีนบุรี

ผู้วิจัย นายศิริโชค ขุนคำ **ปริญญา** รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รศนทร์ รัตนเสริมพงษ์ (2) รองศาสตราจารย์
ดร.สุพิมพ์ ศรีพันธุ์วรสกุล (3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์นราธิป ศรีราม **ปีการศึกษา** 2550

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาถึงความจำเป็นในการมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล (2) ศึกษาถึงอำนาจหน้าที่และบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล (3) ศึกษาถึงการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล

พื้นที่หลักที่ศึกษาได้แก่ เทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งกำหนดโดยวิธีเฉพาะเจาะจง จากเทศบาลตำบล จำนวน 8 แห่ง ในจังหวัดปราจีนบุรี ที่ยังคงมีกำนันและผู้ใหญ่บ้าน พื้นที่ที่ศึกษาอีกพื้นที่หนึ่งซึ่งใช้ในการศึกษาเทียบเคียง คือ เทศบาลตำบล-กบินทร์ อำเภอกบินทร์ จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งเป็นเทศบาลตำบลแห่งเดียวในจังหวัดปราจีนบุรีที่ไม่มีกำนันและผู้ใหญ่บ้าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาและวิธีวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า (1) บทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลมีค่อนข้างจำกัด (2) การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลส่วนใหญ่อยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาล (3) ไม่มีความจำเป็นที่ยังคงให้มีกำนันและผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลต่อไป

คำสำคัญ เทศบาลตำบล กำนันและผู้ใหญ่บ้าน ปราจีนบุรี

Thesis title: Necessity of Kamnan and Puyaiban in Municipal Area: Case study of Subdistrict Municipalities in Prachin Buri Province

Researcher: Mr.Sirichok Koonkom ; **Degree:** Master of Public Administration;

Thesis advisors: (1) Dr. Rasakon Ratanasermpong, Assistant Professor; (2) Dr. Supim Sripunvoraskul, Associate Professor; (3) Narathip Sriram, Assistant Professor;

Academic year: 2007

ABSTRACT

The objectives of this research were (1) to study the necessity of Kamnan and Puyaiban in municipal area; (2) to study the authorities and roles of Kamnan and Puyaiban in municipal area; and (3) to study the provisions of public services prescribed as authorities of Kamnan and Puyaiban in municipal area.

The main study area was Ban Sang Subdistrict Municipality, Ban Sang District, Prachin Buri Province which was selected by purposing sampling among 8 subdistrict municipalities in Prachin Buri where Kamnans and Puyaibans still remained. Another study area selected for the comparative study was Kabin Subdistrict Municipality, Kabin Buri District, Prachin Buri Province which was the only subdistrict municipality in Prachin Buri Province where there was no more Kamnan and Puyaiban. The research instruments were survey form and interview form. Data were analyzed by using descriptive analysis and content analysis.

The study revealed that (1) roles of Kamnan and Puyaiban in municipal area were rather limited; (2) most of public services prescribed as authorities of Kamnan and Puyaiban in municipal area were under the responsibility of the municipality; and (3) Kamnan and Puyaiban were not necessary to remain any longer in municipal area.

Keywords : Subdistrict Municipalities, Kamnan and Puyaiban, Prachin Buri

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาเรื่อง ความจำเป็นในการมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดปราจีนบุรี สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาให้ความช่วยเหลือทั้งในด้านของการให้คำปรึกษา กำลังใจ และเสียสละเวลาของท่านอาจารย์ที่ปรึกษา โดยเฉพาะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รศคณธ์ รัตนเสริมพงษ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นราธิป ศรีราม ที่ได้สละเวลาคอยติดตาม ทวงถาม กระตุ้นเตือน เร่งรัดและให้ข้อเสนอแนะนำอันทรงคุณค่าอย่างยิ่ง ซึ่งส่งผลให้การศึกษาในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้ศึกษาซาบซึ้งในความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

การศึกษาในครั้งนี้จะสำเร็จลงไม่ได้ หากขาดความร่วมมือจากกำนันและผู้ใหญ่บ้าน นายกเทศมนตรี ปลัดเทศบาล พนักงานส่วนท้องถิ่นและข้าราชการจากหน่วยงานต่างๆ ที่ได้เข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งทำให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน และได้ผลการศึกษาที่เป็นประโยชน์ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณจากใจจริง

ศิริโชค ขุนคำ

เมษายน 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
การกระจายอำนาจ	6
การปกครองและการบริหารท้องถิ่น	8
เทศบาล	10
กำนันและผู้ใหญ่บ้าน	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	21
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	21
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	22
การเก็บรวบรวมข้อมูล	23
การวิเคราะห์ข้อมูล	24
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	25
การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนัน	25
การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน	32
ความจำเป็นในการมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล	52

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	77
สรุปการวิจัย	77
อภิปรายผล	79
ข้อเสนอแนะ	81
บรรณานุกรม	82
ภาคผนวก	86
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ	87
ข เครื่องมือการวิจัย	89
ประวัติผู้วิจัย	102

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 บทบาทในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันในเขต เทศบาล.....	55
ตารางที่ 4.2 บทบาทในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขต เทศบาล.....	64

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ. 2475 ได้มีการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลขึ้นเป็นครั้งแรก ตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 เพื่อเป็นการเผยแพร่รูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ และเป็นการฝึกให้ประชาชนได้มีการเรียนรู้ทางการเมืองและระบบการบริหารปกครองตนเอง ตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งในพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 มาตรา 61 กำหนดให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ตำบล สารวัตรกำนัน เป็นพนักงานของเทศบาล อยู่ในความบังคับบัญชาของคณะกรรมการตำบล และต่อมาได้มีการประกาศยกเลิกพระราชบัญญัติดังกล่าวและมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2481 โดยในมาตรา 4 ได้กำหนดไว้ว่า เมื่อพ้นกำหนดเวลา 1 ปี นับแต่วันที่ให้มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะท้องถิ่นใดเป็นเทศบาลแล้ว ห้ามมิให้ใช้พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 ในส่วนที่บัญญัติถึงการแต่งตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและแพทย์ประจำตำบล ในท้องถิ่นนั้น และให้บรรดาบุคคลที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนันพ้นจากตำแหน่ง นอกจากนั้นในมาตรา 39 ยังได้บัญญัติให้เทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2547 หรือกฎหมายอื่นด้วย

ต่อมาได้มีการประกาศยกเลิก พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2481 และประกาศใช้พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2486 ขึ้นใช้แทน โดยในมาตรา 4 ยังคงบัญญัติไว้เหมือนกับพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2481 ต่อมา มีการตราและประกาศใช้พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งยังคงมาตรา 4 ไว้ดังความตามมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2486 จนกระทั่งมีการตราและประกาศใช้พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 ได้มีการบัญญัติไว้ในมาตรา 3 ให้ยกเลิกความในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา 4 เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปี นับแต่วันที่ให้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะท้องถิ่นใด เป็นเทศบาลเมืองหรือเทศบาลนครแล้ว ห้ามมิให้ใช้กฎหมายว่าด้วยลักษณะ

ปกครองท้องที่ในส่วนที่บัญญัติถึงการแต่งตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนันในท้องถิ่นนั้น และให้บรรดาบุคคลที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบลและสารวัตรกำนัน พ้นจากตำแหน่งและหน้าที่เฉพาะในเขตท้องถิ่นนั้น ในเขตเทศบาลตำบลใด ถ้าหมดความจำเป็นที่จะต้องมีตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล หรือสารวัตรกำนัน ให้รัฐมนตรีประกาศยกเลิกตำแหน่งดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา”

จากการที่มีการแก้ไขและประกาศพระราชบัญญัติเทศบาล ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 นั้นจึงทำให้ภายในเขตเทศบาลตำบลมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านเข้ามาปฏิบัติงานภายในเขตเทศบาลตำบลอีกครั้ง ทั้งที่การดำเนินงานในรูปแบบเทศบาล ตั้งแต่ครั้งแรกเริ่มก็ได้มีการปรับลดบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านให้เป็นพนักงานของเทศบาล จนมีการประกาศไม่ให้มีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาลในเวลาต่อมา ซึ่งเป็นการดำเนินการปกครองท้องถิ่นที่สอดคล้องต่อการกระจายอำนาจการปกครองตนเอง ตามระบอบประชาธิปไตยและทำให้ท้องถิ่นมีอำนาจอิสระประชาชนได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างแท้จริง แต่การที่มีการประกาศให้มีกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารราชการส่วนภูมิภาค ภายในเขตเทศบาลอีกครั้งนั้น ได้ส่งผลให้มีเทศบาลตำบลที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายฉบับนี้ มีกำนันและผู้ใหญ่บ้านปฏิบัติหน้าที่อยู่ภายในเขตเทศบาล ในขณะที่เทศบาลตำบลที่จัดตั้งตามกฎหมายเดิมจะไม่มีกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล ซึ่งการมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาลถือเป็นการขัดต่อหลักการกระจายอำนาจการปกครองตนเองของท้องถิ่นตามระบอบประชาธิปไตย เพราะการที่กำหนดให้มีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล ทำให้ราชการส่วนภูมิภาคเข้ามามีอำนาจหน้าที่และบทบาทในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและอำนาจหน้าที่และบทบาทหลายประการก็มีความซ้ำซ้อนกับอำนาจหน้าที่และบทบาทของเทศบาล ในการบริหารสาธารณะให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นซึ่งอาจส่งผลให้ท้องถิ่นไม่มีอำนาจอิสระในการดำเนินงานอย่างแท้จริง

ภายในเขตจังหวัดปราจีนบุรี มีเทศบาลเมืองจำนวน 1 แห่งและมีเทศบาลตำบลจำนวน 9 แห่ง โดยแบ่งเป็นเทศบาลตำบลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 11 พ.ศ. 2543 ซึ่งกำหนดให้กำนันและผู้ใหญ่บ้านพ้นจากตำแหน่งและหน้าที่ในเขตเทศบาลหลังจากจัดตั้งเทศบาลครบ 1 ปี จำนวน 1 แห่ง และเทศบาลตำบลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 ซึ่งกำหนดให้มีกำนันและผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลตำบลได้ ทั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นเทศบาลตำบลที่เปลี่ยนแปลงฐานะมาจากสุขาภิบาล ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 จำนวน 8 แห่ง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงอำนาจหน้าที่และบทบาทของกำนันและ

ผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล และการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล เพื่อพิจารณาถึงความจำเป็นในการมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาถึงความจำเป็นในการมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล
- 2.2 เพื่อศึกษาถึงอำนาจหน้าที่และบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล
- 2.3 เพื่อศึกษาถึงการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดหลักที่ใช้เป็นกรอบในการศึกษาวิจัยเรื่อง ความจำเป็นในการมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ได้แก่ หลักการปกครองและการบริหารท้องถิ่น หลักการกระจายอำนาจ และแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งได้บัญญัติไว้ใน มาตรา 78 ว่ารัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึงตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง ในฐานะที่เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เทศบาลต้องเป็นหน่วยการปกครองที่มีอำนาจอิสระหรือมีอัตตาณัติ (autonomy) ตามหลักการปกครองและบริหารท้องถิ่น (ประหยัด หงส์ทองคำ 2523: 10) ประชาชนต้องมีอำนาจในการปกครองตนเอง และเทศบาลซึ่งเป็นองค์กรของประชาชนต้องสามารถดำเนินการบริหารท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของชุมชนท้องถิ่นได้อย่างอิสระ โดยไม่ถูกแทรกแซงจากรัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐบาลในส่วนกลางและภูมิภาคตามหลักการกระจายอำนาจ (รศคณทร์ รัตนเสริมพงศ์ 2546 ก: 32)

ในส่วนของการศึกษาบทบาทและความจำเป็นในการมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล ผู้วิจัยได้นำอำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ซึ่งได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของกำนันไว้ 8 ข้อและของผู้ใหญ่บ้าน 20 ข้อ มาเป็นกรอบในการศึกษาวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงความจำเป็นในการมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล โดยทำการศึกษาจากการดำเนินกิจกรรม ซึ่งเป็นบทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ในเขตเทศบาลตำบลในจังหวัดปราจีนบุรี ทั้งในส่วนที่ดำเนินงานโดยกำนันและผู้ใหญ่บ้านและในส่วนที่ดำเนินงานโดยเทศบาลและหน่วยงานต่างๆ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกำนันและผู้ใหญ่บ้าน หน่วยงานเทศบาลและหน่วยงานอื่นๆ รวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี และทำการศึกษาข้อมูลในเขตเทศบาลตำบลกบินทร์ อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งเป็นเทศบาลที่ไม่มีกำนันและผู้ใหญ่บ้านคู่ขนานกันไปด้วย

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 เทศบาลที่มีกำนันและผู้ใหญ่บ้าน หมายถึงเทศบาลตำบลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 ซึ่งกำหนดให้มีกำนันและผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลตำบลได้ ทั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นเทศบาลตำบลที่เปลี่ยนแปลงฐานะมาจากสุขาภิบาล ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 ในการศึกษาครั้งนี้ เทศบาลที่มีกำนันและผู้ใหญ่บ้านหมายถึงเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี

5.2 เทศบาลที่ไม่มีกำนันและผู้ใหญ่บ้าน หมายถึงเทศบาลตำบลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 11 พ.ศ. 2543 ซึ่งกำหนดให้กำนันและผู้ใหญ่บ้านพ้นจากตำแหน่งและหน้าที่ในเขตเทศบาลหลังจากจัดตั้งเทศบาลครบ 1 ปี ในการศึกษาครั้งนี้ เทศบาลที่ไม่มีกำนันและผู้ใหญ่บ้านหมายถึงเทศบาลตำบลกบินทร์ อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี

5.3 กำนัน หมายถึงผู้ปกครองตำบล ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 มีอำนาจหน้าที่เป็นผู้ปกครองดูแลทุกข์สุขของราษฎรในตำบล ในการศึกษาครั้งนี้หมายถึงกำนัน ซึ่งมีพื้นที่รับผิดชอบอยู่ภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี

5.4 ผู้ใหญ่บ้าน หมายถึงผู้ปกครองหมู่บ้าน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 มีอำนาจหน้าที่เป็นผู้ปกครองดูแลทุกข์สุขของราษฎรในหมู่บ้าน

ในการศึกษาครั้งนี้หมายถึงผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งมีพื้นที่รับผิดชอบอยู่ภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี

5.5 อำนาจหน้าที่ของกำนัน หมายถึงอำนาจหน้าที่ของกำนันตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ซึ่งประกอบด้วยอำนาจหน้าที่ของกำนันจำนวน 8 ข้อ

5.6 อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน หมายถึงอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 ซึ่งประกอบด้วยอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านจำนวน 20 ข้อ

6.ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 6.1 ทำให้ทราบถึงความจำเป็นในการมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล
- 6.2 ทำให้ทราบถึงอำนาจหน้าที่และบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล
- 6.3 ทำให้ทราบถึงการจัดบริการสาธารณะ ตามอำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล
- 6.4 ผลการศึกษาวิจัย จะเป็นแนวทางในการนำไปสู่การปรับปรุงการกำหนดนโยบาย กฎหมาย และระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเทศบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ภายในเขตเทศบาล ให้เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในท้องถิ่นต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่องความจำเป็นในการมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล ผู้ศึกษาได้ศึกษาวรรณกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งที่เป็นหนังสือ ตำรา บทความทางวิชาการ กฎหมาย ระเบียบและเอกสารต่างๆ รวมทั้งผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งพอสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

1. การกระจายอำนาจ
2. การปกครองและการบริหารท้องถิ่น
3. เทศบาล
4. กำนันและผู้ใหญ่บ้าน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การกระจายอำนาจ

หลักของการปกครองในระบบประชาธิปไตยนั้น คือ การที่ต้องมีการกระจายอำนาจ การปกครองของรัฐไปสู่ท้องถิ่น มุ่งส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ซึ่งหลักของการกระจายอำนาจนั้น ได้มีนักวิชาการหลายท่าน ได้อธิบายแนวคิดของการกระจายอำนาจไว้ดังนี้คือ

ประหยัด หงษ์ทองคำ (2523: 4) อธิบายว่า การกระจายอำนาจการปกครองหมายถึง การที่รัฐได้มอบอำนาจบางประการให้แก่องค์การปกครองท้องถิ่น จัดทำบริการสาธารณะต่างๆ เพื่อบริการประชาชนแทนราชการบริหารส่วนกลาง โดยองค์การท้องถิ่นมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเพียงพอ นอกจากนี้ การกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นจะต้องประกอบด้วย หลักการสำคัญ 3 ประการคือ

1. องค์การปกครองท้องถิ่นเป็นนิติบุคคลและเป็นเอกเทศ ทั้งนี้เพื่อการปฏิบัติหน้าที่ได้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งมีเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ของตนเองด้วย
2. องค์การบริหารท้องถิ่นมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง หลักการนี้เป็นหลักการสำคัญของการกระจายอำนาจการปกครอง เพราะการขาดอิสระในการปฏิบัติหน้าที่

โดยต้องรอคำสั่งจากรัฐบาลกลางอยู่ตลอดเวลา องค์การนั้นย่อมไม่ผิดไปจากหน่วยงานการปกครองส่วนภูมิภาค ซึ่งมีฐานะเป็นเพียงตัวแทนกลางที่ประจำอยู่ในภูมิภาคเท่านั้น อย่างไรก็ตามอำนาจอิสระขององค์การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีพอสมควรไม่มากเกินไป เพราะอำนาจอิสระที่มากเกินไปอาจทำให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อเอกภาพและอธิปไตยของประเทศ

3. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างกว้างขวาง การมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของประชาชน อาจกระทำได้หลายลักษณะขึ้นอยู่กับความสามารถและความสนใจของประชาชนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ อาทิ การออกไปใช้สิทธิเลือกผู้บริหารของตน การรับสมัครรับเลือกตั้งเป็นตัวแทนท้องถิ่นหรือการมีส่วนร่วมในการติดตามควบคุม กำกับและดูแลการทำงานของผู้แทนที่ตนเลือกเข้าไป เป็นต้น

อุทัย หิรัญโต (2526: 81) อธิบายว่า การกระจายอำนาจการเมืองการปกครอง คือการโอนหรือโยกย้ายอำนาจหน้าที่จากส่วนกลางหรือศูนย์กลางการปกครองของรัฐ ไปสู่ท้องถิ่น สำหรับในด้านกฎหมายนั้นการกระจายอำนาจการปกครองเป็นวิธีการที่รัฐมอบอำนาจบางอย่างให้กับองค์การอื่น เพื่อจัดทำบริการสาธารณะบางประการด้วยตนเอง โดยมีอำนาจอิสระตามสมควรไม่ต้องขึ้นอยู่กับภายใต้การบังคับบัญชาของราชการบริหารส่วนกลางหรืออภินัยหนึ่งก็คือ ราชการบริหารส่วนกลางมอบอำนาจหน้าที่บางประการ ในการปกครองให้แก่องค์การการปกครองท้องถิ่น ซึ่งมีได้เป็นส่วนหนึ่งของราชการบริหารส่วนกลางรับไปดำเนินการเอง หลักการนี้เป็น การลดอำนาจของราชการบริหารส่วนกลางในการปกครองท้องถิ่นลง เพราะมีการมอบอำนาจบางส่วนให้องค์การปกครองท้องถิ่น อันประกอบไปด้วยการได้รับเลือกจากประชาชน ให้เข้าบริหารงานท้องถิ่นด้วยตนเอง ราชการบริหารส่วนกลางจะไม่เข้าไปอำนวยการหรือบังคับบัญชาโดยตรงแต่จะทำหน้าที่ในการควบคุมและกำกับดูแลเท่านั้น

นราลักษณ์ โฆษิตณรงค์ (2545: 4) อธิบายว่า การกระจายอำนาจเป็นหลักการอย่างหนึ่งของการจัดระเบียบการปกครองประเทศ โดยมีหลักการสำคัญ คือเป็นการโอนอำนาจปกครองจากส่วนกลางไปให้ประชาชนในท้องถิ่น ดำเนินการเองโดยอิสระพอสมควร ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย การกระจายอำนาจทำให้เกิดการจัดระเบียบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นขึ้น การจัดการบริหารแบบเทศบาล ถือได้ว่าเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ตามแนวความคิดของหลักการกระจายอำนาจการปกครอง

รศ.ดร. รัตน์ เสริมพงศ์ (2546 ก: 52) สรุปเงื่อนไขการกระจายอำนาจให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นว่าท้องถิ่นจะมีอำนาจหน้าที่กว้างขวางเพียงใดขึ้นอยู่กับ 2 เงื่อนไข ดังนี้

1. นโยบายกระจายอำนาจของรัฐบาล เป็นเงื่อนไขที่สำคัญมาก พื้นฐานนโยบายด้านอำนาจมีที่มาจากความคิด ความเชื่อและอุดมการณ์ทางการเมือง ประกอบกับสถานการณ์และ

สภาพแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของรัฐบาลว่าจะรวมอำนาจหรือกระจายอำนาจในเรื่องใดบ้าง หากมีพื้นฐานความเชื่อแบบเน้นความสำเร็จของรัฐมากกว่าปัจเจกชนหรือมีสถานการณ์ที่จำเป็นต้องมุ่งเน้นการรักษาความมั่นคงของชาติ ก็มักจะรวมอำนาจสูง ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่จำกัด ในทางตรงกันข้าม หากมีพื้นฐานความเชื่อแบบเน้นความสำคัญของปัจเจกชน ประกอบกับมีบรรยากาศทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมที่เหมาะสม สอดคล้องกับการปกครองแบบประชาธิปไตย ก็มีแนวโน้มที่รัฐบาลจะมีนโยบายการกระจายอำนาจสูง ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่อย่างกว้างขวางขึ้น

2. ความพร้อมของท้องถิ่น เป็นอีกเงื่อนไขที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารในท้องถิ่นของตน การปกครองท้องถิ่นเป็นการปกครองตนเองของประชาชน อันหมายถึงประชาชนในท้องถิ่นจะต้องทำหน้าที่บริหารท้องถิ่นของตนเอง แตกต่างจากการปกครองส่วนภูมิภาค ซึ่งเป็นการปกครองโดยรัฐบาล ดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ที่รัฐบาลส่งมาปฏิบัติงาน การที่ท้องถิ่นจะปกครองตนเองและบริหารงานของตนเองนั้น จำเป็นที่ท้องถิ่นจะ ต้องมีความพร้อมพอสมควร เช่นความพร้อมด้านการเงิน ความรู้ความสามารถของบุคลากร เป็นต้น ท้องถิ่นจะต้องมีขีดความสามารถที่เพียงพอที่จะบริหารงานตามอำนาจหน้าที่ของท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพ มิฉะนั้นอาจเกิดผลเสียต่อประชาชนและชุมชนท้องถิ่น ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวมและประเทศชาติด้วย ท้องถิ่นที่มีความพร้อมและขีดความสามารถสูง ประชาชนมีการศึกษา มีอาชีพมั่นคง มีรายได้ดี เข้าใจและศรัทธาในระบอบประชาธิปไตย และมีความรับผิดชอบต่อสังคมและมีกิจกรรมส่วนร่วมทางการเมือง ย่อมสามารถบริหารท้องถิ่นของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมที่จะได้รับการกระจายอำนาจจากรัฐบาลให้มีอำนาจ หน้าที่อย่างกว้างขวาง

2. การปกครองและการบริหารท้องถิ่น

ในส่วนของการปกครองและการบริหารท้องถิ่นนั้น ได้มีนักวิชาการหลายท่านอธิบายถึงแนวคิด ความหมาย และลักษณะของการปกครองและการบริหารท้องถิ่น ดังนี้

ประหยัด หงษ์ทองคำ (2523: 7) เห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญที่รัฐบาลในระบอบประชาธิปไตยทุกประเทศ จะต้องจัดให้มีและส่งเสริมการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่นต่างๆ ให้สมบูรณ์ที่สุด เพื่อให้องค์กรปกครองท้องถิ่น เป็นสถาบันการเมืองระดับพื้นฐานที่จะฝึกฝนให้ประชาชนเกิดความรู้ความเข้าใจในกลไกและกระบวนการทางการเมืองในระบอบ

ประชาธิปไตยอย่างแท้จริงและเพื่อให้องค์การปกครองท้องถิ่นแบ่งเบาภาระหน้าที่ของรัฐบาลกลาง มาปฏิบัติในการตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพและตรงเป้าหมาย

William A. Robson (1953 อ้างใน ประหยัด หงษ์ทองคำ 2523: 10) ได้อธิบายว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึงการปกครองส่วนหนึ่งของประเทศ ซึ่งมีอำนาจอิสระ (autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามสมควร อำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่จะต้องไม่มาจนมีผลกระทบกระเทือนต่ออำนาจอธิปไตยของรัฐ องค์การปกครองท้องถิ่นมีสิทธิตามกฎหมาย (legal rights) และมีองค์การที่จำเป็น (necessary organizations) เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การปกครองท้องถิ่นนั่นเอง

Lockard (อ้างใน วิทยา นภาศิริกุล 2523: 11) อธิบายว่าการปกครองท้องถิ่นคือ องค์การสาธารณะที่มีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารนโยบายสาธารณะต่างๆ ในขอบเขตจำกัด ภายในพื้นที่เล็กๆ ซึ่งเป็นหน่วยการปกครองรองจากการปกครองส่วนภูมิภาคหรือรัฐบาลแห่งชาติ

Montagu (1984 อ้างใน โกวิทย์ พวงงาม 2544: 20) อธิบายว่า เป็นการปกครองซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งโดยอิสระ เพื่อเลือกผู้มีหน้าที่บริหารการปกครองท้องถิ่น มีอำนาจอิสระ พร้อมความรับผิดชอบ ซึ่งตนสามารถที่จะใช้ได้โดยปราศจากการควบคุมของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางหรือภูมิภาค แต่ทั้งนี้หน่วยการปกครองท้องถิ่นยังคงอยู่ภายใต้บทบังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ ไม่ได้กลายเป็นรัฐอิสระใหม่แต่อย่างใด

รศ.ดร. รัตนา เสริมพงศ์ (2547 : 60) อธิบายลักษณะสำคัญของการบริหารท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. การบริหารท้องถิ่นเป็นภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งโดยปกติเป็นอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของฝ่ายบริหาร อันได้แก่ ผู้บริหารหรือคณะผู้บริหาร เช่น ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี คณะเทศมนตรี เป็นต้น
2. การบริหารท้องถิ่นเป็นกระบวนการหรือกรรมวิธีในการนำเอาการตัดสินใจและนโยบายของท้องถิ่นไปปฏิบัติให้เกิดผลสำเร็จ รวมทั้งการนำกฎหมายที่ท้องถิ่นกำหนดไปบังคับใช้ในเขตท้องถิ่นด้วย นโยบายและกฎหมายของท้องถิ่นดังกล่าวจะต้องสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของท้องถิ่น กำหนดขึ้น โดยประชาชนหรือตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่น เพื่อแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของท้องถิ่น
3. การบริหารท้องถิ่นเป็นการผสมผสานความรู้ความสามารถทางการบริหารกับความรับผิดชอบต่อท้องถิ่นและหลักเหตุผล การดำเนินการบริหารจะต้องคำนึงถึงเจตจำนงของประชาชนในท้องถิ่น ตลอดจนความเสมอภาค และความยุติธรรมในสังคมด้วย

4. การบริหารท้องถิ่น เป็นการนำเอาทรัพยากรทางการบริหารของท้องถิ่น อันได้แก่ บุคลากร เงิน วัสดุอุปกรณ์และการจัดการ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อบรรลุเป้าหมายในการ แก้ไขปัญหา และสนองความต้องการของชุมชนท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ

3. เทศบาล

3.1 ความหมายของเทศบาล

สมบูรณ เดชสมบูรณสุข (2548:1) อธิบายความหมายของเทศบาลว่า เทศบาลคือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งของราชการไทย ถือกำเนิดในสมัยพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 7) ผู้ซึ่งทรงริเริ่มและแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำการศึกษาหาแนวทางในการจัดตั้งองค์กร ปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลขึ้นเป็นครั้งแรก จนกระทั่งเกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองโดย คณะราษฎร พ.ศ. 2475 ขึ้น ร่างพระราชบัญญัติเทศบาลที่คิดเตรียมการไว้ก็ยังไม่ได้ออกมาใช้บังคับ ต่อมาได้มีการตรากฎหมายท้องถิ่นขึ้น โดยการประกาศใช้พระราชบัญญัติเทศบาลขึ้นเป็นครั้งแรก ชื่อพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 กฎหมายฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายในการมอบอำนาจ การปกครองตนเอง ให้แก่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการปกครองและต้องการให้เทศบาล เป็นสถาบันเรียนรู้การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยและต่อมาได้มีการจัดตั้งเทศบาลขึ้นเป็น ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2478 โดยการยกฐานะสุขาภิบาลที่มีอยู่แต่เดิมแล้วขึ้นเป็นเทศบาล ซึ่งในขณะนั้น มีจำนวน 35 แห่งเพื่อดำเนินการเทศบาล ซึ่งต่อมารัฐบาลได้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเทศบาล หลายครั้งหลายหน กล่าวคือ มีการตราและประกาศใช้พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2481 พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2486 และพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ขึ้นตามลำดับ

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 และแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 กำหนดไว้ในมาตรา 7 ว่า เมื่อท้องถิ่นใดมีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นเทศบาล ให้จัดตั้งท้องถิ่น นั้นๆ เป็นเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง หรือเทศบาลนครตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากนั้น พระราชบัญญัติเทศบาลฯ ยังได้อธิบายถึงเทศบาลประเภทต่างๆ ดังนี้

1. เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้น เป็นเทศบาลตำบล ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตเทศบาลไว้ด้วย (มาตรา 9)
2. เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่นอันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด หรือท้องถิ่น ชุมชนุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้อง ทำตามพระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง ประกาศ กระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย (มาตรา 10)

3. เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมชนที่มีราษฎรตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามพระราชบัญญัตินี้ และซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลนคร ประกาศกระทรวงมหาดไทยนั้นให้ระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย (มาตรา 11)

3.2 วิวัฒนาการของเทศบาล

ชวงส์ ฉายะบุตร (2539: 90) อธิบายถึงวิวัฒนาการของเทศบาลว่า ความคิดที่จะจัดการปกครองท้องถิ่นแบบเทศบาล เกิดขึ้นในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเมื่อ วันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ.2470 มีนายอาร์ ดี เครก (R.D. Craig) ที่ปรึกษากระทรวงเกษตรธิการเป็นประธาน ซึ่งคณะกรรมการนี้เรียกว่า คณะกรรมการจัดการประชาธิปไตย มีหน้าที่ศึกษาดูงานกิจการสุขาภิบาลตามหัวเมืองต่างๆ ในพระราชอาณาจักรและในประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง เพื่อทำรายงานประกอบการพิจารณาจัดตั้ง การประชาธิปไตยหรือเทศบาล (Municipality) เสนอรัฐบาล หลังจากนั้นจึงได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการขึ้นอีกชุดหนึ่งเพื่อทำหน้าที่พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเทศบาล เสนอให้ที่ประชุมสมุหเทศาภิบาลพิจารณา แล้วจึงเสนอให้ที่ประชุมเสนาบดีพิจารณาก่อนที่จะส่งไปให้กรมร่างกฎหมายพิจารณา แต่ไม่ได้มีการประกาศเป็นพระราชบัญญัติจนกระทั่งเกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ. 2475

รศ.ดร. รัตนะเสริมพงศ์ (2546 ข: 12) ได้อธิบายถึงวิวัฒนาการของเทศบาลไว้ว่า ภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 กำหนดให้มีการจัดการปกครองท้องถิ่น ในรูปแบบเทศบาลทั่วทั้งประเทศ แต่ปรากฏว่าการดำเนินการมีปัญหาอุปสรรค ทำให้ต้องแก้ไขกฎหมายใหม่หลายครั้ง เพื่อปรับปรุงรูปแบบโครงสร้างและวิธีการบริหารงานให้เหมาะสม ในการประกาศพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 รัฐบาลมีความมุ่งหมายที่จะจัดตั้งเทศบาลชั้นหนึ่งชั้นใด คือ เทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ โดยจะยกฐานะตำบลต่างๆ ที่มีอยู่ประมาณ 4,800 ตำบล ขึ้นเป็นเทศบาลทั้งหมด แต่การจัดตั้งเทศบาลดำเนินไปอย่างยากลำบากและเทศบาลที่จัดตั้งขึ้นมาแล้ว แต่ละแห่งก็ประสบกับปัญหาอุปสรรคนานัปการ รัฐบาลต้องประกาศยกเลิกและประกาศใช้พระราชบัญญัติเทศบาลใหม่ถึง 3 ครั้ง ใน พ.ศ. 2481 พ.ศ. 2486 และพ.ศ. 2496 เพื่อแก้ไขปัญหาคความยุ่งยากในการบริหารงานของเทศบาล

3.3 โครงสร้างของเทศบาล

3.3.1 โครงสร้างหลักของเทศบาล

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 (แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 12

พ.ศ. 2546) กำหนดไว้ในมาตรา 14 ว่าองค์การเทศบาลประกอบด้วยสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี

สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามจำนวนดังต่อไปนี้ (มาตรา 15)

1. สภาเทศบาลตำบล ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสิบสองคน
2. สภาเทศบาลเมือง ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสิบแปดคน
3. สภาเทศบาลนคร ประกอบด้วยสมาชิกจำนวนยี่สิบสี่คน

นายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา 48 ทวิ) นายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรี ซึ่งมีใช้สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของเทศบาล ตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมายได้ตามเกณฑ์ดังนี้ (มาตรา 48 อัญญา)

1. เทศบาลตำบล ให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกินสองคน
2. เทศบาลเมือง ให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกินสามคน
3. เทศบาลนคร ให้แต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกินสี่คน

นายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรีซึ่งมิใช่สมาชิกเทศบาลได้ โดยในกรณีเทศบาลตำบล ให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกินสองคน ในกรณีเทศบาลเมือง ให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกินสามคน และในกรณีเทศบาลนครให้แต่งตั้งได้จำนวนรวมกันไม่เกินห้าคน

3.3.2 โครงสร้างการบริหารงานของเทศบาล

รศ.ดร. รัตนเสริมพงศ์ (2547: 114) อธิบายว่า การแบ่งส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยทั่วไปจะจัดแบ่งใน 2 ลักษณะคือ การแบ่งส่วนราชการตามภารกิจ และการแบ่งส่วนราชการตามพื้นที่

1. การแบ่งส่วนราชการตามภารกิจ เป็นการแบ่งส่วนราชการตามภารกิจ ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของท้องถิ่น ส่วนราชการพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยทั่วไป คือ สำนักหรือสำนักงานปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักหรือส่วนการคลังหรือกองคลังและสำนักหรือส่วนโยธาหรือกองช่าง ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็กจะจัดองค์การโดยแบ่งเป็น 3 ส่วนราชการนี้เป็นหลักองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่และมีหน้าที่ความรับผิดชอบมากกว่า ก็จะมีส่วนราชการอื่นเพิ่มขึ้นมา แล้วแต่ประเภทและขนาดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้สำหรับองค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นแต่ละประเภท อย่างไรก็ตาม มีแนวโน้มที่จะมีการจัดส่วนราชการเพิ่มมากขึ้น ในทุกองค์กร เพื่อรองรับภารกิจที่เกิดจากการกระจายอำนาจ

2. การแบ่งส่วนราชการตามพื้นที่ เป็นการแบ่งส่วนราชการภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามเขตพื้นที่รับผิดชอบ การแบ่งส่วนราชการในลักษณะนี้ จะมีเฉพาะในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดใหญ่ และมีพื้นที่รับผิดชอบกว้างขวางมาก เช่น กรุงเทพมหานคร แบ่งส่วนราชการเป็นเขตตามเขตพื้นที่ต่างๆ รวม 50 เขต นอกจากนั้น เมืองพัทยาและเทศบาลขนาดใหญ่บางแห่ง ก็มีการแบ่งส่วนราชการเป็นแขวง

การจัดโครงสร้างการบริหารงานของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี มีการจัดแบ่งหน่วยงาน ดังนี้

1. สำนักปลัดเทศบาล
2. กองคลัง
3. กองการศึกษา
4. กองช่าง
5. กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
6. กองวิชาการและแผนงาน
7. กองสวัสดิการสังคม

3.4 อำนาจหน้าที่ของเทศบาล

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 (แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546) กำหนดหน้าที่ของเทศบาลไว้ในส่วนที่ 3 มาตรา 49-57 โดยจำแนกหน้าที่ของเทศบาลออกเป็น 2 ลักษณะคือ หน้าที่ที่ต้องทำในเขตเทศบาล และกิจการที่เทศบาลอาจจัดทำ

สำหรับเทศบาลตำบล ได้มีการกำหนดหน้าที่ที่เทศบาลตำบลต้องทำไว้ในมาตรา 50 ดังนี้

1. รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
2. ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
3. รักษาความสะอาดของถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดขยะมูล

ฝอยและสิ่งปฏิกูล

4. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
5. ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
6. ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
7. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ

8. บำรุงศิลปะ จาริตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
  9. หน้าที่อื่น ๆ ซึ่งมีกฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล
- ส่วนกิจการที่เทศบาลตำบลอาจจัดทำในเขตเทศบาล ได้มีการบัญญัติไว้ในมาตรา 51

ดังนี้

1. ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
2. ให้มีโรงฆ่าสัตว์
3. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
4. ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
5. บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
6. ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
7. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
8. ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
9. เทศพาณิชย์

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 ได้กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะของเทศบาลไว้ในมาตรา 16 โดยให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเช่นเดียวกัน ดังนี้

1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
2. การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
3. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
4. การสาธารณสุขูปโภคและการก่อสร้างอื่นๆ
5. การสาธารณูปการ
6. การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ
7. การพาณิชย์และการส่งเสริมการลงทุน
8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
9. การจัดการศึกษา
10. การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และ

ผู้ด้อยโอกาส

11. การบำรุงรักษาศิลปะ จาริตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี

ของท้องถิ่น

12. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
13. การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
14. การส่งเสริมกีฬา
15. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
16. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
17. การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
18. การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
19. การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัวและการรักษาพยาบาล
20. การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
21. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
22. การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
23. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรง
มหรสพและสาธารณสถานอื่นๆ
24. การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
25. การผังเมือง
26. การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
27. การดูแลรักษาที่สาธารณะ
28. การควบคุมอาคาร
29. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
30. การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุน การป้องกันและ
รักษาความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน
31. จาการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ
ประกาศกำหนด

4. กำนันและผู้ใหญ่บ้าน

4.1 กำนัน

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 กำหนดให้กำนันเป็นผู้ปกครองตำบล โดยให้ผู้ใหญ่บ้านในเขตตำบลนั้น ทำการคัดเลือกผู้ใหญ่บ้านที่ตนเห็นว่ามี ความเหมาะสมขึ้นเป็นกำนันจำนวนหนึ่งคน ทำหน้าที่ปกครองดูแลและเป็นหัวหน้าในตำบลของตน

รศคนธ์ รัตนเสริมพงศ์ (2546 ค: 230) ได้อธิบายถึงอำนาจหน้าที่ของกำนัน โดยถอดความมาจากพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 มาตรา 34-42 ดังนี้

1. กำนันมีอำนาจหน้าที่ตรวจตรารักษาความปกติเรียบร้อยในตำบล ว่ากล่าว ราษฎรให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ป้องกันภัยอันตรายและรักษาความสุจริตของราษฎรในตำบล รับกิจทุกข์สุขของราษฎรในตำบลขึ้นร้องเรียนต่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ และรับข้อ ราชการมาประกาศให้ราษฎรทราบ ตลอดจนปฏิบัติภารกิจต่างๆ ที่กฎหมายกำหนด
2. กำนันมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับความอาญา โดยมีหน้าที่แจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เมื่อทราบข่าวหรือสงสัยว่ามีการกระทำความผิดกฎหมาย จับผู้กระทำความผิดหรือสงสัยว่ากระทำความผิด ตลอดจนให้ความร่วมมือในการดำเนินการจับ คั้น ยึด อาัยดและการชันสูตร
3. กำนันมีหน้าที่รายงานให้ทางอำเภอทราบในกรณีที่ราษฎรมีเหตุทุกข์ร้อนหรือ เกิดเรื่องราวที่ผิดปกติขึ้นในตำบล
4. กำนันมีอำนาจเรียกผู้ใหญ่บ้านและลูกบ้านในตำบลออกมาผู้ติดตามจับผู้ร้าย ติดตาม ของกลาง ดับเพลิง หรือช่วยอย่างอื่น ในกรณีที่เกิดจลาจล ปล้น ฆ่า ชิงทรัพย์ เพลิงไหม้ หรือเกิดเหตุร้ายต่างๆ
5. กำนันมีหน้าที่ดูแลคนเดินทางให้มีที่พักตามสมควรและช่วยเหลือผู้ที่เดินทางไปทำหน้าที่ราชการในเรื่องคนนำทาง พาหนะ เสบียงอาหารตามที่จะทำได้
6. กำนันมีหน้าที่ตรวจตราและจัดการบำรุงรักษาสิ่งซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์ใน ตำบล เช่น สระน้ำ ศาลาอาศัย ที่เลี้ยงปลุกสัตว์ เป็นต้น
7. กำนันมีหน้าที่รักษาบัญชีสำมะโนครัวและทะเบียนบัญชีของรัฐบาลในตำบล นั้นและคอยแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องตรงกับบัญชีของผู้ใหญ่บ้าน
8. กำนันมีหน้าที่ทำบัญชีสิ่งของซึ่งต้องเสียภาษีอากรและนำราษฎรไปเสียภาษี อากรตามพระราชบัญญัติภาษีอากร

4.2 ผู้ใหญ่บ้าน

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 กำหนดให้ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ปกครองหมู่บ้าน โดยให้ราษฎรในหมู่บ้านเลือกราษฎรที่ตนเห็นว่าเหมาะสมขึ้นเป็นผู้ใหญ่บ้าน ทำหน้าที่ปกครองดูแล เป็นหัวหน้าในหมู่บ้านของตน

รศคนธ์ รัตนเสริมพงศ์ (2546 ค: 230) ได้อธิบายถึงอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน โดยถอดความมาจากพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 มาตรา 34-42 ดังนี้

1. ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่ในการรักษาความสงบ ช่วยป้องกันความทุกข์ภัยของลูกบ้านรักษาประโยชน์และความสุขของลูกบ้าน
2. ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่แจ้งกำนันและนายอำเภอ ในกรณีที่เกิดความทุกข์ภัยแก่ลูกบ้าน ซึ่งจะต้องขอความป้องกันจากรัฐบาล
3. ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่แจ้งประกาศหรือคำสั่งของรัฐบาลให้ลูกบ้านทราบ
4. ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่ทำบัญชีสำมะโนครัวในหมู่บ้านของตนเองและคอยแก้ไขบัญชีนั้นให้ถูกต้องเสมอ
5. ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่แจ้งเหตุการณ์ที่ผิดปกติในหมู่บ้านให้กำนันนายตำบลของตนทราบ
6. ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่ตรวจตราไถ่ถามคนจร ถ้าเห็นว่าไม่ได้มาโดยสุจริตให้เอาตัวผู้นั้นส่งกำนันนายตำบลของตน
7. ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจเรียกลูกบ้านของตนออกช่วยต่อสู้ คัดตามจับผู้ร้าย เอาของกลางคืน คับเพลิงหรือช่วยเหลืออย่างอื่นในกรณีกลางดล ฆ่า คีชิง ปล้นทรัพย์ ไฟไหม้หรือมีเหตุร้ายอื่น
8. ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจเรียกลูกบ้านมาไต่ถามและว่ากล่าวสั่งสอน กรณีที่ได้เห็นลูกบ้านแสดงความอาชวามากร้ายหรือเป็นคนจรจัดไม่ทำมาหาเลี้ยงชีพ ถ้าไม่ฟังให้เอาตัวส่งกำนันต่อไป
9. ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจควบคุมลูกบ้านให้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือแบบแผนของทางราชการ
10. ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่ฝึกหัดอบรมให้คนไทยรู้จักหน้าที่และการกระทำในเวลารบ
11. ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่อบรมสั่งสอนหรือชี้แจงข้อราชการแก่ราษฎร ซึ่งอาจเรียกราษฎรมาประชุมได้เป็นครั้งคราวตามสมควร

12. ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่บำรุงและส่งเสริมการอาชีพของราษฎรในทางเกษตรกรรม พาณิชยกรรมและอุตสาหกรรม
13. ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่ตรวจตราและรักษาประโยชน์ในการอาชีพของราษฎร
14. ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจสั่งให้ราษฎรช่วยเหลือในการบำบัดป้องกันสาธารณภัยที่เกิดขึ้น โดยฉุกเฉินและช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ราษฎรผู้ประสบสาธารณภัย
15. ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่จัดการป้องกันโรคติดต่อหรือโรคระบาดไม่ให้ติดต่อลูกหลานไป
16. ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่จัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อยและถูกสุขลักษณะ
17. ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่จัดให้มีการประชุมกรรมการหมู่บ้าน
18. ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่ปฏิบัติการตามคำสั่งของกำนันหรือทางราชการและรายงานเหตุการณ์ซึ่งเกิดขึ้นในหมู่บ้านให้กำนันทราบ
19. ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่กระทำความดีเป็นตัวอย่างแก่ราษฎรตามที่ทางราชการแนะนำ
20. ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับความอาญา โดยมีหน้าที่แจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเมื่อทราบข่าวหรือสงสัยว่ามีการทำผิดกฎหมาย จับผู้กระทำความผิดหรือสงสัยว่ากระทำความผิด ตลอดจนให้ความร่วมมือในการดำเนินการจับ ค้นและยึดของกลาง

4.3 กำนันและผู้ใหญ่บ้านกับเทศบาล

พระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 มาตรา 61 กำหนดให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ตำบล สารวัตรกำนัน เป็นพนักงานของเทศบาล อยู่ในความบังคับบัญชาของคณะกรรมการตำบล

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2481 มาตรา 4 กำหนดว่า เมื่อพ้นกำหนดเวลา 1 ปี นับแต่วันที่ให้มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะท้องถิ่นใดเป็นเทศบาลแล้ว ห้ามมิให้ใช้พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2457 ในส่วนที่บัญญัติถึงการแต่งตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และแพทย์ประจำตำบลในท้องถิ่นนั้น เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวในวรรคก่อน ให้บรรดาบุคคลที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนันพ้นจากตำแหน่ง นอกจากนั้นในมาตรา 39 ยังได้บัญญัติให้เทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับอำนาจหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน บรรดาที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พุทธศักราช 2547 หรือกฎหมายอื่นด้วย

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2486 มาตรา 4 กำหนดไว้ว่า เมื่อพ้นกำหนดเวลา 1 ปี นับแต่วันที่ให้มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะท้องถิ่นใดเป็นเทศบาลแล้ว ห้ามมิให้ใช้กฎหมายว่า

ด้วยลักษณะปกครองท้องถิ่นในส่วนที่บัญญัติถึงกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และแพทย์ประจำตำบลในท้องถิ่นนั้น เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวในวรรคก่อน ให้บรรดาบุคคลที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนันพ้นจากตำแหน่ง

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 4 กำหนดไว้ว่าเมื่อพ้นกำหนดเวลา 1 ปีนับแต่วันที่ให้มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะท้องถิ่นใดเป็นเทศบาลแล้ว ห้ามมิให้ใช้กฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องถิ่นในส่วนที่บัญญัติถึงการแต่งตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนัน ในท้องถิ่นนั้น และให้บรรดาบุคคลที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบลและสารวัตรกำนัน พ้นจากตำแหน่งและหน้าที่เฉพาะในเขตท้องถิ่นนั้นด้วย

พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 กำหนดไว้ในมาตรา 3 ให้ยกเลิกความในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน “มาตรา 4 เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปี นับแต่วันที่ให้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะท้องถิ่นใดเป็นเทศบาลเมืองหรือเทศบาลนครแล้ว ห้ามมิให้ใช้กฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องถิ่นในส่วนที่บัญญัติถึงการแต่งตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนัน ในท้องถิ่นนั้น และให้บรรดาบุคคลที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนัน พ้นจากตำแหน่งและหน้าที่เฉพาะในเขตท้องถิ่นนั้น ในเขตเทศบาลตำบลใด ถ้าหมดความจำเป็นที่จะต้องมีตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล หรือสารวัตรกำนัน ให้รัฐมนตรีประกาศยกเลิกตำแหน่งดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษา

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประหยัด หงษ์ทองคำ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2529) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ปัญหาและแนวทางปรับปรุงประสิทธิภาพของการบริหารเทศบาลไทย” พบว่าในเรื่องความสัมพันธ์ของเทศบาลกับองค์กรภายนอกนั้น มักเกิดปัญหาขึ้นเสมอในการติดต่อประสานงานระหว่างเทศบาลกับองค์กรภายนอกเทศบาล สำหรับองค์กรภายนอกที่มักเกิดปัญหากับเทศบาลในการติดต่อกิจการงานต่างๆ ได้แก่ จังหวัดและอำเภอ ซึ่งกระทบกระเทือนต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของเทศบาล

ปธาน สุวรรณมงคล และอิสระ สุวรรณผล (2536) ได้ทำการศึกษาวิจัยการบริหารการปกครองที่เกิดขึ้นในอดีต ภายใต้สภาวะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของประเทศไทยว่าจะมีลักษณะเช่นใดในแนวโน้มของอนาคตที่จะเกิดขึ้น คือแนวโน้มของภารกิจหลักของรัฐจะมีการจำแนกแจกแจงมากขึ้น โดยที่รัฐไม่อาจรวมกิจกรรมต่างๆ ไว้ดำเนินการเองได้

แนวโน้มของความแตกต่างของแต่ละพื้นที่ จะหลากหลายมากขึ้น ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม และแนวโน้มความตื่นตัวของประชาชน ที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองจะเพิ่มขึ้น การบริหารงานของรัฐในอนาคตจะต้องให้ความสำคัญต่อการกระจายอำนาจทางการเมือง ไปสู่ท้องถิ่นแทนการกระจุกตัวรวมอยู่ที่ศูนย์กลาง ทั้งนี้เพื่อให้รัฐสามารถแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นตรงกับความต้องการของประชาชนมากยิ่งขึ้น

ปิยะนุช เงินคล้าย (2540) ได้เสนอรายงานการวิจัยเรื่องการสำรวจทัศนคติและความพร้อมของ ประชาชนต่อการกระจายอำนาจ ซึ่งผลการวิจัยชี้สรุปได้ว่า ประชาชนสนใจและมีความพร้อมเกี่ยวกับเรื่องใกล้ตัวมากที่สุด เช่น สนใจปรับปรุงตำแหน่งกำนันและผู้ใหญ่บ้าน สนใจสภาพตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด รวมทั้งการให้ท้องถิ่นมีอำนาจจัดเก็บภาษีบางประเภท จึงกล่าวได้ว่าประชาชนมีความพร้อมสูง และเข้าใจผลประโยชน์ที่เป็นรูปธรรมใกล้ตัว และรู้จักเรียงลำดับความ สำคัญของเรื่อง ส่วนด้านความพอใจต่อสภาพการกระจายอำนาจกับความ ต้องการให้มีการกระจายอำนาจนั้นประชาชนยังคงให้ความสนใจและพอใจกับสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ ปัจจุบันมากกว่าการที่จะ ต้องเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ขณะเดียวกันประชาชนยังมุ่งปรเมิณการทำงานของผู้นำท้องถิ่นใกล้ตัวคือ กำนันและผู้ใหญ่บ้าน นายกเทศมนตรี เป็นต้น ซึ่งความพร้อมของประชาชนเป็นตัวบ่งชี้ว่าประชาชนที่มีความพร้อมสูงต้องการเลือกผู้นำท้องถิ่นทุกระดับ และยังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกระจายอำนาจมากยิ่งขึ้นต้องการให้ผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งโดยตรง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความจำเป็นในการมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการศึกษาเป็น 2 ขั้นตอน ขั้นตอนแรกเป็นการศึกษาโดยวิธีการสำรวจ (survey) และขั้นตอนที่ 2 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (indepth interview) โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยถึงความจำเป็นในการมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาลตำบล ซึ่งได้ทำการกำหนดพื้นที่ที่ศึกษาโดยวิธีเฉพาะเจาะจง จากเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดปราจีนบุรีที่ยังคงมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านจำนวน 8 แห่งได้เป็นเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกำนันและผู้ใหญ่บ้าน หน่วยงานต่างๆ ของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง และหน่วยงานอื่นๆ ที่จัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งได้แก่ สถานีตำรวจภูธรบ้านสร้าง สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านสร้าง สำนักงานประมงอำเภอบ้านสร้าง สำนักงานปศุสัตว์อำเภอบ้านสร้าง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบ้านสร้าง สำนักงานพาณิชย์จังหวัด และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด

นอกจากนี้ ยังได้ทำการศึกษาหน่วยงานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลตำบลกบินทร์ อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งเป็นเทศบาลตำบลเพียงแห่งเดียวในจังหวัดปราจีนบุรีที่ไม่มีกำนันและผู้ใหญ่บ้าน เพื่อใช้ศึกษาเทียบเคียงกับเทศบาลตำบลบ้านสร้าง

ในส่วนของ การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องจำนวน 8 คน ได้แก่ นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านสร้าง ปลัดเทศบาลตำบลบ้านสร้าง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนงานเทศบาลตำบลบ้านสร้าง เกษตรอำเภอบ้านสร้าง ประมงอำเภอบ้านสร้าง ปศุสัตว์อำเภอบ้านสร้าง เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอบ้านสร้าง และเจ้าหน้าที่ตำรวจภูธรบ้านสร้าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ มีเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยคือ แบบสำรวจ 2 ฉบับและแบบสัมภาษณ์ 1 ฉบับดังนี้

2.1 แบบสำรวจการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนัน เป็นการสำรวจการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันภายในเขตเทศบาลจำนวน 8 ข้อ ใช้ในการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลจากกำนัน หน่วยงานต่างๆ ของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง และหน่วยงานอื่นๆ ที่จัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง ซึ่งได้แก่ สถานีตำรวจภูธรบ้านสร้าง สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านสร้าง สำนักงานประมงอำเภอบ้านสร้าง สำนักงานปศุสัตว์อำเภอบ้านสร้าง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบ้านสร้าง สำนักงานพาณิชย์จังหวัด และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด

2.2 แบบสำรวจการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน เป็นการสำรวจการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลจำนวน 20 ข้อ ใช้ในการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ใหญ่บ้าน หน่วยงานต่างๆ ของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง และหน่วยงานอื่นๆ ที่จัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง ซึ่งได้แก่ สถานีตำรวจภูธรบ้านสร้าง สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านสร้าง สำนักงานประมงอำเภอบ้านสร้าง สำนักงานปศุสัตว์อำเภอบ้านสร้าง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบ้านสร้าง สำนักงานพาณิชย์จังหวัด และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด

2.3 แบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1

บทบาทในการจัดบริการสาธารณะ ตามอำนาจหน้าที่ของกำนันในเขตเทศบาล ตอนที่ 2
บทบาทในการจัดบริการสาธารณะตาม อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล โดยแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์เชิงลึกบุคคลที่เกี่ยวข้องจำนวน 8 คน ได้แก่ นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านสร้าง ปลัดเทศบาลตำบลบ้านสร้าง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนงานเทศบาลตำบลบ้านสร้าง เกษตรอำเภอบ้านสร้าง ประมงอำเภอบ้านสร้าง ปศุสัตว์อำเภอบ้านสร้าง เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอบ้านสร้าง และเจ้าหน้าที่ตำรวจภูธรบ้านสร้าง

เครื่องมือทั้ง 3 ฉบับมีขั้นตอนในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์
2. สร้างเครื่องมือ

3. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหาและนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

4. ตรวจสอบเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญและนำข้อเสนอแนะเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อทำการแก้ไขและปรับปรุงอีกครั้ง

5. นำเครื่องมือไปทดลองใช้ในเขตเทศบาลตำบลศรีมหาโพธิ์ อำเภอศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี และนำปัญหามาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขและจัดทำเครื่องมืออันได้แก่แบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามด้วยตนเองทั้งหมด ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ – มิถุนายน 2550 เป็นเวลาประมาณ 5 เดือน โดยมีขั้นตอนและรายละเอียดของการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 นำแบบสำรวจการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันและของผู้ใหญ่บ้าน เข้าไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกำนันและผู้ใหญ่บ้าน หน่วยงานต่างๆ ของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง สำนักงานประมงอำเภอบ้านสร้าง สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านสร้าง สำนักงานปศุสัตว์อำเภอบ้านสร้าง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบ้านสร้าง สถานีตำรวจภูธรบ้านสร้าง สำนักงานพาณิชย์จังหวัด และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด โดยใช้การสำรวจเอกสารและข้อมูลหลักฐานต่างๆ และในกรณีที่ไม่มีหลักฐานเอกสารก็ใช้วิธีการสอบถามจากบุคคลที่เกี่ยวข้องประกอบ

3.2 นำแบบสำรวจการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันและของผู้ใหญ่บ้าน เข้าไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ ของเทศบาลตำบลกบินทร์ สำนักงานประมงอำเภอกบินทร์บุรี สำนักงานเกษตรอำเภอกบินทร์บุรี สำนักงานปศุสัตว์อำเภอกบินทร์บุรี สำนักงานสาธารณสุขอำเภอกบินทร์บุรี สถานีตำรวจภูธรกบินทร์บุรี สำนักงานพาณิชย์จังหวัด และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด โดยใช้การสำรวจเอกสารและข้อมูลหลักฐานต่างๆ และในกรณีที่ไม่มีหลักฐานเอกสารก็ใช้วิธีการสอบถามจากบุคคลที่เกี่ยวข้องประกอบ

3.3 นำแบบสัมภาษณ์เข้าไปทำการสัมภาษณ์นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านสร้าง ปลัดเทศบาลตำบลบ้านสร้าง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนงานเทศบาลตำบลบ้านสร้าง เกษตรอำเภอบ้านสร้าง ประมงอำเภอบ้านสร้าง ปศุสัตว์อำเภอบ้านสร้าง เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอบ้านสร้างและเจ้าหน้าที่ตำรวจภูธรบ้านสร้าง โดยใช้การจดบันทึกและนำกลับมาเขียนรายงานในวันเดียวกัน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและการสัมภาษณ์เชิงลึกดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันและของผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง มาจัดระเบียบข้อมูล (data processing) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล และนำข้อมูลมาจัดเรียงเป็นหมวดหมู่ ตามประเด็นที่กำหนด แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (descriptive analysis) และวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเข้าไปทำการสัมภาษณ์ นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านสร้าง ปลัดเทศบาลตำบลบ้านสร้าง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนงานเทศบาลตำบลบ้านสร้าง เกษตรอำเภอบ้านสร้าง ประมงอำเภอบ้านสร้าง ปศุสัตว์อำเภอบ้านสร้าง เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอบ้านสร้างและเจ้าหน้าที่ตำรวจภูธรบ้านสร้าง มาจัดระเบียบข้อมูล (data processing) และตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) และวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่องความจำเป็นในการมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล เป็นการศึกษาถึงบทบาท อำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในการจัดบริการสาธารณะภายในเขตเทศบาล เพื่อหาข้อสรุปถึงความจำเป็นในการมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลตำบล ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้า และเก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ ตลอดจนทำการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างครบถ้วน ทั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 หัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนัน
2. การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน
3. ความจำเป็นในการมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาลตำบล

1. การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนัน

ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 กำหนดให้กำนันมีอำนาจหน้าที่ 8 ประการ จากการสำรวจพบว่ามีหน่วยงานของเทศบาลและหน่วยงานอื่นๆ เข้ามามีบทบาทในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันทั้ง 8 ประการด้วย

การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันในเขตเทศบาลตำบล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันข้อที่ 1

อำนาจหน้าที่ของกำนันในข้อที่ 1 คือกำนันมีอำนาจหน้าที่ตรวจตรารักษาความปกติเรียบร้อยในตำบล ว่ากล่าวราษฎรให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ป้องกันภัยอันตรายและรักษาความสงบสุขของราษฎรในตำบล รับกิจทุกข์สุขของราษฎรในตำบลขึ้นร้องเรียนต่อผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนายอำเภอ และรับข้อราชการมาประกาศให้ราษฎรทราบ ตลอดจนปฏิบัติภารกิจต่างๆ ที่กฎหมายกำหนด

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนัน
ข้อที่ 1 พบว่ากำนัน เทศบาล และหน่วยงานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลมีการดำเนินงานในการ
จัดบริการสาธารณะดังนี้คือ

1.1.1 กำนันมีบทบาทค่อนข้างจำกัด ในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่
ของกำนันข้อที่ 1 ภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง

1.1.2 เทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ มีการดำเนินงานในด้าน
การปกครองและดูแลรักษาความสงบที่คล้ายกันคือ ภายในเขตเทศบาลมีคณะกรรมการชุมชนทำ
หน้าที่ในการประสานงานระหว่างเทศบาลกับชุมชนต่างๆ ภายในเขตเทศบาล คอยเป็นตัวแทนของ
ทางเทศบาลในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย ภายในชุมชนของตนเองและภายในสำนักงาน
เทศบาลมีการจัดตั้งหน่วยงานรับข้อร้องเรียนร้องทุกข์เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้กับชาวบ้านภายใน
เขตเทศบาล และถ้าทางเทศบาลมีประกาศหรือคำสั่งใดที่ต้องการแจ้งให้กับชาวบ้านทราบ ก็จะมี
มอบให้ทางหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของเทศบาลเป็นผู้ที่ดำเนินการแจ้งข่าวสารต่างๆ ให้กับ
ชาวบ้านรับทราบ

1.1.3 สถานีตำรวจภูธรบ้านสร้างและสถานีตำรวจภูธรกบินทร์บุรี จะเป็นผู้ดูแล
ในเรื่องของการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและป้องกันอันตรายต่างๆ ให้กับชาวบ้านภายในเขต
เทศบาล โดยมีการจัดตั้งชุดสายตรวจรถยนต์ สายตรวจรถจักรยานยนต์ ตำรวจชุมชนตำบล
ตำรวจบ้าน ซึ่งมีการจัดตั้งขึ้นมาเพื่อออกตรวจตราดูแลและรักษาความสงบเรียบร้อยตามเส้นทาง
และพื้นที่ต่างๆภายในเขตเทศบาลตำบล

จากข้อมูลข้างต้นพบว่า กำนันมีบทบาทค่อนข้างจำกัด ในการตรวจตรารักษา
ความปกติเรียบร้อยในเขตเทศบาล ว่ากล่าวราษฎรให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ป้องกันภัยอันตรายและ
รักษาความสุขสำราญของราษฎรในตำบล รับกิจทุกข์สุขของราษฎรในตำบลขึ้นร้องเรียนต่อผู้ว่า
ราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ และรับข้อราชการมาประกาศให้ราษฎรทราบ ตลอดจนปฏิบัติ
ภารกิจต่างๆ ที่กฎหมายกำหนด เนื่องจากภายในเขตเทศบาลนั้น มีคณะกรรมการชุมชนเป็นผู้ที่
ดำเนินงานเองร่วมกับทางเทศบาลอยู่แล้ว และภายในเขตเทศบาลซึ่งเป็นชุมชนเมืองก็ยังมีเจ้าหน้าที่
ตำรวจคอยตรวจตราพื้นที่ต่างๆ ภายในเขตเทศบาลตลอดเวลา

1.2 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันข้อที่ 2

อำนาจหน้าที่ของกำนันในข้อที่ 2 คือ กำนันมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับความอาญา
โดยมีหน้าที่แจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเมื่อทราบข่าวหรือสงสัยว่ามีการกระทำความผิดกฎหมาย จับ
ผู้กระทำความผิดหรือสงสัยว่ากระทำความผิด ตลอดจนให้ความร่วมมือในการดำเนินการจับ คั้น ยึด อาัยศ
และการชันสูตร

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนัน ข้อที่ 2 พบว่ากำนัน เทศบาลและหน่วยงานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลมีการดำเนินงานในการจัดบริการสาธารณะดังนี้คือ

1.2.1 กำนันมีบทบาทค่อนข้างจำกัดในเรื่องเกี่ยวกับความอาญา แจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เมื่อทราบข่าวหรือสงสัยว่ามีการกระทำผิดกฎหมาย จับผู้กระทำผิดหรือสงสัยว่ากระทำผิด ตลอดจนให้ความร่วมมือในการดำเนินการจับ คั้น ยึด อาัยคและการชันสูตร ภายในเขตเทศบาล

1.2.2 เทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ มีการดำเนินงานในด้านของการป้องกันการกระทำผิดกฎหมาย จับกุมผู้กระทำผิดหรือสงสัยว่ากระทำผิดกฎหมายในเขตเทศบาลตำบลที่คล้ายกันดังนี้คือ ภายในเขตเทศบาลตำบลทั้งสองแห่งมีคณะกรรมการชุมชนคอยทำหน้าที่ประสานงานระหว่างเทศบาลกับชุมชนต่างๆ ภายในเขตเทศบาล เป็นตัวแทนของทางเทศบาลในการป้องกันการกระทำผิดกฎหมายภายในชุมชนของตนเองและคอยแจ้งข่าวสารหรือการกระทำผิดกฎหมายต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในชุมชนให้กับทางเทศบาลและทางเจ้าหน้าที่ตำรวจรับทราบ

1.2.3 สถานีตำรวจภูธรบ้านสร้างและสถานีตำรวจภูธรกบินทร์บุรี จะเป็นผู้ดูแลในเรื่องของการทำหน้าที่ป้องกันการกระทำผิดกฎหมาย จับกุมผู้กระทำผิดหรือสงสัยว่ากระทำผิดกฎหมาย คั้นยึดและการชันสูตรภายในเขตพื้นที่เทศบาล โดยมีการจัดกิจกรรมในการดำเนินงานที่มีความคล้ายกันในด้านนี้และมีการดำเนินกิจกรรมดังนี้คือ มีการจัดสายตรวจจักรยานยนต์ การจัดสายตรวจรถยนต์ การจัดตั้งตำรวจชุมชนตำบล การจัดตั้งตำรวจบ้าน เพื่อทำหน้าที่ป้องกันการกระทำผิดกฎหมาย จับกุมผู้กระทำผิดหรือสงสัยว่ากระทำผิดกฎหมาย

จากข้อมูลข้างต้นพบว่า ภายในเขตเทศบาลมีคณะกรรมการชุมชน ทำหน้าที่ในการแจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เมื่อทราบข่าวหรือสงสัยว่ามีการกระทำผิดกฎหมาย และมีเจ้าหน้าที่ตำรวจทำหน้าที่จับผู้กระทำผิดหรือสงสัยว่ากระทำผิด คั้น ยึด อาัยคและการชันสูตร ซึ่งการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของกำนันในข้อนี้ภายในเขตเทศบาล ทางกำนันเกือบไม่มีบทบาทตามหน้าที่ของตนเองตามที่กฎหมายกำหนด แต่จะมีคณะกรรมการชุมชนและเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ที่ดำเนินงานในด้านนี้ภายในเขตเทศบาล

1.3 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันข้อที่ 3

อำนาจหน้าที่ของกำนันในข้อที่ 3 คือกำนันมีหน้าที่รายงานให้ทางอำเภอทราบ ในกรณีที่ราษฎรมีเหตุทุกข์ร้อนหรือเกิดเรื่องราวที่ผิดปกติขึ้นในตำบล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนัน
ข้อที่ 3 พบว่ากำนัน เทศบาลและหน่วยงานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลมีการดำเนินงานในการ
จัดบริการสาธารณะดังนี้คือ

1.3.1 กำนันเกือบไม่มีบทบาท หน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจ
หน้าที่ของตนเอง ภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง

1.3.2 เทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ มีการดำเนินงานในด้าน
การแจ้งเหตุทุกข์ร้อนของราษฎรในเขตเทศบาลให้กับทางอำเภอทราบ โดยมีการดำเนินงานที่
คล้ายกันดังนี้คือ จะมีหน่วยงานรับเรื่องร้องทุกข์ เพื่อดำเนินงานในการประสานงานและรับเรื่อง
ร้องเรียนร้องทุกข์ของชาวบ้าน ซึ่งในการรับเรื่องร้องเรียนนั้น ในกรณีที่ทางเทศบาลสามารถแก้ไข
ปัญหาเองได้ ก็จะให้ทางเจ้าหน้าที่ดำเนินการประสานงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของเทศบาล
เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาแต่ถ้าเรื่องที่ชาวบ้านร้องเรียนมานั้นเกินกำลังหรืออำนาจหน้าที่ที่ทาง
เทศบาลจะสามารถดำเนินการได้ ทางเจ้าหน้าที่ก็จะประสานงานไปยังอำเภอหรือหน่วยงานที่
เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการขอความช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาให้กับชาวบ้านต่อไป

1.3.3 จากการที่ได้เข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลไม่พบว่ามีหน่วยงานอื่นใด
ดำเนินงานในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันข้อที่ 3 ภายในเขตเทศบาล

จากข้อมูลข้างต้นพบว่า การดำเนินงานในด้านนี้ภายในเขตเทศบาลนั้น กำนัน
เกือบไม่มีบทบาท หน้าที่ในเขตเทศบาล เนื่องจากไม่ได้เข้ามามีบทบาท ในการดำเนินงานตาม
อำนาจหน้าที่ของตนเองภายในเขตเทศบาล ซึ่งภายในเขตเทศบาลนั้น เมื่อชาวบ้านมีเรื่องราวทุกข์
ร้อนต่างๆ ก็สามารถเข้าไปแจ้งกับทางเทศบาลได้ ซึ่งภายในสำนักงานเทศบาลจะมีการจัด
หน่วยงาน เพื่อดูรับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์ให้กับชาวบ้านได้ทำเรื่องแจ้งให้กับทางเทศบาล
รับทราบ เพื่อดูแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้กับชาวบ้านได้โดยตรง

1.4 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันข้อที่ 4

อำนาจหน้าที่ของกำนันในข้อที่ 4 คือกำนันมีอำนาจเรียกผู้ใหญ่บ้านและลูกบ้าน
ในตำบลออกมาผู้ติดตามจับผู้ร้าย ติดตาม ของกลาง ดับเพลิง หรือช่วยอย่างอื่นในกรณีที่เกิด
จลาจล ปล้น ฆ่า ชิงทรัพย์ เพลิงไหม้ หรือเกิดเหตุร้ายต่างๆ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนัน
ข้อที่ 4 พบว่ากำนัน เทศบาลและหน่วยงานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลมีการดำเนินงานในการ
จัดบริการสาธารณะดังนี้คือ

1.4.1 กำนันมีบทบาทค่อนข้างจำกัด ในการทำหน้าที่เรียกผู้ใหญ่บ้านและลูกบ้าน ในตำบลออกมาผู้ติดตามจับผู้ร้าย ติดตาม ของกลาง ดับเพลิง หรือช่วยอย่างอื่นในกรณีที่เกิด ฆาตกรรม ปล้น ฆ่า ชิงทรัพย์ เพลิงไหม้ หรือเกิดเหตุร้ายต่างๆ ภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง

1.4.2 เทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ มีหน่วยงานป้องกันและ ระวังอัคคีภัย ทำหน้าที่ในการป้องกันอัคคีภัยและดับเพลิงที่เกิดขึ้นภายในเขตเทศบาล และมี คณะกรรมการชุมชนทำหน้าที่ในการดูแลและช่วยเหลือชาวบ้านในกรณีที่เกิดเหตุร้ายต่างๆ ภายใน เขตเทศบาล

1.4.3 สถานีตำรวจภูธรบ้านสร้างและสถานีตำรวจภูธรกบินทร์บุรี มีหน้าที่ในการ ติดตามจับกุมผู้ร้ายและติดตามของกลาง ให้ความช่วยเหลือกับชาวบ้านในกรณีที่เกิดเหตุร้ายต่างๆ ภายในเขตเทศบาล และมีหน่วยงานป้องกันและปราบปราม ทำหน้าที่ในการป้องกันการกระทำความ ผิดกฎหมายและปราบปรามผู้กระทำความผิด ซึ่งเมื่อมีผู้กระทำความผิดและมีเจ้าทุกข์มาแจ้งความ ทาง เจ้าหน้าที่ตำรวจก็จะดำเนินการออกไปตรวจที่เกิดเหตุและเก็บรวบรวมหลักฐานที่เกี่ยวข้องต่างๆ และจะทำการสืบสวนดำเนินคดีเมื่อทราบตัวผู้กระทำความผิดก็จะขออนุมัติหมายจับ เพื่อดำเนินการ จับกุมผู้กระทำความผิดมาสืบสวนและลงโทษต่อไป

จากข้อมูลข้างต้น สรุปได้ว่าการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของกำนัน ในข้อนี้ ภายในเขตเทศบาล ทางกำนันมีบทบาทค่อนข้างจำกัด ในการทำหน้าที่ของตนเองตามที่กฎหมาย กำหนด แต่จะมีคณะกรรมการชุมชน หน่วยงานป้องกันและระวังอัคคีภัยของเทศบาล เป็นผู้ ที่ดำเนินงานในด้านนี้ภายในเขตเทศบาลและมีเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ที่ดำเนินงาน ในด้านของการ จับกุมผู้ร้าย ติดตามของกลางและให้ความช่วยเหลือกับชาวบ้าน ในกรณีที่เกิดเหตุร้ายต่างๆ ภายใน เขตเทศบาล

1.5 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันข้อที่ 5

อำนาจหน้าที่ของกำนันในข้อที่ 5 คือกำนันมีหน้าที่ดูแลคนเดินทางให้มีที่พักตาม สมควรและช่วยเหลือผู้ที่เดินทางไปทำหน้าที่ราชการในเรื่องคนนำทาง พาหนะ เสนียงอาหาร ตามที่จะทำได้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนัน ข้อที่ 5 พบว่ากำนัน เทศบาลและหน่วยงานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลมีการดำเนินงานในการ จัดบริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกันดังนี้คือ

1.5.1 กำนันไม่ได้เข้ามามีบทบาท ในการทำหน้าที่จัดบริการสาธารณะตาม อำนาจหน้าที่ในข้อนี้ ภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง

1.5.2 เทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ พบว่าภายในเขตเทศบาล ตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ ในปัจจุบันนั้นทางเทศบาลตำบลทั้งสองแห่งไม่ได้ดำเนินการในการจัดที่พักให้กับคนเดินทางหรือช่วยเหลือผู้ที่เดินทางไปทำหน้าที่ราชการในเรื่องคนนำทาง พาหนะ เสบียงอาหาร เนื่องจากในสภาพสังคมปัจจุบันนั้น บ้านเมืองมีความเจริญขึ้นกว่าในอดีตเป็นอย่างมากและยังมีภาคเอกชนต่างๆ ดำเนินงานในด้านนี้อยู่แล้ว เช่นการให้บริการในด้านของที่พักรและโรงแรมต่างๆ

1.5.3 หน่วยงานอื่นๆ ภายในเขตเทศบาลตำบล ในกรณีที่มิใช่ข้าราชการจากหน่วยงานต่างๆ เดินทางมาปฏิบัติงานในพื้นที่ของทางเทศบาล ทางหน่วยงานต้นสังกัดจะทำหน้าที่ในการจัดหาคนนำทาง การดูแลและจัดหาที่พักให้กับเจ้าหน้าที่ของตนเอง ซึ่งภายในเขตเทศบาลนั้นมีการจัดห้องพักรหรือโรงแรม ไว้คอยบริการให้กับบุคคลทั่วไป โดยภาคเอกชนต่างๆ ภายในเขตเทศบาล

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ในการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของกำนันในข้อนี้ภายในเขตเทศบาล ทางกำนันไม่ได้มีบทบาท ในการทำหน้าที่นำทาง จัดหาพาหนะและเสบียงอาหาร ให้กับผู้ที่มาปฏิบัติงานราชการต่างๆ ภายในเขตเทศบาล ซึ่งในกรณีที่มิใช่ผู้ที่เดินทางมาปฏิบัติงานราชการ ภายในเขตเทศบาล หน่วยงานต้นสังกัดจะเป็นผู้ที่คอยดูแลและรับผิดชอบเจ้าหน้าที่ของตนเอง

1.6 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันข้อที่ 6

อำนาจหน้าที่ของกำนันในข้อที่ 6 คือกำนันมีหน้าที่ตรวจตราและจัดการบำรุงรักษาสิ่งซึ่งเป็นสาธารณะประโยชน์ในตำบล เช่น สระน้ำ ศาลาอาศัย ที่เลี้ยงปลุกสัตว์ เป็นต้น จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันข้อที่ 6 พบว่ากำนัน เทศบาลและหน่วยงานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลมีการดำเนินงานในการจัดบริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกันดังนี้คือ

1.6.1 กำนันเกือบไม่มีบทบาท ในการตรวจตราและจัดการบำรุงรักษาสิ่งซึ่งเป็นสาธารณะประโยชน์ในตำบล เช่น สระน้ำ ศาลาอาศัย ที่เลี้ยงปลุกสัตว์ ภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง

1.6.2 เทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ มีการดำเนินงานโดย กองช่างสังกัดเทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ ซึ่งมีหน้าที่ในการบำรุงรักษาสิ่งซึ่งเป็นสาธารณะประโยชน์ต่างๆ ภายในเขตเทศบาลตำบล เช่นถนน สะพานและการดูแลรักษาสวนสาธารณะ แม่น้ำ ลำคลองต่างๆ ภายในเขตเทศบาล ซึ่งในกรณีที่เกิดความเสียหายแก่สิ่งสาธารณะประโยชน์ต่างๆ ทางกองช่างก็จะจัดกำลังคนและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆออกไปทำการซ่อมแซม

ความเสียหายที่เกิดขึ้นและในเวลาเหตุการณ์ปกติ ก็จะทำหน้าที่ในการดูแลและตรวจสอบสิ่ง
สาธารณประโยชน์ต่างๆ ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน

1.6.3 จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้างและ
เทศบาลตำบลกบินทร์ ไม่มีหน่วยงานอื่นนอกจากเทศบาล ดำเนินงานในด้านนี้ภายในเขตเทศบาล
ตำบลทั้งสองแห่ง

จากข้อมูลพบว่า กำนันเกือบไม่มีบทบาทในการตรวจตราและจัดการบำรุงรักษา
สิ่งซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์ต่างๆ ภายในเขตเทศบาล ซึ่งภายในเขตเทศบาลนั้นจะมีคณะกรรมการ
ชุมชน เป็นผู้ที่ยกดูแล และตรวจตราสิ่งสาธารณะประโยชน์ต่างๆ ภายในเขตเทศบาล เมื่อพบ
เห็นว่ามียสิ่งสาธารณะประโยชน์เสียหาย ก็จะทำการแจ้งเทศบาลให้รับทราบ และทางเทศบาลก็จะ
มอบหมายให้ทางกองช่างของเทศบาล เข้ามาทำการดูแลรักษาและทำการซ่อมแซม สิ่งสาธารณะ
ประโยชน์ที่ชำรุดเสียหายต่างๆ ภายในเขตเทศบาลเอง

1.7 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันข้อที่ 7

อำนาจหน้าที่ของกำนันในข้อที่ 7 คือกำนันมีหน้าที่รักษาบัญชีสำมะโนครัวและ
ทะเบียนบัญชีของรัฐบาลในตำบลนั้นและคอยแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องตรงกับบัญชีของผู้ใหญ่บ้าน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนัน
ข้อที่ 7 พบว่ากำนัน เทศบาลและหน่วยงานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลมีการดำเนินงานในการ
จัดบริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกันดังนี้คือ

1.7.1 กำนันไม่ได้เข้ามามีบทบาท ในการทำหน้าที่รักษาบัญชีสำมะโนครัวและ
ทะเบียนบัญชีของรัฐบาลในตำบล และคอยแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้องตรงกับบัญชีของผู้ใหญ่บ้าน
ภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง

1.7.2 เทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ มีการดำเนินงานโดย
งานทะเบียนราษฎรสังกัดสำนักปลัดเทศบาล ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดทำบัญชีสำมะโนครัวและ
ทะเบียนบัญชีของรัฐบาลในเขตเทศบาลตำบล ซึ่งทางเทศบาลก็จะดำเนินงานทางด้านข้อมูล ด้วย
ระบบคอมพิวเตอร์ ในการจัดเก็บข้อมูลประชากรภายในเขตเทศบาลเอง ทำให้ง่ายแก่การสืบค้น
และการจัดทำประวัติต่างๆ ของประชากรภายในเขตเทศบาล

1.7.3 จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า ภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้างและ
เทศบาลตำบลกบินทร์ ไม่มีหน่วยงานอื่นนอกจากเทศบาล ดำเนินงานในด้านนี้ภายในเขตเทศบาล
ตำบลทั้งสองแห่ง

จากข้อมูลข้างต้น พบว่าการดำเนินงานตามบทบาท อำนาจหน้าที่ของกำนัน ใน
การรักษาบัญชีสำมะโนครัวและทะเบียนบัญชีของรัฐบาลในตำบล และคอยแก้ไขเพิ่มเติมให้

ถูกต้องตรงกับบัญชีของผู้ใหญ่บ้านนั้น กำนันไม่มีบทบาท ในการจัดทำหน้าที่นี้ภายในเขตเทศบาล แต่จะมีการดำเนินงานโดยงานทะเบียนราษฎรสังกัดสำนักปลัดเทศบาล เป็นผู้ที่ดำเนินงานในด้านนี้ ภายในเขตเทศบาลเองทั้งหมด

1.8 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันข้อที่ 8

อำนาจหน้าที่ของกำนันในข้อที่ 8 คือกำนันมีหน้าที่ทำบัญชีสิ่งของซึ่งต้องเสียภาษีอากรและนำราษฎรไปเสียภาษีอากรตามพระราชบัญญัติภาษีอากร

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนัน ข้อที่ 8 พบว่ากำนัน เทศบาลและหน่วยงานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลมีการดำเนินงานในการ จัดบริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกันดังนี้คือ

1.8.1 กำนันไม่ได้เข้ามามีบทบาท ในการจัดทำบัญชีสิ่งของซึ่งต้องเสียภาษีอากร และนำราษฎรไปเสียภาษีอากรตามพระราชบัญญัติภาษีอากร ภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง

1.8.2 เทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ มีการดำเนินงานโดย กองคลังสังกัดเทศบาล ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดทำบัญชีสิ่งของซึ่งต้องเสียภาษีอากรในเขตเทศบาล ซึ่ง ทางกองคลังของเทศบาลตำบล จะดำเนินงานในการสำรวจและวางแผนในการจัด เก็บภาษีอากร แก่ผู้ประกอบการต่างๆ ภายในเขตเทศบาล เช่น ภาษีป้าย ภาษีโรงเรือน ภาษีอากรร้านค้าต่างๆ

1.8.3 จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า ภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้างและ เทศบาลตำบลกบินทร์ ไม่มีหน่วยงานอื่นนอกจากเทศบาล ดำเนินงานในด้านนี้ภายในเขตเทศบาล ตำบลทั้งสองแห่ง

จากข้อมูลข้างต้น สรุปได้ว่าหน้าที่ในการจัดทำบัญชีสิ่งของซึ่งต้องเสียภาษีอากร และนำราษฎรไปเสียภาษีอากรตามพระราชบัญญัติภาษีอากรนั้น กำนันไม่ได้เข้ามามีบทบาท ใน การทำหน้าที่นี้ภายในเขตเทศบาล ซึ่งภายในเขตเทศบาลนั้น จะมีการดำเนินงานโดยกองคลังสังกัด เทศบาล เป็นผู้ที่ดำเนินงานในด้านนี้ภายในเขตเทศบาลเองทั้งหมด

2. การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน

ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457 กำหนดให้ ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่ 20 ประการ จากการสำรวจพบว่า มีหน่วยงานของเทศบาลและ หน่วยงานอื่นๆ เข้ามามีบทบาทในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านทั้ง 20 ประการด้วย

การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาลตำบล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 1

อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในข้อที่ 1 คือผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่ในการรักษาความสงบ ช่วยป้องกันความทุกข์ภัยของลูกบ้าน รักษาประโยชน์และความสุขของลูกบ้าน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 1 พบว่าผู้ใหญ่บ้าน เทศบาลและหน่วยงานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลมีการดำเนินงานในการจัดบริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกันดังนี้คือ

2.1.1 ผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง จะมีการออกตรวจตราดูแลพื้นที่ต่างๆ ไปภายในหมู่บ้าน เพื่อคอยดูแลรักษาความสงบ และป้องกันความทุกข์ภัยต่างๆ ให้กับชาวบ้านภายในเขตหมู่บ้านของตนเอง แต่ไม่ได้จัดทำเป็นกิจกรรมประจำอย่างต่อเนื่องทุกวัน

2.1.2 เทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ มีการจัดตั้งคณะกรรมการชุมชนเพื่อประสานงานระหว่างเทศบาลกับชุมชนต่างๆ ภายในเขตเทศบาล คอยเป็นตัวแทนของทางเทศบาลในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยภายในชุมชนของตนเอง การป้องกันอันตรายและรักษาประโยชน์และความสุขให้กับชาวบ้าน และในกรณีที่มีเหตุร้ายต่างๆ เกิดขึ้นทางคณะกรรมการชุมชน ก็จะแจ้งให้ทางเทศบาลรับทราบและดำเนินการแก้ไขปัญหให้กับชาวบ้าน

2.1.3 สถานีตำรวจภูธรบ้านสร้างและสถานีตำรวจภูธรกบินทร์บุรี ทำหน้าที่ในการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยภายในเขตเทศบาลทั้งสองแห่ง โดยมีการจัดกิจกรรมในการดำเนินงานที่มีความคล้ายกันในด้านนี้ คือ มีการจัดสายตรวจจักรยานยนต์ สายตรวจรถยนต์ ตำรวจบ้าน ซึ่งมีการจัดตั้งขึ้นมา เพื่อออกตรวจตราดูแลและรักษาความสงบ การป้องกันอันตรายและรักษาประโยชน์และความสุขให้กับชาวบ้าน ภายในเขตพื้นที่ของทางเทศบาลตำบลทั้งสองแห่ง

จากข้อมูลข้างต้น พบว่าการดำเนินงานตามบทบาท อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาล ในการรักษาความสงบ ช่วยป้องกันความทุกข์ภัยของลูกบ้าน รักษาประโยชน์และความสุขของลูกบ้านนั้น ผู้ใหญ่บ้านเกือบไม่มีบทบาทในการทำหน้าที่ของตนเอง และไม่ได้ทำหน้าที่อย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกวันภายในเขตเทศบาล ซึ่งการปฏิบัติงานในด้านนี้ ภายในเขตเทศบาลโดยส่วนใหญ่ก็จะเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชน ซึ่งจะคอยดูแลรักษาความสงบและป้องกันอันตรายต่างๆ ให้กับชุมชนของตนเอง และยังมีเจ้าหน้าที่ตำรวจคอยทำหน้าที่ในการออกตรวจตราและดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยต่างๆ ทั่วไปภายในเขตเทศบาล

2.2 การจัดบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 2

อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในข้อที่ 2 คือผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่แจ้งกำนันและนายอำเภอ ในกรณีที่เกิดความทุกข์ภัยแก่ลูกบ้าน ซึ่งจะต้องขอความป้องกันจากรัฐบาล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 2 พบว่าผู้ใหญ่บ้าน เทศบาลและหน่วยงานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลมีการดำเนินงานในการจัดบริการสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกันดังนี้คือ

2.1.2 ผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง จะมีบทบาท หน้าที่ในการดำเนินงานในด้านนี้คือ ในกรณีที่มีเหตุทุกข์ภัยต่างๆ เกิดขึ้นผู้ใหญ่บ้านก็จะจัดทำรายงานส่งทางอำเภอและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในหมู่บ้าน เช่น ข้าวเสียหายก็จะทำรายงานส่งเกษตรอำเภอ ถ้าเกี่ยวกับสัตว์ก็จะแจ้งกับทางปศุสัตว์อำเภอเพื่อขอความช่วยเหลือให้กับชาวบ้าน แต่ไม่ได้แจ้งผ่านทางกำนัน

2.2.2 เทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ มีการดำเนินงานรับแจ้งปัญหา เรื่องทุกข์ร้อนต่างๆ ให้กับชาวบ้านในเขตเทศบาล โดยคณะกรรมการชุมชนซึ่งทำหน้าที่ในการประสานงานและรับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ของชาวบ้าน ซึ่งในกรณีที่ทางเทศบาลได้ตรวจสอบและสามารถแก้ไขปัญหาก็ได้ทางเจ้าหน้าที่ก็จะดำเนินการประสานงานไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาก็กับชาวบ้าน แต่ถ้าเรื่องที่ชาวบ้านร้องเรียนมานั้นเกินอำนาจหน้าที่ที่ทางเทศบาลจะสามารถดำเนินการเองได้ ทางเจ้าหน้าที่ก็จะประสานงานไปยังอำเภอหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาก็กับชาวบ้าน

2.2.3 จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ไม่พบว่า มีหน่วยงานอื่นๆ ทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในข้อนี้ ภายในเขตเทศบาล

จากข้อมูลพบว่า บทบาท อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน ในการทำหน้าที่แจ้งกำนันและนายอำเภอ ในกรณีที่เกิดความทุกข์ภัยแก่ลูกบ้าน ซึ่งจะต้องขอความป้องกันจากรัฐบาลนั้น พบว่าผู้ใหญ่บ้านเกือบไม่มีบทบาท ในการเป็นผู้ที่รับแจ้งปัญหาต่างๆ ของชาวบ้าน แต่การดำเนินงานในด้านนี้นั้น ทางเทศบาลจะมีคณะกรรมการชุมชนและหน่วยงานธุรการของทางเทศบาล เป็นผู้รับปัญหาจากชาวบ้านมาดำเนินการแก้ไข เมื่อมีปัญหาต่างๆ เกิดขึ้นภายในเขตเทศบาลโดยส่วนใหญ่แล้วชาวบ้านก็จะทำการแจ้งให้กับทางเทศบาลเข้ามาทำการแก้ไขปัญหานั้นๆ ได้โดยตรง

2.3 การจัดบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 3

อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในข้อที่ 3 คือผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่แจ้งประกาศหรือคำสั่งของรัฐบาลให้ลูกบ้านทราบ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 3 พบว่าผู้ใหญ่บ้าน เทศบาลและหน่วยงานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลมีการดำเนินงานในการจัดบริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกันดังนี้คือ

2.3.1 ผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง จะมีการดำเนินงานในการประกาศหรือแจ้งคำสั่งจากทางราชการ ให้กับชาวบ้านรับทราบ โดยจะขอให้ทางเทศบาลช่วยประกาศผ่านเสียงตามสายของทางเทศบาล เนื่องจากที่บ้านผู้ใหญ่ ไม่มีเครื่องขยายเสียง เพื่อกระจายข่าวให้กับชาวบ้าน หรือไม่ก็จะทำการจัดประชุมชาวบ้านเพื่อชี้แจงประกาศหรือคำสั่งนั้นๆ ให้กับชาวบ้านเข้าใจ

2.3.2 เทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ มีการดำเนินงานในการแจ้งข่าวสารและประชาสัมพันธ์งานราชการหรือข่าวสารต่างๆ ให้กับชาวบ้านได้รับรู้ โดยใช้สื่อเสียงตามสาย วิทยุชุมชน บอร์ดประชาสัมพันธ์เพื่อใช้ในการประกาศ ข่าวสารข้อมูลและเหตุการณ์ที่สำคัญต่างๆ ภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ ซึ่งมีการติดตั้งลำโพงไว้ตามจุดต่างๆ ภายในเขตเทศบาลและมีบอร์ดประชาสัมพันธ์ขนาดใหญ่ติดตั้งไว้และมีการจัดบอร์ดเปลี่ยนไปตามช่วงเวลาที่มีเหตุการณ์สำคัญต่างๆ ซึ่งถ้าทางเทศบาลมีข่าวสารหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่ต้องการประชาสัมพันธ์ ชาวบ้านก็จะได้รับทราบข่าวสารโดยทั่วถึงกัน ซึ่งทำให้ชาวบ้านสามารถรับรู้และรับทราบข่าวสาร จากทางเทศบาลด้วยความรวดเร็ว และในกรณีที่มีเหตุการณ์ฉุกเฉิน ก็สามารถรับรู้และเตรียมตัวระวังป้องกัน ได้ทันต่อเหตุที่กำลังจะเกิดขึ้น

2.3.3 จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ไม่พบว่ามีหน่วยงานอื่นๆ ทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในข้อนี้ ภายในเขตเทศบาล

จากข้อมูลข้างต้น สรุปได้ว่าผู้ใหญ่บ้านเกือบไม่มีบทบาท อำนาจหน้าที่ในการแจ้งประกาศหรือคำสั่งของรัฐบาลให้ลูกบ้านทราบ เนื่องจากพบว่าผู้ใหญ่บ้านยังคงไม่สามารถแจ้งข่าวสารต่างๆ ให้กับชาวบ้านได้รับทราบได้อย่างทั่วถึงและรวดเร็วเพียงพอ ซึ่งการดำเนินงานในด้านนี้ภายในเขตเทศบาลนั้น ทางเทศบาลจะมีการติดตั้งระบบเสียงตามสาย เพื่อประกาศข่าวสารต่างๆ ให้กับชาวบ้านได้รับทราบได้อย่างทั่วถึง การจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ขนาดใหญ่ไว้ตามจุดที่สำคัญๆ เพื่อให้ชาวบ้านได้อ่านและรับทราบข่าวสารได้อย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ที่สำคัญๆ ที่เกิดขึ้น

2.4 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 4

อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในข้อที่ 4 คือผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่ทำบัญชีสำมะโนครัวในหมู่บ้านของตนเองและคอยแก้ไขบัญชีนั้นให้ถูกต้องเสมอ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 4 พบว่าผู้ใหญ่บ้าน เทศบาลและหน่วยงานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลมีการดำเนินงานในการจัดบริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกันดังนี้คือ

2.4.1 ผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง ไม่ได้มีบทบาท ในการทำหน้าที่จัดทำบัญชีสำมะโนครัว ภายในเขตเทศบาล

2.4.2 เทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ ดำเนินงานโดยงานทะเบียนราษฎร สังกัดสำนักปลัดเทศบาล มีหน้าที่ในการจัดทำบัญชีสำมะโนครัวและทะเบียนบัญชีของรัฐบาล ในเขตเทศบาล โดยมีการดำเนินงานดังนี้คือ การจัดทำบัญชีสำมะโนครัวภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์นั้น เนื่องจากเป็นชุมชนเมืองการคมนาคม มีความสะดวก ดังนั้นในการแจ้งเกิด แจ้งตายและการแจ้งย้ายออก ชาวบ้านจะเป็นผู้มาแจ้งกับทางเทศบาลเองและทางเทศบาลก็จะดำเนินการทางด้านข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ในการดำเนินงานและจัดทำข้อมูลประชากรภายในเขตเทศบาล ซึ่งทำให้สามารถจัดทำฐานข้อมูลง่ายแก่การสืบค้นและการจัดทำประวัติต่างๆ ของประชากรภายในเขตเทศบาลได้อย่างรวดเร็ว

2.4.3 จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ไม่พบว่ามีหน่วยงานอื่นๆ ทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในข้อนี้ ภายในเขตเทศบาล

จากข้อมูลข้างต้นพบว่า ผู้ใหญ่บ้านไม่ได้มีบทบาท ในการจัดทำบัญชีสำมะโนครัวในหมู่บ้านของตนเองและคอยแก้ไขบัญชีให้ถูกต้องเสมอ ซึ่งภายในเขตเทศบาลจะมีหน่วยงานทะเบียนราษฎรของเทศบาล เป็นผู้ที่ทำเนิงานในด้านนี้ภายในเขตเทศบาลเองทั้งหมด

2.5 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 5

อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในข้อที่ 5 คือผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่แจ้งเหตุการณ์ที่ผิดปกติในหมู่บ้านให้กำนันนายตำบลของตนทราบ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 5 พบว่าผู้ใหญ่บ้าน เทศบาลและหน่วยงานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลมีการดำเนินงานในการจัดบริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกันดังนี้คือ

2.5.1 ผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง จะมีบทบาทในการดำเนินงานเมื่อมีเหตุการณ์ที่ผิดปกติเกิดขึ้นภายในหมู่บ้านและเป็นเรื่องเร่งด่วน โดยจะทำการแจ้งตำรวจและโทรศัพท์แจ้งทางปลัดอำเภอโดยตรง ไม่ได้แจ้งผ่านทางกำนันและถ้าไม่ใช่เรื่องที่ร้ายแรงหรือเร่งด่วนมากนักทาง ผู้ใหญ่บ้านก็จะจัดทำเป็นรายงานประจำวัน ส่งทางอำเภอรับทราบในที่ประชุมประจำเดือนที่อำเภอ

2.5.2 เทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ มีคณะกรรมการชุมชน ทำหน้าที่ในการแจ้งเหตุการณ์ที่ผิดปกติในชุมชน ให้กับทางเทศบาลรับทราบและในกรณีที่ทาง เทศบาลมีการจัดประชุมคณะกรรมการชุมชน ถ้าภายในชุมชนใดมีเหตุการณ์ที่ผิดปกติหรือมีปัญหา ที่ต้องการให้ทางเทศบาลแก้ไข ก็จะทำการแจ้งหรือชี้แจงในที่ประชุมให้แก่ทางเทศบาลทราบ ซึ่ง จะทำให้ทางเทศบาลสามารถรับทราบปัญหาต่างๆ ภายในแต่ละชุมชน โดยผ่านทางคณะกรรมการ ชุมชนซึ่งเป็นตัวแทนของชาวบ้าน ทำให้ทางเทศบาลสามารถทราบปัญหาที่แท้จริงและสามารถ แก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

2.5.3 จากการเข้าไปสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูล ไม่พบว่า มีหน่วยงานอื่นๆ ทำ หน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในข้อนี้ ภายในเขตเทศบาล จากข้อมูลข้างต้นพบว่า ในปัจจุบันการดำเนินงานในด้านนี้นั้นจะเห็นได้ว่าเมื่อ ผู้ใหญ่บ้านทราบเหตุการณ์ที่ผิดปกติต่างๆ ก็จะทำการแจ้งต่อไปยังอำเภอ เพื่อรับทราบและหา แนวทางในการแก้ไข ยังไม่ได้ทำการแก้ไขได้เองในทันทีและการแก้ไขปัญหาต่างๆ ก็จะเป็นไป ด้วยความล่าช้า เนื่องจากถ้าเป็นเรื่องที่ไม่เร่งด่วนมากนัก ทางผู้ใหญ่บ้านก็จะจัดทำเป็นรายงานและ นำไปแจ้งในที่ประชุมเดือนสิ้นเดือนของทุกเดือน แต่การดำเนินงานของเทศบาลในเรื่องนี้นั้น ถ้ามี เหตุการณ์ที่ผิดปกติเกิดขึ้นภายในชุมชน ทางคณะกรรมการชุมชนก็จะแจ้งเทศบาลให้รับทราบ เมื่อทางเทศบาลรับทราบแล้ว ก็จะมีการจัดส่งเจ้าหน้าที่ในส่วนงานที่เกี่ยวข้องเข้าไปดำเนินการ ตรวจสอบภายในพื้นที่และดำเนินการแก้ไขและให้ความช่วยเหลือกับชาวบ้านได้ในทันที

2.6 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 6

อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในข้อที่ 6 คือผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่ตรวจตรา ไล่ตามคนจร ถ้าเห็นว่าไม่ได้มาโดยสุจริต ให้เอาตัวผู้นั้นส่งกำนันนายตำบลของตน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของ ผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 6 พบว่าผู้ใหญ่บ้าน เทศบาลและหน่วยงานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลมีการ ดำเนินงานในการจัดบริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกันดังนี้คือ

2.6.1 ผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง ไม่ได้มีบทบาท ในการทำ หน้าที่ตรวจตราไล่ตามคนจรและเอาตัวส่งกำนัน แต่การดำเนินงานในด้านนี้จะปล่อยให้เป็นที่ หน้าที่ของตำรวจเป็นผู้ที่ดำเนินการเอง

2.6.2 เทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ มีคณะกรรมการชุมชน ทำหน้าที่ในการช่วยดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย และรายงานเหตุการณ์ที่ผิดปกติต่างๆ ที่เกิดขึ้น ภายในชุมชนของตนเอง ซึ่งถ้ามีคนแปลกหน้าเข้ามาภายในชุมชนและไม่เป็นที่น่าไว้วางใจ ทาง

คณะกรรมการชุมชน ก็จะแจ้งให้กับทางเทศบาลทราบหรือแจ้งกับทางเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาทำการตรวจสอบโดยตรง

2.6.3 สถานีตำรวจภูธรบ้านสร้างและสถานีตำรวจภูธรกบินทร์บุรี ทำหน้าที่ในการตรวจตราคนแปลกหน้าภายในเขตชุมชนต่างๆ ภายในเขตเทศบาล ซึ่งทางตำรวจนอกจากจะมีเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ทำการออกตรวจยังพื้นที่ต่างๆ แล้วนั้น ยังได้มีการจัดตั้งตำรวจบ้าน ซึ่งมีการจัดตั้งขึ้นมา เพื่อออกตรวจดูแลและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในเขตหมู่บ้านของตนเอง ซึ่งตำรวจบ้านจะทำการรับอาสาสมัครจากชาวบ้านในหมู่บ้านต่างๆ เพื่อเข้ามาฝึกอบรมประมาณ 1 – 3 วัน เพื่อเพิ่มทักษะและความรู้ในการปฏิบัติงาน ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการออกตรวจตรา รักษาความสงบเรียบร้อยภายในเขตหมู่บ้านของตนเอง โดยจะทำการหมุนเวียน กันเข้าเวรคนละ 15 วัน ซึ่งจากที่มีการจัดตั้งตำรวจบ้านนั้นทำให้ภายในเขตหมู่บ้านมีการตรวจตราและเฝ้าระวังเหตุร้ายต่างๆ อยู่ตลอดเวลา

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การดำเนินงานตามบทบาท อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในข้อนี้ นั้น พบว่าผู้ใหญ่บ้านไม่ได้มีบทบาทในการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของตนเองภายในเขตเทศบาล ซึ่งภายในเขตเทศบาลมีคณะกรรมการชุมชนทำหน้าที่ในด้านนี้อยู่แล้วและภายในเขตเทศบาลยังเป็นชุมชนเมือง มีผู้คนเดินทางเข้าออกตลอดเวลา จึงทำให้งานในด้านนี้เป็นหน้าที่ของทางตำรวจ ซึ่งมีชุดสายตรวจออกตรวจตราพื้นที่ต่างๆ ภายในเขตเทศบาลเป็นผู้ที่ดำเนินงานเองเป็นส่วนใหญ่

2.7 การจัดการบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 7

อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในข้อที่ 7 คือผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจเรียกลูกบ้านของตนออกช่วยต่อสู้ ติดตามจับผู้ร้าย เอาของกลางคืน ดับเพลิงหรือช่วยเหลืออย่างอื่นในกรณีจลาจล ฆ่า ตีชิง ปล้นทรัพย์ ไฟไหม้หรือมีเหตุร้ายอื่น

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดการบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 7 พบว่าผู้ใหญ่บ้าน เทศบาลและหน่วยงานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลมีการดำเนินงานในการจัดการบริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกันดังนี้คือ

2.7.1 ผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง จะมีบทบาทในการดำเนินงาน เมื่อมีเหตุร้ายต่างๆ เกิดขึ้นภายในหมู่บ้าน โดยผู้ใหญ่บ้านก็จะทำการแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจให้เข้ามาทำการตรวจสอบและติดตามจับกุมคนร้าย แต่ถ้าเกิดเพลิงไหม้ก็จะทำการแจ้งทางเทศบาลให้เข้ามาทำการดับเพลิง

2.7.2 เทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ มีดำเนินงานในด้านนี้โดยผ่านทางคณะกรรมการชุมชน ซึ่งถ้าเกิดเหตุร้ายต่างๆ ขึ้นภายในเขตเทศบาล ทาง

คณะกรรมการชุมชนก็จะทำการแจ้งตำรวจให้เข้ามาทำการตรวจสอบและดำเนินการติดตามจับกุมผู้ที่กระทำความผิดและในกรณีที่เกิดเพลิงไหม้ขึ้น ก็จะทำการแจ้งให้ทางเทศบาลเข้ามาทำการดับเพลิง

2.7.3 สถานีตำรวจภูธรบ้านสร้างและสถานีตำรวจภูธรกบินทร์บุรี ทำหน้าที่ในการติดตามจับกุมผู้ร้ายและติดตามของกลางและมีหน้าที่ในการป้องกันการกระทำผิดกฎหมายและปราบปรามผู้กระทำความผิดภายในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ ซึ่งเมื่อมีผู้กระทำความผิดและมีเจ้าทุกข์มาแจ้งความทางเจ้าหน้าที่ตำรวจก็จะดำเนินการออกไปตรวจที่เกิดเหตุ และเก็บรวบรวมหลักฐานที่เกี่ยวข้องต่างๆ และจะทำการสืบสวนดำเนินคดีเมื่อทราบตัวผู้กระทำความผิดก็จะขออนุมัติหมายจับเพื่อดำเนินการจับกุมผู้กระทำความผิดมาสืบสวนและลงโทษต่อไป

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ในปัจจุบันนี้ผู้ใหญ่บ้านเกือบไม่มีบทบาทในการเรียกลูกบ้านของตนออกมาช่วยต่อสู้ ติดตามจับผู้ร้าย หรือติดตามเอาของกลางคืน ดับเพลิงหรือช่วยเหลืออย่างอื่นในกรณีกลางดึก มา ดิซิง ปล้นทรัพย์ ไฟไหม้ เนื่องจากงานในด้านนี้นั้นทางเจ้าหน้าที่ตำรวจจะเป็นผู้ดำเนินการเองทั้งหมด และในกรณีที่เกิดเพลิงไหม้ขึ้นภายในเขตเทศบาลทางเทศบาลก็จะมีหน่วยงานในการระงับเหตุเพลิงไหม้อยู่แล้ว ทางผู้ใหญ่บ้านจึงไม่ได้มีบทบาทในการดำเนินงานในด้านนี้ภายในเขตเทศบาล

2.8 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 8

อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในข้อที่ 8 คือผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจเรียกลูกบ้านมาไต่ถามและว่ากล่าวสั่งสอน กรณีที่ได้เห็นลูกบ้านแสดงความอาชญากรรมร้ายหรือเป็นคนจรจัดไม่ทำมาหาเลี้ยงชีพ ถ้าไม่ฟังให้เอาตัวส่งกำนันต่อไป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 8 พบว่าผู้ใหญ่บ้าน เทศบาลและหน่วยงานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลมีการดำเนินงานในการจัดบริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกันดังนี้คือ

2.8.1 ผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง จะมีบทบาทในการดำเนินงานเมื่อพบเห็นเหตุการณ์ที่ชาวบ้านทะเลาะกัน ผู้ใหญ่บ้านก็จะเข้าไปไกล่เกลี่ย แต่ถ้าไม่สามารถทำการไกล่เกลี่ยได้ก็จะแจ้งตำรวจให้เข้ามาจัดการ แต่ไม่ได้นำตัวไปส่งที่กำนันและถ้ามีคนจรจัดเข้ามาภายในหมู่บ้านและมีชาวบ้านเข้ามาแจ้ง ทางผู้ใหญ่บ้านก็จะแจ้งตำรวจให้มาทำการตรวจสอบบุคคลนั้น

2.8.2 เทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ มีคณะกรรมการชุมชนคอยดูแลชาวบ้านภายในชุมชนต่างๆ ซึ่งถ้าชาวบ้านมีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกันทางคณะกรรมการชุมชนก็จะเข้าไปไกล่เกลี่ยแก้ไขปัญหาให้ในเบื้องต้น แต่ถ้าไม่สามารถยุติได้ก็จะทำการแจ้งตำรวจ

เข้ามาดำเนินการและถ้าพบเห็นคนจรจัดมีพฤติกรรมน่าสงสัยเข้ามาภายในชุมชนก็จะแจ้งให้ทาง ตำรวจเข้ามาดำเนินการตรวจสอบเช่นกัน

2.8.3 สถานีตำรวจภูธรบ้านสร้างและสถานีตำรวจภูธรภินทรบุรี มีการจัดชุดสายตรวจ เพื่อออกตรวจตราดูแลและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในเขตพื้นที่ต่างๆ ภายในเขตเทศบาล ถ้าพบเห็นชาวบ้านมีเรื่องราวทะเลาะเบาะแว้งกัน ก็จะเข้าไปว่ากล่าวตักเตือนและไกล่เกลี่ยถ้าไม่สามารถแก้ไขได้ก็จะดำเนินการจับกุม

จากข้อมูลข้างต้นพบว่า ผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลมีบทบาทที่ค่อนข้างจำกัด ในการเรียกชาวบ้านมาไต่ถามและว่ากล่าวสั่งสอน ในกรณีที่ได้เห็นชาวบ้านแสดงความอาฆาตมาดร้ายหรือเป็นคนจรจัดไม่ทำมาหาเลี้ยงชีพภายในเขตเทศบาล ซึ่งภายในเขตเทศบาลเองนั้นจะมีเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ที่คอยดูแลและรับผิดชอบในงานด้านนี้ และภายในเขตเทศบาลก็ยังมี คณะกรรมการชุมชนคอยประสานงานและแจ้งเหตุการณ์ที่ผิดปกติต่างๆ ให้กับทางตำรวจรับทราบ

2.9 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 9

อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในข้อที่ 9 คือผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจควบคุมลูกบ้านให้ ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือแบบแผนของทางราชการ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 9 พบว่าผู้ใหญ่บ้าน เทศบาลและหน่วยงานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลมีการ ดำเนินงานในการจัดบริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกันดังนี้คือ

2.9.1 ผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง มีบทบาทในการชี้แจงให้กับ ชาวบ้านรับทราบถึงการปฏิบัติตัวไปในทางที่ดี คอยสอดส่องดูแลและรณรงค์ป้องกันเรื่องปัญหา ยาเสพติด และการกระทำความผิดกฎหมายต่างๆ ภายในเขตหมู่บ้านของตนเอง

2.9.2 เทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลภินทรบุรี มีคณะกรรมการชุมชน คอยทำหน้าที่ในการสอดส่องดูแลชาวบ้านในชุมชนต่างๆ ไม่ให้มีการกระทำที่ผิดกฎหมายและถ้า พบเห็นชาวบ้านทำผิดกฎหมายก็จะทำการแจ้งให้ทางตำรวจและทางเทศบาลรับทราบ

2.9.3 สถานีตำรวจภูธรบ้านสร้างและสถานีตำรวจภูธรภินทรบุรี จะเป็นผู้ดูแล และทำหน้าที่ในเรื่องของการควบคุมชาวบ้านให้ปฏิบัติตามกฎหมาย โดยมีการจัดกิจกรรมในการ ดำเนินงานด้านนี้ คือมีการจัดสายตรวจจักรยานยนต์ สายตรวจจรดยนต์ ตำรวจชุมชนตำบล ตำรวจบ้าน เพื่อออกตรวจดูแลและรักษาความสงบเรียบร้อยและคอยสอดส่องดูแลชาวบ้าน ไม่ให้มี การกระทำความผิดกฎหมายต่างๆ เช่นการเล่นการพนัน การค้ายาเสพติด ซึ่งจะทำการออกตรวจ ตามเส้นทางต่างๆ ภายในเขตเทศบาล

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทที่ค่อนข้างจำกัดในการควบคุมลูกบ้านให้ปฏิบัติตามหน้าที่ตามกฎหมายหรือแบบแผนของทางราชการภายในเขตเทศบาล ซึ่งการดำเนินงานในด้านนี้ โดยส่วนใหญ่จะเป็นหน้าที่ของทางตำรวจเป็นผู้ดำเนินการ ส่วนคณะกรรมการชุมชนและผู้ใหญ่บ้าน จะทำหน้าที่ในการแจ้งให้กับทางตำรวจทราบ ในกรณีที่ทราบว่ามีกรณีการกระทำผิดกฎหมายต่างๆ เกิดขึ้นภายในเขตเทศบาล

2.10 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 10

อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในข้อที่ 10 คือผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่ฝึกหัดอบรมให้คนไทยรู้จักหน้าที่และการกระทำในเวลา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 10 พบว่าผู้ใหญ่บ้าน เทศบาลและหน่วยงานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลมีการดำเนินงานในการจัดบริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกันดังนี้คือ

2.10.1 ผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง ไม่ได้มีบทบาทในการฝึกหัดอบรมให้คนไทยรู้จักหน้าที่และการกระทำในเวลา ภายในเขตเทศบาล

2.10.2 ภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลบึงนาราง พบว่าไม่มีหน่วยงานใดของเทศบาล ทำหน้าที่ในการฝึกหัดอบรมให้คนไทยรู้จักหน้าที่และการกระทำในเวลา

2.10.3 ศูนย์การฝึกกำลังพลสำรอง จะเป็นผู้ดูแลในเรื่องการฝึกอบรมให้คนไทยรู้จักหน้าที่และการกระทำในเวลา โดยมีการจัดกิจกรรมในด้านนี้ โดยมีการฝึกนักศึกษาวิชาทหาร ซึ่งทางค่ายจักรพงษ์จะทำการส่งครูฝึกทหาร ไปทำการเรียนการสอนทั้งทางภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้แก่นักศึกษาวิชาทหาร (ร.ค) โดยใช้พื้นที่ของโรงเรียนต่างๆ เป็นพื้นที่ในการเรียนและฝึกภาคปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้นักเรียนนักศึกษาที่ มาเข้ารับการฝึกอบรมทักษะทั้งทางภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ได้มีความรู้ความชำนาญในวิชาทหาร ซึ่งเป็นประโยชน์แก่ตนเองและชาติบ้านเมืองเป็นอย่างมาก และมีการจัดการเกณฑ์ทหาร ซึ่งภายในจังหวัดปราจีนบุรีจะมีการเกณฑ์ทหารประจำปีเพื่อ ทำการคัดเลือกบุคคลเข้าไปเป็นทหารเกณฑ์ เพื่อทำการฝึกวิชาทหารและฝึกระเบียบวินัยต่างๆ พร้อมกับการฝึกอบรมอาชีพต่างๆ ให้แก่ผู้ที่ได้เข้าไปเป็นทหาร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประกอบ อาชีพต่อไป ซึ่งสิ่งที่ได้รับจากการเข้ามาเป็นทหารคือ การได้รับการฝึกอบรมความรู้ในด้านต่างๆ เช่น ระเบียบวินัย ความรู้ในด้านการใช้อาวุธต่างๆ การฝึกการทำงานร่วมกันการฝึกอาชีพในด้านต่างๆ ซึ่งเมื่อปลดประจำการแล้วสามารถนำไป ประกอบอาชีพต่อไปได้

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้ใหญ่บ้านไม่ได้มีบทบาทในการฝึกหัดอบรมให้คนไทยรู้จักหน้าที่และการกระทำในเวลา ซึ่งการดำเนินงานในด้านนี้ จะเป็นหน้าที่ของศูนย์การฝึก

กำลังพลสำรองเป็นผู้ดำเนินการ เพราะว่างานในด้านนี้นั้นเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับทหารและความมั่นคง
ผู้ใหญ่บ้านและเทศบาล จึงไม่ได้มีบทบาทหน้าที่ในด้านนี้ภายในเขตเทศบาล

2.11 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 11

อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในข้อที่ 11 คือผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่อบรมสั่งสอนหรือ
ชี้แจงข้อราชการแก่ราษฎร ซึ่งอาจเรียกรายการมาประชุมได้เป็นครั้งคราวตามสมควร

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของ
ผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 11 พบว่าผู้ใหญ่บ้าน เทศบาลและหน่วยงานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลมีการ
ดำเนินงานในการจัดบริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกันดังนี้คือ

2.11.1 ผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง มีบทบาทในการจัดประชุม
ชาวบ้าน ประมาณเดือนละ 1 ครั้งที่บ้านของผู้ใหญ่บ้าน โดยจะจัดประชุมชี้แจงข้อราชการให้กับ
ชาวบ้านได้เข้าใจ ในกรณีที่มีเรื่องเร่งด่วนหรือคำสั่งจากทางอำเภอ ทางผู้ใหญ่บ้านก็ทำการจัด
ประชุมชี้แจงให้กับชาวบ้านเข้าใจเป็นกรณีไป

2.11.2 เทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ มีหน่วยงาน
ประชาสัมพันธ์สังกัดกองวิชาการและแผนงาน ซึ่งมีบทบาท อำนาจหน้าที่ในการจัดอบรมหรือ
ชี้แจงข้อราชการต่างๆ โดยการเชิญคณะกรรมการชุมชนเข้ามาประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจใน
เรื่องต่างๆ ที่ทางเทศบาลจะดำเนินการ เพื่อให้ทางคณะกรรมการชุมชนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง
นั้นๆ และสามารถนำไปแจ้งและอธิบายให้กับชาวบ้านในชุมชนได้รับทราบและสามารถปฏิบัติตาม
ได้อย่างถูกต้อง

2.11.3 หน่วยงานอื่นๆ ภายในเขตเทศบาลตำบล จากการเก็บรวบรวมข้อมูล
พบว่าภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ นั้นไม่มีหน่วยงานอื่นๆ ทำ
หน้าที่ในการอบรมสั่งสอนหรือชี้แจงข้อราชการแก่ราษฎรภายในเขตเทศบาล

จากข้อมูลข้างต้นพบว่า การดำเนินงานในด้านของการอบรมสั่งสอนหรือชี้แจง
ข้อราชการแก่ราษฎรภายในเขตเทศบาลนั้น ทางเทศบาลจะมีการชี้แจงข้อราชการต่างๆ ให้กับ
ชาวบ้านรับทราบ โดยผ่านทางคณะกรรมการชุมชน ส่วนในเรื่องของการจัดอบรมต่างๆ นั้นทาง
เทศบาลจะมีหน่วยงานต่างๆ คอยจัดอบรมให้กับชาวบ้านตามเหตุการณ์หรือประเด็นปัญหาต่างๆ ที่
ชาวบ้านต้องการรับทราบ ส่วนผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลนั้น เกือบไม่มีบทบาทมากนัก
ในการ ดำเนินงานในด้านนี้ภายในเขตเทศบาล

2.12 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 12

อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในข้อที่ 12 คือผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่บำรุงและส่งเสริม
การอาชีพของราษฎรในทางเกษตรกรรม พาณิชยกรรมและอุตสาหกรรม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของ
ผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 12 พบว่าผู้ใหญ่บ้าน เทศบาลและหน่วยงานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลมีการ
ดำเนินงานในการจัดบริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกันดังนี้คือ

2.12.1 ผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง ไม่ได้มีบทบาทในการ
บำรุงและส่งเสริมการอาชีพของราษฎรในทางเกษตรกรรม พาณิชยกรรมและอุตสาหกรรมภายใน
เขตเทศบาล

2.12.2 เทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ มีหน่วยงานพัฒนา
ชุมชนสังกัดกองสวัสดิการสังคมเทศบาลดำเนินงานในด้านนี้ โดยมีหน้าที่ในการจัดทำแผนงาน
โครงการต่างๆ และทำการจัดฝึกอบรมอาชีพต่างๆ ให้กับชาวบ้านภายในชุมชนมีการจัดตั้งกลุ่มผลิต
สินค้า การส่งเสริมด้านการตลาดและเงินทุน การให้ความรู้ในด้านของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อ
เป็นการส่งเสริมอาชีพและเพิ่มรายได้ในด้านต่างๆ ให้กับชาวบ้าน

2.12.3 หน่วยงานอื่นๆ ภายในเขตเทศบาล จากการที่เข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูล
พบว่าภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ นั้นมีหน่วยงานที่ดำเนินงานใน
การบำรุงและส่งเสริมการอาชีพของราษฎรในทางเกษตรกรรม พาณิชยกรรมและอุตสาหกรรม
ดังนี้คือ

เกษตรอำเภอ มีการปฏิบัติงานในด้านของการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพแก่
ชาวบ้านภายในเขตเทศบาลตำบลในด้านการเกษตร โดยมีโครงการที่จัดทำดังนี้คือ โครงการอาหาร
ปลอดภัย โครงการพัฒนาศักยภาพการผลิตข้าว โครงการส่งเสริมการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่
โครงการพัฒนาสถาบันเกษตรกรและการจัดอบรมเกี่ยวกับเทคโนโลยีทางการเกษตรต่างๆ ซึ่ง
ในการประกอบอาชีพของเกษตรกร มักจะพบกับปัญหาต่างๆ เช่น โรคระบาดของพืช น้ำท่วม
ภัยแล้ง ซึ่งปัญหาต่างๆ ทางเกษตรอำเภอก็จะเป็นผู้ช่วยเหลือเกษตรกรในการแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ

ปศุสัตว์อำเภอ มีการปฏิบัติงานในด้านของการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพแก่
ชาวบ้าน ในด้านการเลี้ยงสัตว์ โดยมีโครงการที่จัดทำดังนี้คือ โครงการธนาคารโคกระบือ
โครงการโคล้านครอบครัว ซึ่งเป็นโครงการที่ช่วยเหลือชาวบ้าน เพื่อให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น
ซึ่งในการดำเนินโครงการ เป็นการช่วยเหลือแก่ชาวบ้านโดยทั่วไป ซึ่งเมื่อเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ มี
ปัญหาในด้านการเลี้ยงสัตว์ เช่น โรคระบาด การขยายพันธุ์ การฉีควัคซีนให้กับสัตว์ เกษตรกรก็
สามารถขอความช่วยเหลือหรือคำแนะนำต่างๆ ได้จากปศุสัตว์อำเภอโดยตรง ทำให้การแก้ปัญหา
เป็นไปด้วยความรวดเร็ว

ประมงอำเภอ มีการปฏิบัติงานในด้านการส่งเสริมอาชีพของชาวบ้าน ในด้าน
ของการเลี้ยงสัตว์น้ำและการจัดอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีในด้านการประกอบอาชีพประมงแก่

ชาวบ้านและการจัดทำโครงการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ซึ่งโดยส่วนมากภายในพื้นที่เทศบาลตำบลกบินทร์ชาวบ้านจะเลี้ยงปลาและปลากะชังเป็นส่วนใหญ่ ส่วนภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้างชาวบ้านจะเลี้ยงกุ้งและปลากะชัง โดยที่ประมงอำเภอก็จะทำหน้าที่ ในการให้ความรู้และหาแนวทาง ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ในการเลี้ยงสัตว์น้ำให้แก่ชาวบ้าน ซึ่งในการประกอบอาชีพของเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์น้ำ มักจะพบกับปัญหาต่างๆ เช่น โรคระบาดของสัตว์น้ำ น้ำท่วม ปัญหาในเรื่องของน้ำเน่าเสีย ซึ่งปัญหาต่างๆ ก็จะมีประมงอำเภอเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ในการให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกร

สำนักงานพาณิชย์จังหวัด จัดทำหน้าที่ในการส่งเสริมการประกอบอาชีพของชาวบ้าน มีการจัดอบรม การส่งเสริมด้านการตลาดและการค้าขายต่างๆ ให้กับชาวบ้าน ซึ่งถ้าชาวบ้านมีปัญหาในด้านใด ก็สามารถเข้าไปรับคำปรึกษาเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาได้ที่สำนักงานโดยตรง

สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด จัดทำหน้าที่ในการส่งเสริมอุตสาหกรรม การประกอบอาชีพต่างๆ ให้กับชาวบ้าน มีการจัดอบรมและให้ความรู้ในด้านการประกอบอุตสาหกรรมและส่งเสริมการประกอบอาชีพให้กับชาวบ้านภายในเขตเทศบาล

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้ใหญ่บ้านไม่มีบทบาทในการดำเนินงาน ในด้านการบำรุงและส่งเสริมการอาชีพของราษฎรในทางเกษตรกรรม พาณิชยกรรมและอุตสาหกรรมภายในเขตเทศบาล ซึ่งภายในเขตเทศบาลนั้นจะมีหน่วยงานต่างๆ ของทางเทศบาล เป็นผู้ที่รับผิดชอบดำเนินงานในการช่วยเหลือชาวบ้าน และภายในเขตเทศบาลนั้นก็ยังมีหน่วยงานอื่นๆ ซึ่งทำหน้าที่ในด้านนี้เช่นเดียวกัน เช่น เกษตรอำเภอ ปศุสัตว์อำเภอ ประมงอำเภอ พาณิชย์จังหวัด และอุตสาหกรรมจังหวัด เป็นผู้ที่ดำเนินงานในการส่งเสริมอาชีพในด้านต่างๆ ให้กับชาวบ้านภายในเขตเทศบาล

2.13 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 13

อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในข้อที่ 13 คือผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่ตรวจตรา และรักษาประโยชน์ในการอาชีพของราษฎร

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 13 พบว่าผู้ใหญ่บ้าน เทศบาลและหน่วยงานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลมีการดำเนินงานในการจัดบริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกันดังนี้คือ

2.13.1 ผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง จะมีบทบาทในการดำเนินงาน เมื่อชาวบ้านมีเรื่องร้องเรียนแจ้งมา ทางผู้ใหญ่บ้านก็จะทำการสำรวจความเสียหายและแจ้งทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและทางอำเภอรับทราบ

2.13.2 เทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ มีหน่วยงานพัฒนาชุมชน ซึ่งทำหน้าที่ในด้านนี้คือ จะมีการออกตรวจตราคอยดูแลการประกอบอาชีพของชาวบ้านภายในชุมชนต่างๆ ภายในเขตเทศบาลตำบล เพื่อคอยให้คำแนะนำและคอยช่วยเหลือในกรณีที่ชาวบ้านประสบกับปัญหาต่างๆ ในการประกอบอาชีพและการส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปอบรมให้ความรู้และพัฒนาการประกอบอาชีพ ในด้านต่างๆ ของชาวบ้านภายในเขตเทศบาลตำบล

2.13.3 หน่วยงานอื่นๆ ภายในเขตเทศบาล จากการที่เข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่าภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ นั้นมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ตรวจตราและรักษาประโยชน์ในการอาชีพของชาวบ้านดังนี้คือ

เกษตรอำเภอ มีบทบาท อำนาจหน้าที่ในด้านนี้ภายในเขตเทศบาลตำบลคือ มีการจัดทำโครงการอาหารปลอดภัย ซึ่งทางเกษตรอำเภอจะดำเนินการออกสำรวจข้อมูลเกษตรกรทุกครัวเรือน ว่ามีการปลูกพืชแบบไหนและมีการใช้สารเคมีอย่างไร เพื่อให้คำแนะนำในการปลูกพืชและการใช้สารเคมีที่ถูกต้อง ทำให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการปลูกพืชและการใช้สารเคมีได้อย่างถูกต้องมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม

ปศุสัตว์อำเภอ มีบทบาท อำนาจหน้าที่ในด้านนี้ภายในเขตเทศบาลตำบลคือ มีการจัดทำโครงการมาตรฐานฟาร์ม จัดทำโครงการมาตรฐานโรงฆ่าสัตว์ ซึ่งทางปศุสัตว์อำเภอจะดำเนินการในการออกไปตรวจสอบฟาร์มเลี้ยงสัตว์ต่างๆ เพื่อให้คำแนะนำแก่เกษตรกรในการจัดทำฟาร์มให้ได้มาตรฐานเป็นที่น่าเชื่อถือของตลาดทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งฟาร์มเลี้ยงสัตว์ต่างๆมีการดำเนินการตามคำแนะนำและสามารถปฏิบัติตามได้ตรงตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

จากข้อมูลข้างต้นพบว่า ผู้ใหญ่บ้านเกือบไม่มีบทบาทในการออกตรวจตราดูแลการประกอบอาชีพของชาวบ้าน แต่ถ้าชาวบ้านมีเรื่องร้องเรียนแจ้งมา ถึงจะดำเนินการออกไปตรวจสอบและแจ้งทางอำเภอให้รับทราบ แต่ถ้าเกิดปัญหาในการประกอบอาชีพของชาวบ้านภายในเขตเทศบาล ทางหน่วยงานพัฒนาชุมชนของทางเทศบาล ก็จะเป็นผู้ที่ดำเนินการในการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและช่วยเหลือชาวบ้าน และภายในเขตเทศบาลก็ยังมีหน่วยงานเกษตรอำเภอ ปศุสัตว์อำเภอเป็นผู้ที่คอยดูแลและให้ความช่วยเหลือชาวบ้านในงานด้านนี้อยู่แล้ว

2.14 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 14

อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในข้อที่ 14 คือผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจสั่งให้ราษฎรช่วยเหลือในการบำบัดป้องกันสาธารณภัยที่เกิดขึ้น โดยฉุกเฉิน และช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ราษฎรผู้ประสบสาธารณภัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 14 พบว่าผู้ใหญ่บ้าน เทศบาลและหน่วยงานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลมีการดำเนินงานในการจัดบริการสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกันดังนี้คือ

2.14.1 ผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง ไม่ได้มีบทบาทในการสั่งให้ชาวบ้านช่วยกันระงับหรือทำการป้องกันสาธารณภัย และไม่สามารถให้การช่วยเหลือในด้านใดกับชาวบ้านได้เอง เมื่อมีเหตุสาธารณภัยต่างๆ เกิดขึ้นภายในเขตเทศบาล

2.14.2 เทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ มีหน่วยงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งมีการจัดทำแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย ในการปฏิบัติงานจะมีการจัดทำแผนงานไว้ 3 ขั้นตอนคือ 1. แผนงานก่อนเกิดอัคคีภัย 2. แผนงานขณะเกิดอัคคีภัย 3. แผนงานหลังการเกิดอัคคีภัย ซึ่งมีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ในหน่วยให้มีความชำนาญ สามารถปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละหน่วยที่กำหนดไว้อย่างรวดเร็วและมีกำลังเจ้าหน้าที่และวัสดุอุปกรณ์ในการรับมือกับอัคคีภัยและสาธารณภัยต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตลอด 24 ชั่วโมง

2.14.3 หน่วยงานอื่นๆ ภายในเขตเทศบาล จากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่าภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ นั้นมีหน่วยงานที่ทำช่วยเหลือในการบำบัดป้องกันสาธารณภัยที่เกิดขึ้นโดยฉุกเฉินและช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ราษฎรผู้ประสบสาธารณภัยคือโรงพยาบาลและสาธารณสุขอำเภอ ซึ่งมีหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือในด้านของการรักษาพยาบาลและจัดทีมช่วยเหลือฉุกเฉินในกรณีที่มีสาธารณภัยต่างๆ เกิดขึ้น

จากข้อมูลข้างต้นพบว่า ผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาลมีบทบาทในการดำเนินงานค่อนข้างจำกัดในการดำเนินงานป้องกันและให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ กับชาวบ้าน ซึ่งงานในด้านนี้นั้น จะเป็นหน่วยงานต่างๆ ของเทศบาลที่จะเข้ามาทำหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยต่างๆ ที่เกิดขึ้น และยังสามารถให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ กับชาวบ้านได้ในทันที เนื่องจากมีการจัดทำแผนงานรองรับสาธารณภัยต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายในเขตเทศบาลอยู่แล้ว และในกรณีที่มีสาธารณภัยต่างๆ เกิดขึ้นก็ยังมีหน่วยงานของทางโรงพยาบาลและสาธารณสุขอำเภอเข้ามาช่วยเหลือชาวบ้านในด้านของการรักษาพยาบาล ให้กับชาวบ้านได้ในทันที

2.15 การจัดบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 15

อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในข้อที่ 15 คือผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่จัดการป้องกันโรคติดต่อหรือโรคระบาดไม่ให้ติดต่อลูกหลานไป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของ
ผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 15 พบว่าผู้ใหญ่บ้าน เทศบาลและหน่วยงานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลมีการ
ดำเนินงานในการจัดบริการสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกันดังนี้คือ

2.15.1 ผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง จะมีบทบาทในการนำ
เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆ เข้าตรวจสอบพื้นที่ ซึ่งอาจเกิดโรคติดต่อต่างๆ ภายในหมู่บ้าน

2.15.2 เทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ มีหน่วยงาน
สาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีบทบาท อำนาจหน้าที่ในการควบคุมและป้องกันการเกิดโรคและ
จัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไป และจัดอบรมอาสาสมัครสาธารณสุข ให้กับชาวบ้าน
เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการป้องกันโรคและลงพื้นที่ปฏิบัติงานต่างๆ ภายในชุมชนของตนเอง
ซึ่งโดยการทำงานนั้นจะเน้นที่การรณรงค์ป้องกันโรคแต่ในกรณีที่เกิดโรคขึ้นแล้ว ก็จะดำเนินการ
กำจัดและจัดทำพื้นที่ เฝ้าระวังและดำเนินการแก้ไข

2.15.3 หน่วยงานอื่นๆ ภายในเขตเทศบาลตำบล จากการที่เข้าไปเก็บรวบรวม
ข้อมูลพบว่าภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ นั้นมีหน่วยงานที่ทำ
หน้าที่ในการป้องกันโรคติดต่อหรือโรคระบาดดังนี้คือ

ปศุสัตว์อำเภอ มีบทบาท อำนาจหน้าที่ในการควบคุมและป้องกันการเกิดโรค
ของสัตว์และการจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไป ซึ่งทางปศุสัตว์อำเภอจะดำเนินงานโดยการ
ของบประมาณสนับสนุนจากทางเทศบาล เพื่อดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้าง และให้อาสาสมัครซึ่งผ่าน
การฝึกอบรมแล้วออกฉีดวัคซีนให้กับสัตว์ และทำการพ่นยาฆ่าเชื้อในพื้นที่เสี่ยงต่อโรคต่างๆ ที่อาจ
เกิดขึ้น ภายในเขตเทศบาล

โรงพยาบาลและสาธารณสุขอำเภอ ทำหน้าที่ในการควบคุมและป้องกันการเกิด
โรคและจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไปและปฏิบัติหน้าที่ในการจัดทำแผนงานโครงการใน
การเฝ้าระวังและการระงับโรคติดต่อและให้ความรู้และการฉีดวัคซีนป้องกันโรคให้แก่ราษฎรและ
การช่วยเหลือในด้านต่างๆ เมื่อมีโรคระบาดต่างๆ เกิดขึ้น ซึ่งจากการที่มีการรณรงค์ให้ความรู้ความ
เข้าใจแก่ชาวบ้านในการป้องกันโรคทำให้ภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบล
กบินทร์ไม่มีโรคติดต่อที่ร้ายแรงเกิดขึ้น

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทค่อนข้างจำกัดเฉพาะในด้าน
ของการประสานงานให้กับหน่วยงานราชการต่างๆ ในการเข้ามาสำรวจหมู่บ้าน การช่วยแจ้งข่าว
การแพร่ระบาดของโรค แต่ภายในเขตเทศบาลนั้น ทางเทศบาลก็จะมีหน่วยงานสาธารณสุขของ
ทางเทศบาลเอง ซึ่งจะมีการจัดฝึกอบรมชาวบ้านและมีการจัดทีมในการทำงานเฝ้าระวังและป้องกัน

โรค การพ่นยาฆ่ายุงลาย การฉีดวัคซีนและการจัดฝึกรอบมต่าง ๆ ให้กับชาวบ้านในการเฝ้าระวัง ป้องกันโรคต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นร่วมกันกับทางปศุสัตว์อำเภอ โรงพยาบาลและสาธารณสุขอำเภอ

2.16 การจัดการบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 16

อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในข้อที่ 16 คือผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่จัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อยและถูกสุขลักษณะ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดการบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 16 พบว่าผู้ใหญ่บ้าน เทศบาลและหน่วยงานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลมีการดำเนินงานในการจัดการบริการสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกันดังนี้คือ

2.16.1 ผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง ไม่มีบทบาทในการจัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อยและถูกสุขลักษณะภายในเขตเทศบาล

2.16.2 เทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ มีกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมทำหน้าที่ในการดูแลควบคุมและรักษาความสะอาดภายในเขตเทศบาล ซึ่งภายในเขตเทศบาลมี การจัดชุมชนให้เป็นระเบียบเรียบร้อย โดยจะมีเจ้าหน้าที่เทศกิจเป็นผู้ดูแลและจัดพื้นที่ต่างๆ ภายในเขตเทศบาลตำบล ทั้งในเรื่องของการจัดพื้นที่ค้าขาย พื้นที่ในการจอดรถ ควบคุมและดูแลในเรื่องของความสะอาดภายในชุมชน มีการจัดการบริการในการเก็บขยะอย่างทั่วถึงทำให้ไม่มีปัญหาในเรื่องของความสะอาดของพื้นที่

2.16.3 หน่วยงานอื่นๆ ภายในเขตเทศบาลตำบล จากการที่เข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่าภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ นั้นไม่มีหน่วยงานอื่นๆ ที่ทำหน้าที่ในการจัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และถูกสุขลักษณะภายในเขตเทศบาล

จากข้อมูลข้างต้นพบว่า ในการดำเนินงานตามบทบาท อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในข้อนี้ภายในเขตเทศบาล พบว่าผู้ใหญ่บ้านไม่มีบทบาทในการดำเนินงานในด้านนี้ ซึ่งภายในเขตเทศบาลจะมีกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมของทางเทศบาล เป็นผู้ที่ดำเนินงานในเรื่องของการจัดชุมชนต่างๆ ภายในเขตเทศบาลให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ดูแลรักษาความสะอาดให้กับชุมชนต่างๆ ภายในเขตเทศบาล

2.17 การจัดการบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 17

อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในข้อที่ 17 คือผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่จัดให้มีการประชุมกรรมการหมู่บ้าน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดการบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 17 พบว่าผู้ใหญ่บ้าน เทศบาลและหน่วยงานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลมีการดำเนินงานในการจัดการบริการสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกันดังนี้คือ

2.17.1 ผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง มีการจัดประชุมกรรมการหมู่บ้านประมาณเดือนละ 1 ครั้ง ซึ่งในการประชุมก็จะเป็นการประชุมแผนงานหรือโครงการต่าง ๆ ที่ทางอำเภอจัดทำให้ภายในหมู่บ้าน

2.17.2 เทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ มีสำนักปลัดเทศบาลทำหน้าที่ในด้านนี้คือ ถ้าหน่วยงานไหนภายในสำนักงานเทศบาลจะดำเนินงานหรือจัดทำกิจกรรมต่างๆ ก็จะประสานงานกับทางสำนักปลัดเทศบาลและทำการเชิญคณะกรรมการชุมชนเข้ามาชี้แจงและขอความร่วมมือทั้งในด้านการประสานงานและชี้แจงทำความเข้าใจ

2.17.3 หน่วยงานอื่นๆ ภายในเขตเทศบาลตำบล จากการที่เข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่าภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ นั้นไม่มีหน่วยงานอื่นๆ ที่ทำหน้าที่ในการจัดการประชุมกรรมการหมู่บ้านภายในเขตเทศบาล

จากข้อมูลข้างต้นพบว่า ผู้ใหญ่บ้านเกือบไม่มีบทบาทในการทำหน้าที่จัดให้มีการประชุมกรรมการหมู่บ้าน เนื่องจากไม่มีการจัดประชุมเป็นประจำ และภายในเขตเทศบาลนั้นทางเทศบาลและคณะกรรมการชุมชนก็มีการดำเนินงานในด้านนี้ โดยทำการจัดประชุมคณะกรรมการชุมชนและชาวบ้านภายในเขตเทศบาลเป็นประจำทุกเดือน

2.18 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 18

อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในข้อที่ 18 คือ ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่ปฏิบัติกรตามคำสั่งของกำนันหรือทางราชการและรายงานเหตุการณ์ซึ่งเกิดขึ้นในหมู่บ้านให้กำนันทราบ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 18 พบว่าผู้ใหญ่บ้าน เทศบาลและหน่วยงานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลมีการดำเนินงานในการจัดบริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกันดังนี้คือ

2.18.1 ผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง มีการดำเนินงานตามที่กำนันหรือทางอำเภอมิคำสั่งให้จัดทำ ผู้ใหญ่บ้านก็จะปฏิบัติงานตามคำสั่ง และจัดทำรายงานความคืบหน้าของงานและรายงานเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในหมู่บ้านให้กับทางอำเภอทราบทุกสิ้นเดือน ในที่ประชุมอำเภอ

2.18.2 เทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ มีคณะกรรมการชุมชนทำหน้าที่ประสานงานระหว่างเทศบาลกับชุมชนต่างๆ และคอยเป็นตัวแทนของทางเทศบาลในการรายงานเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในชุมชนให้กับทางเทศบาลรับทราบ และในกรณีที่ทางเทศบาลจะดำเนินงานหรือกิจกรรมในเรื่องใด ทางเทศบาลก็สามารถขอความเห็นและความร่วมมือจากชาวบ้านได้ โดยผ่านทางคณะกรรมการชุมชน ซึ่งทางเทศบาลจะมีการจัดประชุมชี้แจงและการ

ขอความร่วมมือในกรณีที่มีกิจกรรมหรือโครงการที่สำคัญต่างๆ เพื่อที่จะชี้แจงและทำความเข้าใจกับชาวบ้านภายในเขตเทศบาล

2.18.3 หน่วยงานอื่นๆ ภายในเขตเทศบาลตำบล จากการที่เข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่าภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ นั้นไม่มีหน่วยงานอื่นๆ ที่ทำหน้าที่ในการปฏิบัติงานตามคำสั่งของกำนันหรือทางราชการและรายงานเหตุการณ์ ซึ่งเกิดขึ้นในหมู่บ้านให้กำนันทราบ

จากข้อมูลข้างต้นพบว่า บทบาท หน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในการปฏิบัติงานตามคำสั่งของกำนันหรือทางราชการและรายงานเหตุการณ์ ซึ่งเกิดขึ้นในหมู่บ้านให้กำนันทราบนั้นพบว่าผู้ใหญ่บ้านเกือบไม่มีบทบาทในการทำหน้าที่ในด้านนี้ ยังคงทำได้เพียงเป็นผู้ที่จัดทำรายงานเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นและการจัดทำงานตามที่ทางอำเภอสั่งมา ซึ่งการที่ผู้ใหญ่บ้านปฏิบัติงานอยู่ภายในเขตเทศบาล จึงทำให้การทำงานในด้านนี้ไม่ค่อยมีบทบาทมากนัก เนื่องจากเมื่อมีเหตุการณ์หรือเรื่องอะไรเกิดขึ้นภายในเขตเทศบาลทางคณะกรรมการชุมชนก็จะเป็นผู้ที่รายงานเหตุการณ์นั้นๆ ให้กับทางเทศบาลรับทราบและดำเนินการแก้ไขเองเป็นส่วนใหญ่

2.19 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 19

อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในข้อที่ 19 คือผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่กระทำให้เป็นตัวอย่างแก่ราษฎรตามที่ทางราชการแนะนำ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 19 พบว่าผู้ใหญ่บ้าน เทศบาลและหน่วยงานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลมีการดำเนินงานในการจัดบริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกันดังนี้คือ

2.19.1 ผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง มีบทบาทในการเป็นผู้นำในการพัฒนาหมู่บ้าน ซึ่งในวันพิเศษต่าง ๆ ก็จะนำพาชาวบ้านออกไปตัดหญ้าข้างถนน กวาดศาลาประชาคมและพัฒนาหมู่บ้านในด้านต่างๆ

2.19.2 เทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ มีคณะกรรมการชุมชนเป็นตัวแทนในการพัฒนาชุมชนของตนเองให้มีความเจริญและน่าอยู่อาศัย สร้างความสามัคคี และปลูกฝังจิตสำนึกของชาวบ้านในชุมชนให้รักใคร่ปรองดองและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งในวันพิเศษต่าง ๆ ก็จะนำพาชาวบ้านออกไปทำการพัฒนาชุมชนของตนเองในด้านต่างๆ

2.19.3 หน่วยงานอื่นๆ ภายในเขตเทศบาลตำบล จากการที่เข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่าภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ นั้นมีวัดและโรงเรียน ซึ่ง

มีพระและครู อาจารย์ในด้านต่างๆ ทำหน้าที่ในการสั่งสอนและเป็นผู้นำชาวบ้าน ในการดำเนินชีวิตไปในทางที่ดี กระทำตนเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวม

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า การดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในข้อนี้ภายในเขตเทศบาล ผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการชุมชน เป็นผู้ที่มีหน้าที่กระทำตนให้เป็นตัวอย่างแก่ราษฎรตามที่ทางราชการแนะนำ ทั้งในเรื่องของการประพฤติตน การประกอบอาชีพ เป็นตัวอย่างให้กับชาวบ้าน แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันนั้น มีความเจริญทั้งทางด้านวัตถุ การติดต่อสื่อสาร การศึกษาและค่านิยมต่างๆ ทำให้ชาวบ้านมีช่องทางในการรับรู้และศึกษาด้วยตนเองถึงเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในบ้านเมืองได้อย่างสะดวกและรวดเร็วมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม ทำให้ผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลเกือบไม่มีบทบาทในหน้าที่ด้านนี้ในปัจจุบัน

2.20 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 20

อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในข้อที่ 20 คือผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับความอาญา โดยมีหน้าที่แจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเมื่อทราบข่าวหรือสงสัยว่ามีการทำผิดกฎหมาย จับผู้กระทำผิดหรือสงสัยว่ากระทำผิด ตลอดจนให้ความร่วมมือในการดำเนินการจับ คั่นและยึดของกลาง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 20 พบว่าผู้ใหญ่บ้าน เทศบาลและหน่วยงานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลมีการดำเนินงานในการจัดบริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกันดังนี้คือ

2.20.1 ผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้าง เมื่อได้รับทราบข่าว หรือสงสัยว่ามีการกระทำผิดกฎหมายภายในหมู่บ้าน ก็จะทำการแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาดำเนินการตรวจสอบ แต่ไม่ได้มีบทบาทในการจับกุม คั่นและยึดของกลางต่างๆ ซึ่งหน้าที่ในด้านนี้จะปล่อยให้เจ้าหน้าที่ของตำรวจเป็นผู้ที่ดำเนินการเอง

2.20.2 เทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ มีคณะกรรมการชุมชนคอยทำหน้าที่ในการเป็น ตัวแทนของทางเทศบาล ในการป้องกันการกระทำผิดกฎหมายภายในชุมชนของตนเองและคอยแจ้งข่าวสารหรือการกระทำผิดกฎหมายต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในชุมชนให้กับทางเทศบาลและทางตำรวจรับทราบ

2.20.3 สถานีตำรวจภูธรบ้านสร้างและสถานีตำรวจภูธรกบินทร์บุรี ทำหน้าที่ในการดูแลในเรื่องของการป้องกันการกระทำผิดกฎหมาย จับกุมผู้กระทำผิด คั่นและยึดของกลางภายในเขตเทศบาลทั้งสองแห่ง โดยมีการจัดกิจกรรมในการดำเนินงานที่มีความคล้ายกันในด้านนี้คือ มีการจัดสายตรวจจักรยานยนต์ การจัดสายตรวจรถยนต์ การจัดตั้งตำรวจบ้านเพื่อทำหน้าที่ในการตรวจตราและรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ต่างๆ ภายในเขตเทศบาล

จากข้อมูลข้างต้นพบว่า ผู้ใหญ่บ้านเกือบไม่มีบทบาทในการดำเนินงานในด้านนี้ ภายในเขตเทศบาล ซึ่งภายในเขตเทศบาลจะมีเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ที่ดำเนินงานหลักและมี คณะกรรมการชุมชน เป็นผู้ที่ย่อยประสานงานและแจ้งข้อมูลข่าวสารต่างๆ ให้กับทางตำรวจ ซึ่งหน้าที่ในการจับผู้กระทำความผิดหรือสงสัยว่ากระทำความผิด ตลอดจนค้นและยึดของกลาง จึงเป็นหน้าที่ของทางเจ้าหน้าที่ตำรวจทำเองเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากตำรวจมีอำนาจหน้าที่ในด้านนี้โดยตรง

3. ความจำเป็นในการมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล

การศึกษาถึงความจำเป็นในการมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล เป็นการศึกษาจากบทบาทในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล ว่าในสภาพปัจจุบันนั้นกำนันและผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทอย่างไรบ้างในเขตเทศบาล ซึ่งถ้าไม่มีบทบาทก็คงหมดความจำเป็นที่ยังคงต้องมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาลต่อไป ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากบทบาทตามอำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช 2457

3.1 ความจำเป็นในการมีกำนันในเขตเทศบาล

จากการศึกษาถึงการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนัน พบว่าในปัจจุบันมีการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันภายในเขตเทศบาลดังนี้

3.1.1 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันข้อที่ 1 ซึ่งกำนันมีอำนาจหน้าที่ ตรวจตรารักษาความปกติเรียบร้อยในตำบล ว่ากล่าวราษฎรให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ป้องกันภัยอันตรายและรักษาความสุขสำราญของราษฎรในตำบล รับกิจทุกข์สุขของราษฎรในตำบล ขึ้นร้องเรียนต่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ และรับข้อราชการมาประกาศให้ราษฎรทราบ ตลอดจนปฏิบัติภารกิจต่างๆ ที่กฎหมายกำหนด ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ากำนันมีบทบาทค่อนข้างจำกัดในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของตนเอง ในข้อนี้ภายในเขตเทศบาล และไม่มีคามจำเป็นที่ต้องมีกำนันทำหน้าที่ในด้านนี้ เนื่องจากภายในเขตเทศบาล นั้นมี คณะกรรมการชุมชน ทำหน้าที่ในการตรวจตรารักษาความปกติเรียบร้อย ว่ากล่าวราษฎรให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ป้องกันภัยอันตรายและรักษาความสุขสำราญของราษฎรในชุมชนและรับกิจทุกข์สุขของชาวบ้าน ขึ้นร้องเรียนต่อเทศบาลและรับข้อราชการมาประกาศให้ชาวบ้านทราบ ตลอดจนปฏิบัติภารกิจต่างๆ ที่กฎหมายกำหนดและทางเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ดำเนินงานในด้านของการว่ากล่าวชาวบ้านให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ป้องกันภัยอันตรายและรักษาความสุขสำราญของชาวบ้านภายในเขตเทศบาล

3.1.2 การจัดบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของกำนันข้อที่ 2 กำนันมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับความอาญา โดยมีหน้าที่แจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเมื่อทราบข่าวหรือสงสัยว่ามีการกระทำผิดกฎหมาย จับผู้กระทำผิดหรือสงสัยว่ากระทำผิด ตลอดจนให้ความร่วมมือในการดำเนินการจับ คั่น ยึด อาัยคและการชันสูตร ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ากำนันมีบทบาทค่อนข้างจำกัดในการจัด บริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของตนเองในข้อนี้ภายในเขตเทศบาล และไม่มีควมจำเป็นที่ยังคงต้องให้กำนันทำหน้าที่นี้ เพราะว่าภายในเขตเทศบาล ก็มีคณะกรรมการชุมชน คอยทำหน้าที่ในการแจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เมื่อทราบข่าวหรือสงสัยว่ามีการกระทำผิดกฎหมาย และให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการจับ คั่น ยึดของกลางต่างๆ ภายในเขตเทศบาล และทางเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ที่ดำเนินงานในด้านของการจับผู้กระทำผิดหรือสงสัยว่ากระทำผิด คั่น ยึด อาัยคและการชันสูตรต่างๆ ภายในเขตเทศบาล

3.1.3 การจัดบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของกำนันข้อที่ 3 กำนันมีหน้าที่รายงานให้ทางอำเภอทราบในกรณีที่ราษฎรมีเหตุทุกข์ร้อนหรือเกิดเรื่องราวที่ผิดปกติขึ้นในตำบล จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กำนันเกือบไม่มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของตนเองในข้อนี้ภายในเขตเทศบาล และไม่มีควมจำเป็นที่ยังคงต้องให้กำนันทำหน้าที่นี้ เนื่องจากภายในเขตเทศบาล มีหน่วยงานรับเรื่องร้องทุกข์ของทางเทศบาลเป็นผู้ดำเนินงานในด้านของการรายงานเหตุทุกข์ร้อนหรือเกิดเรื่องราวผิดปกติต่างๆ ของชาวบ้านภายในเขตเทศบาลให้กับทางเทศบาลและทางอำเภอรับทราบอยู่แล้ว

3.1.4 การจัดบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของกำนันข้อที่ 4 กำนันมีอำนาจเรียกผู้ใหญ่บ้านและลูกบ้านในตำบลออกมาติดตามจับผู้ร้าย ติดตามของกลาง ดับเพลิง หรือช่วยอย่างอื่น ในกรณีที่เกิดจลาจล ปล้น ฆ่า ชิงทรัพย์ เพลิงไหม้ หรือเกิดเหตุร้ายต่างๆ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ากำนันมีบทบาทค่อนข้างจำกัดในการจัดบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของตนเองในข้อนี้ภายในเขตเทศบาล และไม่มีควมจำเป็นที่ยังคงต้องให้มีกำนันทำหน้าที่นี้ เพราะว่าภายในเขตเทศบาลมีหน่วยงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของทางเทศบาล เป็นผู้ทำหน้าที่ในการดับเพลิงหรือช่วยอย่างอื่น ในกรณีที่เกิดจลาจล ปล้น ฆ่า ชิงทรัพย์ เพลิงไหม้หรือเกิดเหตุร้ายต่างๆ ภายในเขตเทศบาล และทางเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ดำเนินงานในด้านของการติดตามจับผู้ร้าย ติดตามของกลางหรือช่วยอย่างอื่น ในกรณีที่เกิดจลาจล ปล้น ฆ่า ชิงทรัพย์ เพลิงไหม้ หรือเกิดเหตุร้ายต่างๆ ภายในเขตเทศบาล

3.1.5 การจัดบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของกำนันข้อที่ 5 กำนันมีหน้าที่ดูแลคนเดินทางให้มีที่พักตามสมควรและช่วยเหลือผู้ที่เดินทางไปทำหน้าที่ราชการในเรื่องคนนำทาง พาหนะ เสบียงอาหารตามที่จะทำได้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กำนันไม่ได้เข้ามามี

บทบาทในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของตนเองในข้อนี้ภายในเขตเทศบาล และไม่มี ความจำเป็นที่ยังคงต้องให้กำนันทำหน้าที่นี้ ซึ่งภายในเขตเทศบาลมีหน่วยงานราชการต่างๆ เป็น ผู้ที่รับผิดชอบในการจัดที่พักและช่วยเหลือผู้ที่เดินทางไปทำหน้าที่ราชการที่เกี่ยวข้องกับงานของ ตนเอง ในเรื่องของคนนำทาง พาหนะ เสบียงอาหารเองอยู่แล้ว

3.1.6 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันข้อที่ 6 กำนันมีหน้าที่ ตรวจสอบและจัดการบำรุงรักษาสิ่งซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์ในตำบล เช่น สระน้ำ ศาลาอาศัย ที่ เลี้ยงปลสุตตัว เป็นต้น จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กำนันเกือบไม่มีบทบาทในการจัดบริการ สาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของตนเองในข้อนี้ภายในเขตเทศบาล และไม่มี ความจำเป็นที่ยังคงต้อง ให้กำนันทำหน้าที่นี้ เนื่องจากว่าภายในเขตเทศบาลมีหน่วยงานกองช่างของทางเทศบาล เป็นผู้ ที่ รับผิดชอบ ดำเนินงานในด้านของการตรวจสอบและจัดการบำรุงรักษาสิ่งซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์ ต่างๆ ภายในเขตเทศบาล

3.1.7 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันข้อที่ 7 กำนันมีหน้าที่ รักษาบัญชีสำมะโนครัวและทะเบียนบัญชีของรัฐบาลในตำบลนั้นและคอยแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกต้อง ตรงกับบัญชีของผู้ใหญ่บ้าน จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า กำนันไม่ได้เข้ามา มีบทบาทในการ จัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของตนเองในข้อนี้ภายในเขตเทศบาล และไม่มี ความจำเป็นที่ ยังคงต้องให้กำนันทำหน้าที่นี้ เพราะว่าภายในเขตเทศบาลมีหน่วยงานทะเบียนราษฎรของเทศบาล เป็นผู้ ที่ ดำเนินงานในด้านของการจัดทำบัญชีสำมะโนครัวและทะเบียนบัญชีต่างๆ ของรัฐบาล ภายในเขตเทศบาลเองทั้งหมด

3.1.8 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันข้อที่ 8 กำนันมีหน้าที่ ทำบัญชีสิ่งของซึ่งต้องเสียภาษีอากรและนำราษฎรไปเสียภาษีอากรตามพระราชบัญญัติภาษีอากร จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ากำนันไม่ได้เข้ามา มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจ หน้าที่ของตนเองในข้อนี้ภายในเขตเทศบาล และไม่มี ความจำเป็นที่ยังคงต้องให้กำนันทำหน้าที่นี้ ซึ่งภายในเขตเทศบาลมีหน่วยงานกองคลังของทางเทศบาล เป็นผู้ดำเนินงานในด้านของการจัดทำ บัญชีสิ่งของซึ่งต้องเสียภาษีอากร และจัดเก็บภาษีอากรตามพระราชบัญญัติภาษีอากรต่างๆ ภายใน เขตเทศบาลทั้งหมดอยู่แล้ว

จากข้อมูลจากการสำรวจการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันใน เขตเทศบาลจำนวน 8 ข้อ สรุปได้ดังตารางดังนี้คือ

ตารางที่ 4.1 ตารางแสดงบทบาทในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันในเขตเทศบาล

อำนาจหน้าที่	บทบาทของกำนัน	บทบาทของเทศบาล	บทบาทของหน่วยงานอื่นๆ
ข้อที่ 1	กำนันมีบทบาทค่อนข้างจำกัด	มีคณะกรรมการชุมชน ดูแลงานในด้านของการตรวจตรารักษาความปลอดภัยเรียบร้อยภายในเขตเทศบาลและมีหน่วยงานรับข้อร้องเรียนร้องทุกข์เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้กับชาวบ้าน	สถานีตำรวจภูธรอำเภอ มีการจัดชุดสายตรวจเพื่อคอยดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยตามพื้นที่ต่างๆ ภายในเขตเทศบาล
ข้อที่ 2	กำนันมีบทบาทค่อนข้างจำกัด	มีคณะกรรมการชุมชน ช่วยสอดส่องดูแลพื้นที่ตามชุมชนต่างๆ ภายในเขตเทศบาล	สถานีตำรวจภูธรอำเภอ มีหน้าที่ในการจับผู้กระทำความผิดหรือสงสัยว่ากระทำความผิดและดูแลพื้นที่ต่างๆ ภายในเขตเทศบาล
ข้อที่ 3	กำนันเกือบไม่มีบทบาท	มีหน่วยงานในการรับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ของชาวบ้านภายในเขตเทศบาล	ไม่มีหน่วยงานอื่น ดำเนินงานในด้านนี้ภายในเขตเทศบาล
ข้อที่ 4	กำนันมีบทบาทค่อนข้างจำกัด	มีหน่วยงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ทำหน้าที่ในการป้องกันและระงับเหตุร้ายต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในเขตเทศบาล	สถานีตำรวจภูธรอำเภอ มีหน้าที่ในการติดตามจับผู้ร้าย ติดตามของกลางและให้ความช่วยเหลือในกรณีที่เกิดเหตุร้ายต่างๆ ภายในเขตเทศบาล

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

อำนาจหน้าที่	บทบาทของกำนัน	บทบาทของเทศบาล	บทบาทของหน่วยงานอื่นๆ
ข้อที่ 5	กำนันไม่มีบทบาท	ไม่มีบทบาท	ภายในเขตเทศบาลจะมีการจัดบริการห้องพักและโรงแรมต่างๆ ไว้บริการโดยภาคเอกชนและมีหน่วยงานราชการต่างๆ เป็นผู้ดำเนินงาน
ข้อที่ 6	กำนันเกือบไม่มีบทบาท	กองช่างเทศบาลทำหน้าที่ในการดูแลและซ่อมบำรุงรักษาสสิ่งซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์ต่างๆ ภายในเขตเทศบาล	ไม่มีหน่วยงานอื่นดำเนินงานในด้านนี้ภายในเขตเทศบาล
ข้อที่ 7	กำนันไม่มีบทบาท	หน่วยงานทะเบียนราษฎร ทำหน้าที่ในการจัดทำบัญชีสำมะโนครัวภายในเขตเทศบาล	ไม่มีหน่วยงานอื่นดำเนินงานในด้านนี้ภายในเขตเทศบาล
ข้อที่ 8	กำนันไม่มีบทบาท	กองคลังเทศบาลทำหน้าที่ในการจัดทำบัญชี สิ่งของและจัดเก็บภาษี ต่างๆ ภายในเขตเทศบาล	ไม่มีหน่วยงานอื่นดำเนินงานในด้านนี้ภายในเขตเทศบาล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการมีบทบาท ในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันในเขตเทศบาลจำนวน 8 ข้อ จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันนี้ กำนันเกือบไม่มีบทบาทในการดำเนินการจัดบริการสาธารณะ ตามอำนาจหน้าที่ของตนเองภายในเขตเทศบาล ซึ่งการดำเนินงานในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันภายในเขตเทศบาลนั้น จะมี

หน่วยงานต่างๆ ของเทศบาล คณะกรรมการชุมชน หน่วยงานจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาคต่างๆ เป็นผู้ที่ทำหน้าที่ทดแทนกำนันภายในเขตเทศบาล ครอบคลุมอำนาจหน้าที่ของกำนันในทุกข้อ ซึ่งในเมื่อกำนันเกือบไม่มีบทบาท ในการทำตามอำนาจหน้าที่ของตนเองในเขตเทศบาล และยังมีหน่วยงานอื่นๆ ทำหน้าที่ทดแทนได้หมดแล้ว ก็คงหมดความจำเป็นที่ยังคงต้องให้มีกำนันทำหน้าที่ อยู่ภายในเขตเทศบาลต่อไป

จากการสำรวจข้อมูลข้างต้น จึงได้ทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม โดยทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันในเขตเทศบาล เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการศึกษา แล้วพบว่าผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นต่อการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันดังนี้

1. การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันข้อที่ 1 กำนันมีอำนาจหน้าที่ตรวจตรารักษาความปกติเรียบร้อยในตำบลฯ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์โดยส่วนใหญ่จะมีความเห็นว่าในปัจจุบัน กำนันไม่มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาลและคิดว่าไม่มีความจำเป็นที่ยังคงต้องให้มีกำนันทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาล ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์บางคนมีความคิดเห็นว่ากำนันยังมีความจำเป็นเนื่องจากกำนันยังเป็นผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการปกครองดูแลพื้นที่ในการปกครองของตนเองอยู่

2. การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันข้อที่ 2 กำนันมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับความอาญาฯ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์โดยส่วนใหญ่จะมีความเห็นว่าในปัจจุบัน กำนันไม่มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาลและคิดว่าไม่มีความจำเป็นที่ยังคงต้องให้มีกำนันทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาล ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์บางคนมีความคิดเห็นว่ากำนันยังมีความจำเป็น เนื่องจากกำนันน่าจะเป็นผู้ที่คอยแจ้งข่าวหรือความเคลื่อนไหวต่างๆ ภายในพื้นที่ของตนเองได้ดี

3. การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันข้อที่ 3 กำนันมีหน้าที่รายงานให้ทางอำเภอทราบในกรณีที่มีเหตุทุกข์ร้อนฯ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์โดยส่วนใหญ่จะมีความเห็นว่าในปัจจุบัน กำนันไม่มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาลและคิดว่าไม่มีความจำเป็นที่ยังคงต้องให้มีกำนันทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาล ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์บางคนมีความคิดเห็นว่ากำนันยังมีความจำเป็น เนื่องจากคิดว่ากำนันน่าจะทำหน้าที่ในการรายงานเหตุการณ์หรือความทุกข์ร้อนต่างๆ ของชาวบ้านให้กับทางอำเภอได้ดีกว่าบุคคลอื่น

4. การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันข้อที่ 4 กำนันมีอำนาจเรียกผู้ใหญ่บ้านและลูกบ้านในตำบลออกมาสูติติดตามจับผู้ร้ายฯ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์โดยส่วนใหญ่จะมีความเห็นว่าในปัจจุบัน กำนันไม่มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาลและคิดว่าไม่มี

ความจำเป็นที่ยังคงต้องให้มีกำนันทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณสุขในเขตเทศบาล ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์บางคนมีความคิดเห็นว่ากำนันยังมีความจำเป็น เนื่องจากคิดว่ากำนันยังคงมีอำนาจในการเรียกชาวบ้านมาช่วยเหลือในกรณีที่มีเหตุร้ายต่างๆ เกิดขึ้นภายในหมู่บ้านของตนเอง

5. การจัดบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของกำนันข้อที่ 5 กำนันมีหน้าที่ดูแลคนเดินทางให้มีที่พักตามสมควรฯ ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดจะมีความเห็นว่าในปัจจุบัน กำนันไม่มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณสุขในเขตเทศบาลและคิดว่าไม่มีความจำเป็นที่ยังคงต้องให้มีกำนันทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณสุขในเขตเทศบาล

6. การจัดบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของกำนันข้อที่ 6 กำนันมีหน้าที่ตรวจตราและจัดการบำรุงรักษาสิ่งซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์ฯ ผู้ให้สัมภาษณ์โดยส่วนใหญ่จะมีความเห็นว่าในปัจจุบัน กำนันไม่มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณสุขในเขตเทศบาลและคิดว่าไม่มีความจำเป็นที่ยังคงต้องให้มีกำนันทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณสุขในเขตเทศบาล ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์บางคนมีความคิดเห็นว่ากำนันยังมีความจำเป็น เนื่องจากคิดว่ากำนันยังคงทำหน้าที่ได้ดีในการตรวจตราและดูแลรักษาสิ่งสาธารณประโยชน์ต่างๆ ภายในพื้นที่ของตนเอง

7. การจัดบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของกำนันข้อที่ 7 กำนันมีหน้าที่รักษาบัญชีสำมะโนครัวและทะเบียนบัญชีของรัฐบาลฯ ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดจะมีความเห็นว่าในปัจจุบัน กำนันไม่มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณสุขในเขตเทศบาล และคิดว่าไม่มีความจำเป็นที่ยังคงต้องให้มีกำนันทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณสุขในงานด้านนี้ภายในเขตเทศบาล

8. การจัดบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของกำนันข้อที่ 8 กำนันมีหน้าที่ทำบัญชีสิ่งของซึ่งต้องเสียภาษีอากรฯ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดจะมีความเห็นว่าในปัจจุบัน กำนันไม่มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณสุขในเขตเทศบาล และคิดว่าไม่มีความจำเป็นที่ยังคงต้องให้มีกำนันทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณสุขในงานด้านนี้ภายในเขตเทศบาล

จากข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์โดยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่าในปัจจุบันนั้นทางกำนันไม่ได้เข้ามามีบทบาทในการจัดบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของตนเองในเขตเทศบาลและมีความเห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่ยังคงต้องให้มีกำนันทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณสุขภายในเขตเทศบาล

จากการที่กำนันเกือบไม่มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณสุข ตามอำนาจหน้าที่ของตนเองในเขตเทศบาล และหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณสุขในด้านต่างๆ นั้นก็จะมีหน่วยงานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลเป็นผู้ที่รับผิดชอบดูแลแทนกำนันอยู่แล้ว ซึ่งข้อมูลทั้งจากการสำรวจและการสัมภาษณ์เป็นไปในแนวทางที่สอดคล้องกัน จึงสรุปได้ว่าในเมื่อกำนันไม่ได้เข้ามาทำหน้าที่หรือเกือบไม่มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณสุขในเขตเทศบาล และยังมีหน่วยงานอื่นๆ ที่ทำ

หน้าที่ทดแทนอยู่แล้วนั้น ก็คงหมดความจำเป็นที่ยังคงต้องให้มีกำนันทำหน้าที่ในการจัดบริการ สาธารณะในเขตเทศบาล เพื่อลดความซ้ำซ้อนของอำนาจหน้าที่ของกำนันและเทศบาลลง ซึ่งจะทำให้เป็นการประหยัดงบประมาณและเป็นการดำเนินงานที่สอดคล้องต่อการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นตามระบอบประชาธิปไตยต่อไป

3.2 ความจำเป็นในการมีผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล

จากการศึกษาถึงการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน พบว่า ในปัจจุบันมีการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลดังนี้

3.2.1 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 1 ผู้ใหญ่บ้าน มีอำนาจหน้าที่ในการรักษาความสงบ ช่วยป้องกันความทุกข์ภัยของลูกบ้านรักษาประโยชน์และความสุขของลูกบ้าน ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้ใหญ่บ้านเกือบไม่มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของตนเองในข้อนี้ภายในเขตเทศบาล และไม่มี ความจำเป็นที่ต้องมีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่นี้ เนื่องจากว่าภายในเขตเทศบาลมีคณะกรรมการชุมชนทำหน้าที่ในการรักษาความสงบ ช่วยป้องกันความทุกข์ภัยของลูกบ้านรักษาประโยชน์และความสุขของลูกบ้านภายในชุมชนของตนเอง และยังมีเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ดำเนินงานในด้านของการรักษาความสงบ ช่วยป้องกันความทุกข์ภัยของชาวบ้านในด้านต่างๆ ภายในเขตเทศบาลอยู่แล้ว

3.2.2 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 2 ผู้ใหญ่บ้าน มีหน้าที่แจ้งกำนันและนายอำเภอ ในกรณีที่เกิดความทุกข์ภัยแก่ลูกบ้าน ซึ่งจะต้องขอความช่วยเหลือจากรัฐบาล ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้ใหญ่บ้านเกือบไม่มีบทบาท ในการจัดทำรายงานต่างๆ ในกรณีที่ชาวบ้านมีเรื่องเดือดร้อนส่งทางอำเภอ และไม่มี ความจำเป็นที่ต้องมีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่นี้ เพราะว่าภายในเขตเทศบาล ก็ยังมีคณะกรรมการชุมชนที่ทำหน้าที่ในการแจ้งให้กับทางเทศบาลและทางอำเภอรับทราบในกรณีที่เกิดความทุกข์ภัยต่างๆ กับชาวบ้านภายในเขตเทศบาล

3.2.3 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 3 ผู้ใหญ่บ้าน มีหน้าที่แจ้งประกาศหรือคำสั่งของรัฐบาลให้ลูกบ้านทราบ ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้ใหญ่บ้านเกือบไม่มีบทบาท ในการแจ้งประกาศข่าวสารต่างๆ ให้กับชาวบ้านรับทราบ และไม่มี ความจำเป็นที่ต้องมีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่นี้ เนื่องจากว่าภายในเขตเทศบาลก็ยังมีหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของทางเทศบาล เป็นผู้ดำเนินงานในการแจ้งประกาศหรือคำสั่งของรัฐบาลต่างๆ ให้กับชาวบ้านภายในเขตเทศบาลรับทราบได้คืออยู่แล้ว

3.2.4 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 4 ผู้ใหญ่บ้าน มีหน้าที่ทำบัญชีสำมะโนครัวในหมู่บ้านของตนเองและคอยแก้ไขบัญชีนั้นให้ถูกต้องเสมอ ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าผู้ใหญ่บ้านไม่ได้เข้ามามีบทบาทในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจ

หน้าที่ของตนเองในข้อนี้ภายในเขตเทศบาล และไม่มี ความจำเป็นที่ต้องมีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่นี้ เพราะภายในเขตเทศบาลมีหน่วยงานทะเบียนราษฎรเป็นผู้ดำเนินงานในด้านนี้เองทั้งหมด

3.2.5 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 5 ผู้ใหญ่บ้าน มีหน้าที่แจ้งเหตุการณ์ที่ผิดปกติในหมู่บ้านให้กำนันนายตำบลของตนทราบ ซึ่งจากการวิเคราะห์ ข้อมูลพบว่าผู้ใหญ่บ้านยังคงทำหน้าที่ในการแจ้งเหตุการณ์ต่างๆ ภายในหมู่บ้านให้กับกำนัน รับผิดชอบ แต่ไม่มีความจำเป็นที่ต้องมีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่นี้ เพราะภายในเขตเทศบาลเอง ก็ยังมี คณะกรรมการชุมชนที่ทำหน้าที่ ในการแจ้งเหตุการณ์ที่ผิดปกติในชุมชนของตนเอง ให้กับทาง เทศบาลรับทราบ เพื่อดำเนินการแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไปอยู่แล้ว

3.2.6 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 6 ผู้ใหญ่บ้าน มีอำนาจหน้าที่ตรวจตราไถ่ถามคนจร ถ้าเห็นว่าไม่ได้มาโดยสุจริต ให้เอาตัวผู้นั้นส่งกำนันนาย ตำบลของตน ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้ใหญ่บ้าน ไม่ได้เข้ามามีบทบาทในการจัดบริการ สาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของตนเองในข้อนี้ภายในเขตเทศบาล และไม่มี ความจำเป็นที่ต้องมี ผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่นี้ เนื่องจากว่าภายในเขตเทศบาลมีคณะกรรมการชุมชน ทำหน้าที่ในการตรวจ ตราไถ่ถามคนจร ถ้าเห็นว่าไม่ได้มาโดยสุจริต ก็จะทำการแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาทำการ ตรวจสอบ

3.2.7 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 7 ผู้ใหญ่บ้าน มีอำนาจเรียกลูกบ้านของตนออกช่วยต่อสู้ คัดตามจับผู้ร้าย เอาของกลางคืน คับเพลิงหรือ ช่วยเหลืออย่างอื่นในกรณีกลางดึก ฆ่า ตีชิง ปล้นทรัพย์ ไฟไหม้หรือมีเหตุร้ายอื่น ซึ่งจากการ วิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้ใหญ่บ้านเกือบ ไม่มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของ ตนเองในข้อนี้ภายในเขตเทศบาล และไม่มี ความจำเป็นที่ต้องมีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่นี้ เนื่องจากว่า ภายในเขตเทศบาลมีคณะกรรมการชุมชนและหน่วยงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยทำหน้าที่ ในการดับเพลิงหรือช่วยเหลืออย่างอื่นในกรณีกลางดึก ฆ่า ตีชิง ปล้นทรัพย์ ไฟไหม้หรือมีเหตุร้าย อื่นๆ ที่เกิดขึ้นภายในเขตเทศบาล และยังมีเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ดำเนินงานในด้านของการติดตาม จับผู้ร้าย เอาของกลางคืนและช่วยเหลืออย่างอื่นในกรณีกลางดึก ฆ่า ตีชิง ปล้นทรัพย์ ไฟไหม้หรือ มีเหตุร้ายอื่นๆ ที่เกิดขึ้นภายในเขตเทศบาลเช่นกัน

3.2.8 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 8 ผู้ใหญ่บ้าน มีอำนาจเรียกลูกบ้านมาไถ่ถามและว่ากล่าวสั่งสอน กรณีที่ได้เห็นลูกบ้านแสดงความอาฆาตมาดร้ายหรือเป็นคนจรจัดไม่ทำมาหาเลี้ยงชีพ ถ้าไม่ฟังให้เอาตัวส่งกำนันต่อไป ซึ่งจากการวิเคราะห์ ข้อมูลพบว่าผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทที่ค่อนข้างจำกัดในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของ ตนเองในข้อนี้ภายในเขตเทศบาล และไม่มี ความจำเป็นที่ต้องมีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่นี้ เพราะ

ภายในเขตเทศบาลมีคณะกรรมการชุมชน ซึ่งทำหน้าที่ในการเรียกชาวบ้านมาไต่ถามและว่ากล่าวสั่งสอน กรณีที่ได้เห็นชาวบ้านภายในชุมชนแสดงความคาบาคาญร้ายต่อกัน และถ้าพบเห็นคนจรจัดไม่ทำมาหาเลี้ยงชีพ ก็จะทำการแจ้งเทศบาลและแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้ามาทำการตรวจสอบจับกุมต่อไป

3.2.9 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 9 ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจควบคุมลูกบ้านให้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือแบบแผนของทางราชการ ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทที่ค่อนข้างจำกัดในการจัดทำหน้าที่ในการสอดส่องดูแลพื้นที่ต่างๆ ภายในหมู่บ้านของตนเอง เพื่อควบคุมลูกบ้านให้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือแบบแผนของทางราชการ และไม่มีคามจำเป็นที่ต้องมีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่นี้ เพราะว่าภายในเขตเทศบาล ก็ยังมีคณะกรรมการชุมชนทำหน้าที่ในการควบคุมชาวบ้านภายในชุมชนต่างๆ ให้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือแบบแผนของทางราชการ และภายในเขตเทศบาลเองนั้น ก็ยังมีเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ที่ดำเนินงานในการตรวจตราตามพื้นที่ต่างๆ เพื่อควบคุมชาวบ้านให้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือแบบแผนของทางราชการ ในด้านต่างๆ เช่นกัน

3.2.10 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 10 ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่ฝึกหัดอบรมให้คนไทยรู้จักหน้าที่และการกระทำในเวลารบ ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าผู้ใหญ่บ้านไม่ได้เข้ามามีบทบาทในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของตนเองในข้อนี้ภายในเขตเทศบาล และไม่มีคามจำเป็นที่ต้องมีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่นี้ เนื่องจากภายในเขตเทศบาลมีศูนย์ฝึกกำลังพลสำรองของทางทหาร เป็นผู้ที่จะเข้ามาดำเนินงานในด้านของการฝึกหัดอบรมให้คนไทยรู้จักหน้าที่และการกระทำในเวลารบเองทั้งหมด ภายในเขตเทศบาล

3.2.11 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 11 ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่อบรมสั่งสอนหรือชี้แจงข้อราชการแก่ราษฎร ซึ่งอาจเรียกรายกรมาประชุมได้เป็นครั้งคราวตามสมควร ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้ใหญ่บ้านเกือบไม่มีบทบาทในการจัดประชุมชาวบ้าน และไม่มีคามจำเป็นที่ต้องมีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่นี้ เพราะว่าภายในเขตเทศบาลเองนั้น ก็ยังคงมีคณะกรรมการชุมชนและทางสำนักปลัดเทศบาล เป็นผู้ดำเนินงานในการอบรมสั่งสอนหรือชี้แจงข้อราชการต่างๆ ให้แก่ชาวบ้าน และเรียกชาวบ้านมาประชุมที่เทศบาล เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจในข้อราชการต่างๆ ให้กับชาวบ้านเข้าใจ

3.2.12 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 12 ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่บำรุงและส่งเสริมการอาชีพของราษฎรในทางเกษตรกรรม พาณิชยกรรมและอุตสาหกรรม ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ใหญ่บ้านไม่ได้เข้ามามีบทบาทในการจัดบริการ

สาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของตนเองในข้อนี้ภายในเขตเทศบาล และไม่มีความจำเป็นที่ต้องมีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่นี้ เนื่องจากว่าภายในเขตเทศบาลเองนั้น ก็มีหน่วยงานพัฒนาชุมชนของเทศบาล ซึ่งทำหน้าที่ในการบำรุงและส่งเสริมการอาชีพของราษฎรในทางเกษตรกรรม พาณิชยกรรม และอุตสาหกรรมต่างๆ ภายในเขตเทศบาล และภายในเขตเทศบาลนั้น ก็ยังมีหน่วยงานของเกษตรอำเภอ ปศุสัตว์อำเภอ ประมงอำเภอ พาณิชย์จังหวัดและอุตสาหกรรมจังหวัด เป็นผู้ดำเนินงานในการบำรุงและส่งเสริมการอาชีพของชาวบ้านในทางเกษตรกรรม พาณิชยกรรมและอุตสาหกรรมเช่นกัน

3.2.13 การจัดการบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 13

ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่ตรวจตราและรักษาประโยชน์ในการอาชีพของราษฎร ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้ใหญ่บ้านเกือบไม่มีบทบาทในการจัดการบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของตนเองในข้อนี้ภายในเขตเทศบาล และไม่มีความจำเป็นที่ต้องมีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่นี้ เพราะภายในเขตเทศบาลมีหน่วยงานพัฒนาชุมชนของเทศบาล ซึ่งทำหน้าที่ในการตรวจตราและรักษาประโยชน์ในการอาชีพของชาวบ้านในด้านต่างๆ ภายในเขตเทศบาล และภายในเขตเทศบาลเองนั้น ก็ยังมีหน่วยงานของเกษตรอำเภอและปศุสัตว์อำเภอเป็นผู้ดำเนินงานในการตรวจตราและรักษาประโยชน์ในการอาชีพของชาวบ้าน ภายในเขตเทศบาลเช่นกัน

3.2.14 การจัดการบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 14

ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจสั่งให้ราษฎรช่วยเหลือในการบำบัดป้องกันสาธารณสุขภัยที่เกิดขึ้น โดยฉุกเฉินและช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ราษฎรผู้ประสบสาธารณสุขภัย ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทที่ค่อนข้างจำกัด ในการจัดการบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของตนเองในข้อนี้ภายในเขตเทศบาล และไม่มีความจำเป็นที่ต้องมีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่นี้ เนื่องจากว่าภายในเขตเทศบาลมีคณะกรรมการชุมชนและหน่วยงานบรรเทาและป้องกันสาธารณสุขภัยของเทศบาล ทำหน้าที่ในการช่วยเหลือในการบำบัดป้องกันสาธารณสุขภัยที่เกิดขึ้น โดยฉุกเฉิน และช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ชาวบ้านผู้ประสบสาธารณสุขภัยต่างๆ ภายในเขตเทศบาล และยังมีโรงพยาบาลและสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเป็นผู้ดำเนินงานในการให้ความช่วยเหลือแก่ชาวบ้าน ในกรณีที่เกิดสาธารณสุขภัยต่างๆ ภายในเขตเทศบาลเช่นกัน

3.2.15 การจัดการบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 15

ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่จัดการป้องกันโรคติดต่อหรือโรคระบาดไม่ให้ติดต่อลุกลามไป ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทที่ค่อนข้างจำกัด ในการจัดทำหน้าที่แจ้งข้อมูลข่าวสารการเกิดโรคต่างๆ ภายในหมู่บ้านของตนเองให้กับทางอำเภอรับทราบ และไม่มีความจำเป็นที่ต้องมีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่นี้ เพราะภายในเขตเทศบาลก็มีคณะกรรมการชุมชนและกองสาธารณสุข

ของทางเทศบาล ซึ่งทำหน้าที่ในการป้องกันโรคติดต่อหรือโรคระบาด ที่เกิดขึ้นภายในเขตเทศบาล ไม่ให้ติดต่อลุกลามไป และยังมีหน่วยงานของปลัดอำเภอ เป็นผู้ที่ดำเนินงานในการฉีดยา ป้องกันโรคระบาดของสัตว์ต่างๆ ไม่ให้เกิดขึ้นภายในเขตเทศบาล

3.2.16 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 16 ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่จัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อยและถูกสุขลักษณะ ซึ่งจากการวิเคราะห์ ข้อมูลพบว่าผู้ใหญ่บ้านไม่ได้เข้ามามีบทบาทในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของตนเองในข้อนี้ภายในเขตเทศบาล และไม่มีคามจำเป็นที่ต้องมีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่นี้ เนื่องจากว่า ภายในเขตเทศบาล ก็ยังมีคณะกรรมการชุมชนและกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมของเทศบาล เป็นผู้ดำเนินงานในการจัดหมู่บ้าน ให้เป็นระเบียบเรียบร้อยและถูกสุขลักษณะ ตามที่ทางเทศบาลกำหนดไว้

3.2.17 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 17 ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่จัดให้มีการประชุมกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ใหญ่บ้านเกือบไม่มีบทบาทในการจัดประชุมกรรมการหมู่บ้านภายในเขตเทศบาล และไม่มีคามจำเป็นที่ต้องมีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่นี้ เพราะว่าภายในเขตเทศบาลเอง ก็ยังมีคณะกรรมการชุมชน และสำนักปลัดเทศบาลเป็นผู้ดำเนินงานในการจัดประชุมกรรมการชุมชนและชาวบ้านภายใน ชุมชนต่างๆ ของทางเทศบาลอยู่แล้ว

3.2.18 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 18 ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่ปฏิบัติกรตามคำสั่งของกำนันหรือทางราชการและรายงานเหตุการณ์ซึ่งเกิดขึ้น ในหมู่บ้านให้กำนันทราบ ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ใหญ่บ้านเกือบไม่มีบทบาทในการ จัดทำหน้าที่ของตนเองในข้อนี้ภายในเขตเทศบาล และไม่มีคามจำเป็นที่ต้องมีผู้ใหญ่บ้านทำ หน้าที่นี้ เพราะว่าภายในเขตเทศบาลก็ยังคงมีคณะกรรมการชุมชนเป็นผู้ดำเนินงานในการรายงาน เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในเขตเทศบาล ให้กับทางเทศบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ รับทราบ แต่ไม่ได้รายงานผ่านทางกำนัน

3.2.19 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 19 ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่กระทำตนให้เป็นตัวอย่างแก่ราษฎรตามที่ทางราชการแนะนำ ซึ่งจากการ วิเคราะห์ข้อมูลพบว่าผู้ใหญ่บ้านเกือบไม่มีบทบาทในการทำหน้าที่กระทำตนให้เป็นตัวอย่างแก่ ราษฎรตามที่ทางราชการแนะนำ ในด้านต่างๆ ภายในเขตเทศบาล และไม่มีคามจำเป็นที่ต้องมี ผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่นี้ เนื่องจากว่าภายในเขตเทศบาลเองนั้น ก็ยังคงมีคณะกรรมการชุมชนและ โรงเรียนต่างๆ เป็นผู้ดำเนินงานในด้านของการกระทำตนให้เป็นตัวอย่างแก่ชาวบ้าน ในด้านต่างๆ ตามที่ทางราชการแนะนำเช่นกัน

3.2.20 การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 20

ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับความอาญา โดยมีหน้าที่แจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเมื่อทราบข่าวหรือสงสัยว่ามีการทำผิดกฎหมาย จับผู้กระทำความผิดหรือสงสัยว่ากระทำความผิด ตลอดจนให้ความร่วมมือในการดำเนินการจับ คั่นและยึดของกลาง ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้ใหญ่บ้านเกือบไม่มีบทบาทในการทำหน้าที่จับผู้กระทำความผิดหรือสงสัยว่ากระทำความผิด คั่นและยึดของกลางต่างๆ และไม่มี ความจำเป็นที่ต้องมีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่นี้ เพราะว่าภายในเขตเทศบาลเอง ก็ยังคงมีคณะกรรมการชุมชน ซึ่งทำหน้าที่ในการแจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเมื่อทราบข่าวหรือสงสัยว่ามีการทำผิดกฎหมาย แต่ก็ไม่ได้ทำหน้าที่ในการจับผู้กระทำความผิดหรือสงสัยว่ากระทำความผิด คั่นและยึดของกลางต่างๆ เพราะหน้าที่นี้จะ เป็นทางค้ำของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นผู้ที่ดำเนินงานในการจับกุมผู้กระทำความผิดหรือสงสัยว่ากระทำความผิด คั่นและยึดของกลางต่างๆ เองทั้งหมด

จากข้อมูลจากการสำรวจการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาลจำนวน 20 ข้อ สรุปได้ดังตารางดังนี้คือ

ตารางที่ 4.2 ตารางแสดงบทบาทในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล

อำนาจหน้าที่	บทบาทของผู้ใหญ่บ้าน	บทบาทของเทศบาล	บทบาทของหน่วยงานอื่นๆ
ข้อที่ 1	ผู้ใหญ่บ้านเกือบไม่มีบทบาทในการทำหน้าที่ของตนเอง	คณะกรรมการชุมชน ทำหน้าที่ป้องกันความทุกข์ภัยของลูกบ้านและรักษาประโยชน์และความสุขของลูกบ้านในชุมชนต่างๆ	สถานีตำรวจภูธรอำเภอ มีการจัดชุดสายตรวจ เพื่อดูแลรักษาความสงบและช่วยป้องกันความทุกข์ภัยต่างๆ ภายในเขตเทศบาล
ข้อที่ 2	ผู้ใหญ่บ้านเกือบไม่มีบทบาทในการทำหน้าที่ของตนเอง	มีหน่วยงานรับเรื่องร้องทุกข์ทำหน้าที่ในการรับเรื่องร้องทุกข์และดำเนินการป้องกันทุกข์ภัยให้กับชาวบ้าน	ภายในเขตเทศบาลไม่มีหน่วยงานอื่นๆ ทำหน้าที่ที่คล้ายกันกับผู้ใหญ่บ้านในข้อนี้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

อำนาจหน้าที่	บทบาทของผู้ใหญ่บ้าน	บทบาทของเทศบาล	บทบาทของหน่วยงานอื่นๆ
ข้อที่ 3	ผู้ใหญ่บ้านเกือบไม่มีบทบาทในการทำหน้าที่ของตนเอง	หน่วยงานประชาสัมพันธ์ของเทศบาลทำหน้าที่ในการแจ้งหรือประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ ให้กับชาวบ้านภายในเขตเทศบาลทราบ โดยการประกาศผ่าน เสียงตามสาย การจัดทำบอร์ดประชาสัมพันธ์ การจัดประชุมชาวบ้าน	ภายในเขตเทศบาลไม่มีหน่วยงานอื่นๆ ทำหน้าที่ที่คล้ายกันกับผู้ใหญ่บ้านในข้อนี้
ข้อที่ 4	ผู้ใหญ่บ้านไม่ได้เข้ามามีบทบาทในการจัดบริการสาธารณะ	งานทะเบียนราษฎรของเทศบาลทำหน้าที่ในการสำรวจและจัดทำบัญชีสำมะโนครัวภายในเขตเทศบาล	ภายในเขตเทศบาลไม่มีหน่วยงานอื่นๆ ทำหน้าที่ที่คล้ายกันกับผู้ใหญ่บ้านในข้อนี้
ข้อที่ 5	ผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ในการแจ้งเหตุการณ์ต่างๆ ภายในหมู่บ้านให้กับกำนันรับทราบ	คณะกรรมการชุมชนทำหน้าที่ในการรายงานเหตุการณ์ที่ผิดปกติต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในเขตเทศบาลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบ	ภายในเขตเทศบาลไม่มีหน่วยงานอื่นๆ ทำหน้าที่ที่คล้ายกันกับผู้ใหญ่บ้านในข้อนี้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

อำนาจหน้าที่	บทบาทของผู้ใหญ่บ้าน	บทบาทของเทศบาล	บทบาทของหน่วยงานอื่นๆ
ข้อที่ 6	ผู้ใหญ่บ้านไม่ได้เข้ามามีบทบาทในการจัดบริการสาธารณะ	ภายในเขตเทศบาลจะมีคณะกรรมการชุมชนคอยสอดส่องดูแล ถ้ามีคนแปลกหน้าเข้ามาภายใน ชุมชนก็จะเข้าไปสอบถามถึงที่มาที่ไป ถ้าผิดปกติก็จะแจ้งตำรวจ	สถานีตำรวจภูธรอำเภอจะมีการจัดชุดสายตรวจในการออกตรวจตราพื้นที่ต่างๆ ภายในเขตเทศบาล ซึ่งถ้าพบเห็นคนแปลกหน้าก็จะเข้าไปดำเนินการตรวจสอบ
ข้อที่ 7	ผู้ใหญ่บ้านเกือบไม่มีบทบาทในการทำหน้าที่ของตนเอง	คณะกรรมการชุมชนและ หน่วยงานป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยของ ทางเทศบาลเป็นผู้ที่ดำเนินงานในด้านนี้	สถานีตำรวจภูธรอำเภอ มีหน้าที่ในการจับกุมผู้ร้าย ติดตามเอาของกลางคืนและช่วยเหลืออย่างอื่นในกรณีเกิดกลางดง ฆ่า ดีชิง ปล้นทรัพย์ ไฟไหม้หรือมีเหตุร้ายอื่นๆ เกิดขึ้น
ข้อที่ 8	ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทค่อนข้างจำกัดในการจัดบริการสาธารณะ	ภายในเขตเทศบาลจะมีคณะกรรมการชุมชนคอยดูแลชาวบ้านภายในชุมชนต่างๆ ซึ่งถ้าชาวบ้านมีเรื่องทะเลาะกันทางคณะกรรมการชุมชนก็จะเข้าไปไกล่เกลี่ย แก้ไขปัญหาให้ในเบื้องต้นและถ้าพบเห็นคนจรจัดมี พฤติกรรมน่าสงสัยก็จะเข้าไปดำเนินการตรวจสอบ จับกุมและถ้าพบเห็นชาวบ้านทะเลาะกันก็จะเข้าไปว่ากล่าวตักเตือนและระงับเหตุการณ์นั้นๆ ก็จะทำการแจ้งทางตำรวจ	สถานีตำรวจภูธรอำเภอ มีการจัดชุดสายตรวจในการออกตรวจตราพื้นที่ต่างๆ ภายในเขตเทศบาล ซึ่งถ้าพบเห็นคนจรจัดมี พฤติกรรมน่าสงสัยก็จะเข้าไปดำเนินการตรวจสอบ จับกุมและถ้าพบเห็นชาวบ้านทะเลาะกันก็จะเข้าไปว่ากล่าวตักเตือนและระงับเหตุการณ์นั้นๆ

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

อำนาจหน้าที่	บทบาทของผู้ใหญ่บ้าน	บทบาทของเทศบาล	บทบาทของหน่วยงานอื่นๆ
ข้อที่ 9	ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาท ค่อนข้างจำกัดในการ จัดบริการสาธารณะ	ภายในเขตเทศบาลจะมี คณะกรรมการชุมชน คอยทำหน้าที่ในการ สอดส่องดูแลชาวบ้าน ในชุมชนต่างๆ ไม่ให้มี การกระทำที่ผิด กฎหมายและถ้าพบ เห็นชาวบ้านทำผิด กฎหมายก็จะทำการ	สถานีตำรวจภูธรอำเภอ มี การจัดชุดสายตรวจในการ ออกตรวจตราพื้นที่ต่างๆ ภายในเขตเทศบาลเพื่อเป็น การป้องกันไม่ให้ชาวบ้าน กระทำความผิดกฎหมาย เช่น เล่นการพนันหรือค้า ยาเสพติดต่างๆ
อำนาจหน้าที่	บทบาทของผู้ใหญ่บ้าน	แจ้งให้ทางตำรวจ รับทราบบทบาทของ เทศบาล	บทบาทของหน่วยงานอื่นๆ
ข้อที่ 10	ผู้ใหญ่บ้านไม่ได้เข้ามา มีบทบาทในการ จัดบริการสาธารณะ	ไม่มีหน่วยงานใดของ เทศบาลทำหน้าที่ใน ด้านนี้	ศูนย์การฝึกกำลังพลสำรอง ค่ายจักรพงษ์ มีการฝึกทหาร เกณฑ์และจัดฝึกอบรม นักศึกษาวิชาทหารเพื่อ อบรมให้คนไทยรู้จักหน้าที่ และการกระทำในเวลารบ
ข้อที่ 11	ผู้ใหญ่บ้านเกือบไม่มี บทบาทในการทำ หน้าที่ของตนเอง	สำนักปลัดเทศบาลจะมี การจัดประชุมเพื่อชี้แจง ข้อราชการต่างๆ ให้แก่ ชาวบ้านรับทราบโดย ผ่านทางคณะกรรมการ ชุมชนและในบางครั้งก็ จะทำการเชิญชาวบ้าน ทั้งหมด ภายในเขต เทศบาลมาประชุมร่วมกัน	ภายในเขตเทศบาลไม่มี หน่วยงานอื่นๆ ทำหน้าที่ที่ คล้ายกันกับผู้ใหญ่บ้านใน ข้อนี้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

อำนาจหน้าที่	บทบาทของผู้ใหญ่บ้าน	บทบาทของเทศบาล	บทบาทของหน่วยงานอื่นๆ
ข้อที่ 12	ผู้ใหญ่บ้านไม่ได้เข้ามามีบทบาทในการจัดบริการสาธารณะ	ภายในเขตเทศบาลจะมีการบำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของชาวบ้าน โดยหน่วยงานของทางเทศบาลซึ่งทำการสนับสนุนในเรื่องของงบประมาณ การจัดอบรมให้ความรู้และการจัดตั้งกลุ่มอาชีพต่างๆภายในเขตเทศบาล	เกษตรอำเภอ ปศุสัตว์อำเภอ ประมงอำเภอ ทำหน้าที่ในการบำรุงและส่งเสริมอาชีพในด้านการเกษตรต่างๆ การเลี้ยงสัตว์ การประมงให้กับชาวบ้านภายในเขตเทศบาล พานิชย์จังหวัดและอุตสาหกรรมจังหวัด ทำหน้าที่ในการส่งเสริมการประกอบอาชีพของชาวบ้านในด้านการของอุตสาหกรรมและการค้าขายต่างๆ ภายในเขตเทศบาล
ข้อที่ 13	ผู้ใหญ่บ้านเกือบไม่มีบทบาทในการทำหน้าที่ของตนเอง	งานพัฒนาชุมชน เทศบาลมีการจัดส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปดูแลและให้คำปรึกษากับชาวบ้านในด้านการประกอบอาชีพต่างๆ ให้กับชาวบ้านภายในเขตเทศบาล	เกษตรอำเภอ มีการจัดอบรมและจัดทำโครงการต่างๆ เพื่อเพิ่มความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรให้กับชาวบ้านปศุสัตว์อำเภอ มีการจัดอบรมและจัดทำโครงการต่างๆ เพื่อเพิ่มความรู้ ความสามารถในการประกอบอาชีพด้านการเลี้ยงสัตว์ต่างๆ ให้กับชาวบ้าน

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

อำนาจหน้าที่	บทบาทของผู้ใหญ่บ้าน	บทบาทของเทศบาล	บทบาทของหน่วยงานอื่นๆ
ข้อที่ 14	ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทที่ค่อนข้างจำกัดในการจัดบริการสาธารณสุข	ภายในเขตเทศบาล นั้นจะมีหน่วยงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของเทศบาล ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดเตรียมความพร้อมในด้านกำลังคนวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ในด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยต่างๆ ให้กับชาวบ้าน	โรงพยาบาลและสาธารณสุขอำเภอ มีหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือในด้านการรักษาพยาบาลและจัดทีมช่วยเหลือฉุกเฉินในกรณีที่มี สาธารณภัยต่างๆ เกิดขึ้น
ข้อที่ 15	ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทที่ค่อนข้างจำกัดในการจัดบริการสาธารณสุข	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเทศบาล มีหน้าที่ในการควบคุมโรคติดต่อหรือโรคระบาดต่างๆ ภายในเขตเทศบาลและจัดอบรมให้ความรู้กับชาวบ้าน	ปศุสัตว์อำเภอ ทำหน้าที่ในการควบคุมโรคติดต่อหรือโรคระบาด โรงพยาบาลและสำนักงานสาธารณสุขอำเภอบ้านสร้าง มีหน้าที่ในการควบคุมโรคติดต่อหรือโรคระบาด
อำนาจหน้าที่	บทบาทของผู้ใหญ่บ้าน	บทบาทของเทศบาล	บทบาทของหน่วยงานอื่นๆ
ข้อที่ 16	ผู้ใหญ่บ้านไม่ได้เข้ามามีบทบาทในการจัดบริการสาธารณสุข	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมเทศบาล มีหน้าที่ในการควบคุมดูแลและรักษาความสะอาดต่างๆ ภายในเขตเทศบาล	ภายในเขตเทศบาลไม่มีหน่วยงานอื่นๆ ทำหน้าที่ที่คล้ายกันกับผู้ใหญ่บ้านในข้อนี้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

อำนาจหน้าที่	บทบาทของผู้ใหญ่บ้าน	บทบาทของเทศบาล	บทบาทของหน่วยงานอื่นๆ
ข้อที่ 17	ผู้ใหญ่บ้านเกือบไม่มีบทบาทในการทำหน้าที่ของตนเอง	สำนักปลัดเทศบาล มีหน้าที่ในการจัดประชุม คณะกรรมการชุมชน เพื่อชี้แจงในเรื่องต่างๆ ที่ทางเทศบาลจัดทำ	ภายในเขตเทศบาลไม่มีหน่วยงานอื่นๆ ทำหน้าที่ที่คล้ายกันกับผู้ใหญ่บ้านในข้อนี้
ข้อที่ 18	ผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ในการจัดทำรายงานต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในหมู่บ้าน ให้กับทางอำเภอ รับทราบและนำคำสั่งต่างๆ จากทางอำเภอไปแจ้งกับชาวบ้าน	คณะกรรมการชุมชน มีหน้าที่ในการรายงาน เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในชุมชน และทำหน้าที่ในการนำคำสั่งของทางราชการ ไปแจ้ง ให้กับชาวบ้านรับทราบ	ภายในเขตเทศบาลไม่มีหน่วยงานอื่นๆ ทำหน้าที่ที่คล้ายกันกับผู้ใหญ่บ้านในข้อนี้
ข้อที่ 19	ผู้ใหญ่บ้านเกือบไม่มีบทบาทในการทำหน้าที่ของตนเอง	คณะกรรมการชุมชน เป็น ตัวแทนของทางเทศบาล และเป็นผู้นำชาวบ้านในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ซึ่งเป็นตัวอย่างให้กับ ชาวบ้านภายในเขต เทศบาล ปฏิบัติตาม	ภายในเขตเทศบาลมีหน่วยงานต่างๆ ที่ทำหน้าที่ในการเป็นตัวอย่างที่ดีตามที่ทางราชการแนะนำให้กับชาวบ้าน เช่น วัดและโรงเรียนต่างๆ ภายในเขตเทศบาล
ข้อที่ 20	ผู้ใหญ่บ้านเกือบไม่มีบทบาทในการทำหน้าที่ของตนเอง	คณะกรรมการชุมชน คอยแจ้งข่าวสารต่างๆ ให้กับทางเทศบาลและทางตำรวจรับทราบ	ตำรวจภูธรอำเภอ มีหน้าที่ป้องกันการกระทำผิดกฎหมาย คั่นและยึดของกลางและจับกุมผู้กระทำผิด

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ที่ได้จากการสำรวจจากหน่วยงานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านสร้างและเทศบาลตำบลกบินทร์ ถึงการจัดบริการสาธารณะในด้านต่างๆ ตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาล ซึ่งพบว่าภายในเขตเทศบาลนั้น การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านจำนวน 20 ชื่อ จากการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น พบว่า ผู้ใหญ่บ้านไม่ได้ปฏิบัติตามบทบาท อำนาจหน้าที่ของตนเองภายในเขตเทศบาลครบทุกข้อ แต่ยังคงปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของตนเองเฉพาะภายนอกเขตเทศบาลเท่านั้น ซึ่งภายในเขตเทศบาลเองนั้น จะมีหน่วยงานต่างๆ ของทางเทศบาล ตำรวจ เกษตรอำเภอ ปศุสัตว์อำเภอ ประมงอำเภอ พานิชย์จังหวัดและอุตสาหกรรมจังหวัด เป็นผู้ดูแลและรับผิดชอบในการจัดบริการสาธารณะให้กับชาวบ้านภายในเขตเทศบาลอยู่แล้ว ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ก็พบว่าการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลนั้น มีการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อนกันกับทางเทศบาลในหลายข้อ ซึ่งการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อนเหล่านั้น ทางหน่วยงานของเทศบาลเอง ก็จะเป็นผู้ที่จัดทำได้เองทั้งหมด และยังมีหน่วยงานของทางราชการอื่นๆ ที่ทำหน้าที่ในการสนับสนุนการดำเนินงานในด้านต่างๆ ของทางเทศบาล ซึ่งทำให้การดำเนินงานของทางเทศบาลนั้น ครอบคลุมทุกอำนาจหน้าที่ของทางผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งในเมื่อทางเทศบาลสามารถดำเนินงานในการจัดบริการสาธารณะให้กับชาวบ้านได้เองทั้งหมดแล้ว ก็คงหมดความจำเป็นที่ยังคงต้องให้มีผู้ใหญ่บ้านปฏิบัติหน้าที่อยู่ภายในเขตเทศบาล เพื่อลดความซ้ำซ้อนของอำนาจหน้าที่ ระหว่างผู้ใหญ่บ้านกับเทศบาลลงไป และเป็นการส่งเสริมให้เทศบาล ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีอำนาจอิสระอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องต่อการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นตามระบอบประชาธิปไตยต่อไป

จากการสำรวจข้อมูลข้างต้น จึงได้ทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม โดยทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการศึกษา แล้วพบว่าผู้ให้สัมภาษณ์มีความเห็นต่อการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านดังนี้

1. การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 1 ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่ในการรักษาความสงบฯ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์โดยส่วนใหญ่จะมีความเห็นว่าในปัจจุบัน ผู้ใหญ่บ้านไม่มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาลและคิดว่าไม่มีความจำเป็นที่ยังคงต้องให้มีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาล เนื่องจากว่าภายในเขตเทศบาลนั้น ก็มีทางคณะกรรมการชุมชนและทางเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ที่ดำเนินงานในด้านนี้อยู่แล้ว ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์บางคนมีความคิดเห็นว่าผู้ใหญ่บ้านยังทำหน้าที่ของตนเองได้ดี จึงคิดว่าผู้ใหญ่น่าจะยังคงต้องทำหน้าที่ในการดูแลรักษาความสงบภายในหมู่บ้านของตนเองอยู่ต่อไป

2. การจัดบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 2 ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่แจ้งกำนันและนายอำเภอ ในกรณีที่เกิดความทุกข์ภัยแก่ลูกบ้านฯ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์โดยส่วนใหญ่จะมีความเห็นว่าในปัจจุบัน ผู้ใหญ่บ้านยังคงมีบทบาทในการรายงานเหตุการณ์ความทุกข์ร้อนต่างๆ ของชาวบ้านให้กับทางอำเภอได้รับทราบและคิดว่ายังคงมีความจำเป็น ที่ยังคงต้องให้มีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณสุขในเขตเทศบาลในด้านนี้ต่อไป

3. การจัดบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 3 ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่แจ้งประกาศหรือคำสั่งของรัฐบาลให้ลูกบ้านทราบ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์โดยส่วนใหญ่จะมีความเห็นว่าในปัจจุบัน ผู้ใหญ่บ้านไม่มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณสุขในเขตเทศบาลและคิดว่าไม่มีความจำเป็นที่ ยังคงต้องให้มีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณสุขในเขตเทศบาล ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์บางคนมีความคิดเห็นว่าผู้ใหญ่บ้านยังมีความจำเป็นเนื่องจากเห็นว่าผู้ใหญ่บ้านก็ยังคงทำหน้าที่คอยแจ้งข่าวสารต่างๆ จากทางอำเภอให้กับชาวบ้านรับทราบคืออยู่แล้ว

4. การจัดบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 4 ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่ทำบัญชีสำมะโนครัวในหมู่บ้านของตนเองฯ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดจะมีความเห็นว่าในปัจจุบัน ผู้ใหญ่บ้านไม่มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณสุขในเขตเทศบาลและคิดว่าไม่มีความจำเป็นที่ ยังคงต้องให้มีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณสุขในด้านนี้ภายในเขตเทศบาลต่อไป

5. การจัดบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 5 ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่แจ้งเหตุการณ์ที่ผิดปกติในหมู่บ้านให้กำนันนายตำบลของตนทราบ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์โดยส่วนใหญ่จะมีความเห็นว่าในปัจจุบัน ผู้ใหญ่บ้านไม่มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณสุขในเขตเทศบาลและคิดว่าไม่มีความจำเป็นที่ ยังคงต้องให้มีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณสุขในเขตเทศบาล ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์บางคนมีความคิดเห็นว่าผู้ใหญ่บ้านยังมีความจำเป็นเนื่องจากเห็นว่าผู้ใหญ่บ้านก็ยังคงทำหน้าที่คอยแจ้งข่าวสารต่างๆ ภายในหมู่บ้านให้กับทางอำเภอรับทราบอยู่

6. การจัดบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 6 ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่ตรวจตราไล่ถามคนจรๆ ผู้ให้สัมภาษณ์โดยส่วนใหญ่จะมีความเห็นว่าในปัจจุบัน ผู้ใหญ่บ้านไม่มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณสุขในเขตเทศบาลและคิดว่าไม่มีความจำเป็นที่ ยังคงต้องให้มีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณสุขในเขตเทศบาล เนื่องจากงานในด้านนี้ มีทางตำรวจเป็นผู้ที่ดำเนินงานอยู่แล้ว

7. การจัดบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 7 ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจเรียกลูกบ้านของตนออกช่วยต่อสู้ ติดตามจับผู้ร้ายฯ ผู้ให้สัมภาษณ์โดยส่วนใหญ่จะมีความเห็นว่าในปัจจุบัน ผู้ใหญ่บ้านไม่มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณสุขในเขตเทศบาลและคิดว่า

ไม่มีความจำเป็นที่ยังคงต้องให้มีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาล เนื่องจากงานในด้านนี้มีทางตำรวจเป็นผู้ที่ดำเนินงานอยู่แล้ว

8. การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 8 ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจเรียกลูกบ้านมาไต่ถามและว่ากล่าวสั่งสอนฯ ผู้ให้สัมภาษณ์โดยส่วนใหญ่จะมีความเห็นว่าเป็นปัจจุบัน ผู้ใหญ่บ้านไม่มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาลและคิดว่าไม่มีความจำเป็นที่ยังคงต้องให้มีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาล ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์บางคนมีความคิดเห็นว่าผู้ใหญ่บ้านยังมีความจำเป็นเนื่องจากคิดว่าภายในหมู่บ้านนั้น ผู้ใหญ่บ้านน่าจะเป็นผู้ที่มีบทบาทในการเรียกลูกบ้านมาว่ากล่าวตักเตือนได้และชาวบ้านน่าจะยังเคารพและเกรงใจผู้ใหญ่บ้านอยู่

9. การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 9 ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจควบคุมลูกบ้านให้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือแบบแผนของทางราชการ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์โดยส่วนใหญ่จะมีความเห็นว่าเป็นปัจจุบัน ผู้ใหญ่บ้านไม่มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาลและคิดว่าไม่มีความจำเป็นที่ยังคงต้องให้มีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาล เพราะงานในด้านนี้นั้นทางเทศบาลเอง ก็เป็นผู้ที่ดำเนินงานเองอยู่แล้ว ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์บางคนมีความคิดเห็นว่าผู้ใหญ่บ้านยังมีความจำเป็นเนื่องจากมีความเห็นว่าผู้ใหญ่บ้านน่าจะเป็นผู้ที่สามารถควบคุมและดูแลชาวบ้านไม่ให้มีการกระทำผิดกฎหมายภายในหมู่บ้านได้คืออยู่แล้ว

10. การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 10 ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่ฝึกหัดอบรมให้คนไทยรู้จักหน้าที่และการกระทำในเวลาอบ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดจะมีความเห็นว่าเป็นปัจจุบัน ผู้ใหญ่บ้านไม่มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาลและคิดว่าไม่มีความจำเป็นที่ยังคงต้องให้มีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาล

11. การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 11 ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่อบรมสั่งสอนหรือชี้แจงข้อราชการแก่ราษฎรฯ ผู้ให้สัมภาษณ์โดยส่วนใหญ่จะมีความเห็นว่าในปัจจุบัน ผู้ใหญ่บ้านไม่มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาลและคิดว่าไม่มีความจำเป็นที่ยังคงต้องให้มีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาล ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์บางคนมีความคิดเห็นว่าผู้ใหญ่บ้านยังมีความจำเป็น เนื่องจากเห็นว่า ผู้ใหญ่บ้านก็ยังทำหน้าที่ในการชี้แจงข้อราชการต่างๆ ให้กับชาวบ้านได้คืออยู่แล้ว

12. การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 12 ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่บำรุงและส่งเสริมการอาชีพของราษฎรในทางเกษตรกรรม พาณิชยกรรมและอุตสาหกรรม ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์โดยส่วนใหญ่จะมีความเห็นว่าเป็นปัจจุบัน ผู้ใหญ่บ้านไม่มีบทบาทในการ

จัดบริการสาธารณสุขในเขตเทศบาลและคิดว่าไม่มีความจำเป็นที่ยังคงต้องให้มีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณสุขในเขตเทศบาล เนื่องจากภายในเขตเทศบาลเองนั้น ทางเทศบาลก็มีหน่วยงานต่างๆ ที่ทำหน้าที่ในการส่งเสริมการประกอบอาชีพของชาวบ้านอยู่แล้ว ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์บางคนมีความคิดเห็นว่าผู้ใหญ่บ้านยังมีความจำเป็น เนื่องจากคิดว่า ผู้ใหญ่บ้านน่าจะเป็นผู้ที่ต้องคอยดูแลและส่งเสริมการประกอบอาชีพ ให้กับลูกบ้านของตนเองได้ดี เพราะเป็นคนที่อยู่ใกล้ชิดกับชาวบ้านและรับทราบปัญหาต่างๆ ของชาวบ้าน ได้ดีที่สุด

13. การจัดบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 13 ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่ตรวจตราและรักษาประโยชน์ในการอาชีพของราษฎร ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์โดยส่วนใหญ่จะมีความเห็นว่าในปัจจุบัน ผู้ใหญ่บ้านไม่มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณสุขในเขตเทศบาล และคิดว่าไม่มีความจำเป็นที่ยังคงต้องให้มีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณสุขในเขตเทศบาล ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์บางคนมีความคิดเห็นว่าผู้ใหญ่บ้านยังมีความจำเป็น เนื่องจากมีความเห็นว่าผู้ใหญ่บ้านยังคงทำหน้าที่ในการดูแลและรักษาผลประโยชน์ในการประกอบอาชีพในด้านต่างๆ ให้กับชาวบ้านอยู่

14. การจัดบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 14 ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจสั่งให้ราษฎรช่วยเหลือในการบำบัดป้องกันสาธารณภัยที่เกิดขึ้นๆ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์โดยส่วนใหญ่จะมีความเห็นว่าในปัจจุบัน ผู้ใหญ่บ้านไม่มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณสุขในเขตเทศบาล และคิดว่าไม่มีความจำเป็นที่ยังคงต้องให้มีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณสุขในเขตเทศบาล ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์บางคนมีความคิดเห็นว่าผู้ใหญ่บ้านยังมีความจำเป็น เนื่องจากคิดว่าถ้าในกรณีที่เกิดเหตุร้ายต่างๆ ภายในหมู่บ้าน ทางผู้ใหญ่น่าจะยังคงเป็นผู้ที่สามารถเข้าไปดูแลชาวบ้านได้ดีและคอยรายงานให้กับทางอำเภอรับทราบ

15. การจัดบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 15 ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่จัดการป้องกันโรคติดต่อหรือโรคระบาดไม่ให้ติดต่อลูกหลานไป ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดจะมีความเห็นว่าในปัจจุบัน ผู้ใหญ่บ้านไม่มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณสุขในเขตเทศบาลและคิดว่าไม่มีความจำเป็นที่ยังคงต้องให้มีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณสุขในเขตเทศบาล

16. การจัดบริการสาธารณสุขตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 16 ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่จัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อยและถูกสุขลักษณะ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดจะมีความเห็นว่าในปัจจุบัน ผู้ใหญ่บ้านไม่มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณสุขในเขตเทศบาลและคิดว่าไม่มีความจำเป็นที่ยังคงต้องให้มีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณสุขในเขตเทศบาล

17. การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 17 ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่จัดให้มีการประชุมกรรมการหมู่บ้าน ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์โดยส่วนใหญ่จะมีความเห็นว่าในปัจจุบัน ผู้ใหญ่บ้านไม่มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาลและคิดว่าไม่มีความจำเป็นที่ยังคงต้องให้มีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาล ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์บางคนมีความคิดเห็นว่าผู้ใหญ่บ้านยังมีความจำเป็น เนื่องจากคิดว่าภายในหมู่บ้านน่าจะต้องยังคงมีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ในการประชุมชาวบ้าน เพื่อทำการชี้แจงงานราชการต่างๆ ให้กับชาวบ้านได้รับรู้

18. การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 18 ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่ปฏิบัติการตามคำสั่งของกำนันหรือทางราชการฯ ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งหมดจะมีความเห็นว่าในปัจจุบัน ผู้ใหญ่บ้านไม่มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาลและคิดว่าไม่มีความจำเป็นที่ยังคงต้องให้มีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาล

19. การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 19 ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่กระทำให้เป็นตัวอย่างแก่ราษฎรตามที่ทางราชการแนะนำ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์โดยส่วนใหญ่จะมีความเห็นว่าในปัจจุบัน ผู้ใหญ่บ้านไม่มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาลและคิดว่าไม่มีความจำเป็นที่ยังคงต้องให้มีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาล ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์บางคนมีความคิดเห็นว่าผู้ใหญ่บ้านยังมีความจำเป็น เนื่องจากคิดว่าผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ที่มีบทบาทในการเป็นผู้นำชาวบ้านภายในหมู่บ้านของตนเอง จึงน่าจะเป็นบุคคลที่เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับชาวบ้าน

20. การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านข้อที่ 20 ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับความอาญาฯ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์โดยส่วนใหญ่จะมีความเห็นว่าในปัจจุบัน ผู้ใหญ่บ้านไม่มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาลและคิดว่าไม่มีความจำเป็นที่ยังคงต้องให้มีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาล ส่วนผู้ให้สัมภาษณ์บางคนมีความคิดเห็นว่าผู้ใหญ่บ้านยังมีความจำเป็น เนื่องจากคิดว่าผู้ใหญ่บ้านเป็นน่าจะเป็นผู้ที่น่าจะรับรู้ความเคลื่อนไหวภายในหมู่บ้านของตนเองเป็นอย่างดี จึงน่าจะเป็นผู้ที่คอยแจ้งข่าวสารต่างๆ ให้กับทางเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ดี

จากข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่าผู้ให้สัมภาษณ์โดยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่าในปัจจุบันนั้นทางผู้ใหญ่บ้านไม่ได้เข้ามามีบทบาทในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของตนเองในเขตเทศบาลได้ครบทุกข้อและมีความเห็นว่าในเมื่อทางผู้ใหญ่บ้านไม่ได้เข้ามามีบทบาทตามอำนาจหน้าที่ของตนเองภายในเขตเทศบาล และภายในเขตเทศบาลเองนั้น ก็ยังคงมีหน่วยงานของทางเทศบาลและหน่วยงานของทางราชการอื่นๆ ทำหน้าที่ทดแทนอยู่แล้ว จึง

ทำให้คิดว่าไม่มีความจำเป็นที่ยังคงต้องให้มีผู้ใหญ่บ้านเข้ามาทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะภายในเขตเทศบาลต่อไป

ซึ่งจากข้อมูลจากการสำรวจและการสัมภาษณ์ พบว่าผู้ใหญ่บ้านเกือบไม่มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของตนเองภายในเขตเทศบาล และหน้าที่ในการจัด บริการสาธารณะในด้านต่างๆ นั้นก็จะมีหน่วยงานต่างๆ ของเทศบาลและหน่วยงานราชการอื่นๆ เป็นผู้ที่ได้รับผิดชอบดูแลทดแทนตามอำนาจ หน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านได้ครบทุกข้อแล้ว และ ข้อมูลทั้งจากการสำรวจและการสัมภาษณ์ ก็เป็นไปในแนวทางที่สอดคล้องกัน จึงสรุปได้ว่าในเมื่อผู้ใหญ่บ้านไม่ได้เข้ามาทำหน้าที่หรือเกือบไม่มีบทบาทในการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาล และยังมีหน่วยงานอื่นๆ ที่ทำหน้าที่ทดแทนอยู่แล้วนั้น ก็คงหมดความจำเป็นที่ยังคงต้องให้มีผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะในเขตเทศบาล เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านและเทศบาล และเพื่อให้การดำเนินงานของเทศบาลนั้น สอดคล้องต่อการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นตามระบอบประชาธิปไตยต่อไป

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องความจำเป็นในการมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดปราจีนบุรี ในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอนำเสนอสรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะต่างๆ จากการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องความจำเป็นในการมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความจำเป็นในการมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล ศึกษาถึงอำนาจหน้าที่และบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล และศึกษาถึงการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล

การวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ขั้นตอนแรกเป็นการศึกษาโดยวิธีการสำรวจ (survey) และขั้นตอนที่ 2 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (indepth interview) พื้นที่ที่ศึกษาคือเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งการกำหนดพื้นที่ในการศึกษาใช้วิธีเฉพาะเจาะจง ในขั้นตอนการสำรวจได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกำนันและผู้ใหญ่บ้าน หน่วยงานต่างๆ ของเทศบาลตำบลบ้านสร้างและหน่วยงานอื่นๆ ที่จัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งได้แก่ สถานีตำรวจภูธรบ้านสร้าง สำนักงานเกษตรอำเภอบ้านสร้าง สำนักงานประมงอำเภอบ้านสร้าง สำนักงานปศุสัตว์อำเภอบ้านสร้าง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอบ้านสร้าง สำนักงานพาณิชย์จังหวัด และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด นอกจากนี้ยังได้ทำการศึกษาหน่วยงานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลตำบลกบินทร์อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งเป็นเทศบาลตำบลที่ไม่มีกำนันและผู้ใหญ่บ้าน เพื่อใช้ศึกษาเทียบเคียงกับเทศบาลตำบลบ้านสร้าง ในส่วนของการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องจำนวน 8 คน ได้แก่ นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลบ้านสร้าง ปลัดเทศบาลตำบลบ้านสร้าง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนงานเทศบาลตำบลบ้านสร้าง เกษตรอำเภอบ้านสร้าง ประมงอำเภอบ้านสร้าง ปศุสัตว์อำเภอบ้านสร้าง เจ้าหน้าที่สาธารณสุขอำเภอบ้านสร้างและเจ้าหน้าที่ตำรวจภูธรบ้านสร้าง

ผลการศึกษาวิจัยมีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่และบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล

1.1 อำนาจหน้าที่และบทบาทของกำนันในเขตเทศบาล

กำนันมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่

พระพุทธศักราช 2457 จำนวน 8 ประการ ผลการวิจัยพบว่ากำนันมีบทบาทในการดำเนินกิจการตามอำนาจหน้าที่ดังกล่าวภายในเขตเทศบาลค่อนข้างจำกัดหรือเกือบไม่มีบทบาท

1.2 อำนาจหน้าที่และบทบาทของผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล

ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่

พระพุทธศักราช 2457 จำนวน 20 ประการ ผลการวิจัยพบว่าผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทในการดำเนินกิจการตามอำนาจหน้าที่ดังกล่าวภายในเขตเทศบาลค่อนข้างจำกัด โดยจะมีบทบาทเฉพาะในด้านการปกครองและดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยต่างๆ ภายในหมู่บ้าน ส่วนบทบาทในการทำหน้าที่ด้านอื่นๆ มีน้อยมากหรือเกือบไม่มีบทบาทเลย

2. การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านภายใน

เขตเทศบาล

การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลส่วนใหญ่ อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของเทศบาล โดยมีหน่วยงานของเทศบาลเป็นผู้ดำเนินงาน นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาคอื่นๆ ร่วมจัดบริการสาธารณะดังกล่าวด้วย กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีส่วนร่วมปฏิบัติงานเฉพาะในด้านการตรวจตราดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย ภายในตำบลและหมู่บ้าน ซึ่งก็เป็นการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อนกับภารกิจของหน่วยงานอื่นด้วย

3. ความจำเป็นในการมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล

ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีความจำเป็นที่จะยังคงมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตเทศบาลอีกต่อไป ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดบริการสาธารณะต่างๆ ที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ในปัจจุบัน ได้มีหน่วยงานของเทศบาลและหน่วยงานอื่นๆ เข้ามารับผิดชอบดูแลอย่างครบถ้วนแล้ว นอกจากนี้ บทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านยังมีความซ้ำซ้อนกับงานของเทศบาล ทำให้เกิดความสับสนและทำให้การพัฒนาการปกครองตนเองของประชาชนตามระบบเทศบาลเป็นไปอย่างไม่ราบรื่นเท่าที่ควร

2. อภิปรายผล

ผลการศึกษาเรื่องความจำเป็นในการมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาล
กรณีศึกษาเทศบาลตำบลภายในเขตจังหวัดปราจีนบุรี มีประเด็นควรนำมาอภิปราย ดังนี้

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงความจำเป็นในการมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาลตำบล และบทบาทอำนาจหน้าที่ที่กำนันและผู้ใหญ่บ้านสามารถปฏิบัติได้จริงภายในเขตเทศบาลตำบลในปัจจุบัน ซึ่งได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ ภายในเขตเทศบาลตำบล กบินทร์และเทศบาลตำบลบ้านสร้างและหน่วยงานราชการต่างๆ ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องอยู่ภายในเขตเทศบาลตำบลทั้ง 2 แห่ง ซึ่งพบว่าเทศบาลตำบลทั้ง 2 แห่งนั้นมีรูปแบบการปกครองและการบริหารที่เหมือนกันจะแตกต่างกันก็เพียงแค่ เทศบาลตำบลกบินทร์เป็นเทศบาลที่ไม่มีกำนันและผู้ใหญ่บ้าน แต่เทศบาลตำบลบ้านสร้างเป็นเทศบาลที่มีกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งข้อแตกต่างด้านนี้คงไม่มีผลต่อการพัฒนาและปกครองพื้นที่ของเทศบาลตำบลทั้ง 2 แห่ง แต่ประเด็นที่น่าสนใจคือในเมื่อเทศบาลตำบลกบินทร์สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ดี โดยไม่ต้องมีกำนันและผู้ใหญ่บ้าน แต่ทำไมเทศบาลตำบลบ้านสร้างยังคงต้องมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านปฏิบัติงานในพื้นที่ ทั้งที่เทศบาลตำบลทั้ง 2 แห่งต่างก็มีการบริหารจัดการที่เหมือนกันและที่สำคัญ ผลการวิจัยพบว่ากำนันและผู้ใหญ่บ้านที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ภายในเขตเทศบาลตำบล มีบทบาทค่อนข้างจำกัดหรือเกือบไม่มีบทบาทในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายได้กำหนดไว้ โดยมักจะมียุทธศาสตร์เฉพาะในด้านของการปกครองและดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยภายในเขตตำบลและหมู่บ้านของตนเอง ซึ่งก็เป็นภารกิจที่ซ้ำซ้อนกับหน้าที่ความรับผิดชอบของเทศบาลและหน่วยงานอื่น โดยเฉพาะหน่วยงานของตำรวจด้วย ในขณะที่บทบาทในด้านอื่นๆ ไม่สามารถเห็นได้อย่างเด่นชัด

การที่ยังคงให้มีกำนันและผู้ใหญ่บ้านปฏิบัติหน้าที่อยู่ภายในเขตเทศบาลตำบลต่อไป อาจทำให้ประชาชนมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในเรื่องการปกครองตนเองของประชาชน เพราะว่าชาวบ้านยังคงยึดติดกับกำนันและผู้ใหญ่บ้าน อันเป็นสิ่งที่คุ้นเคยมาช้านาน ซึ่งปียะนุช เงินคล้าย (2540) ได้เสนอรายงานการวิจัย เรื่องการสำรวจทัศนคติและความพร้อมของประชาชนต่อการกระจายอำนาจ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ประชาชนสนใจและมีความพร้อมเกี่ยวกับเรื่องใกล้ตัวมากที่สุด เช่น สนใจปรับปรุงตำแหน่งกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ดังนั้น ถ้ายังคงให้มีกำนันและผู้ใหญ่บ้านปฏิบัติหน้าที่อยู่ภายในเขตเทศบาล ก็จะทำให้ประชาชนในท้องถิ่นเกิดความสับสนและไม่ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจการปกครอง และการมีส่วนร่วมกับทางเทศบาลเท่าที่ควรจะเป็น

จากการที่ระบบการปกครองของประเทศ ซึ่งมุ่งเน้นและส่งเสริมการกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่นตามรูปแบบการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ที่ต้องการให้ประชาชนได้เข้ามา

มีส่วนร่วมในการบริหารปกครองตนเอง จึงทำให้ประชาชนมีความต้องการ และมีส่วนร่วมในการบริหารปกครองตนเองมากยิ่งขึ้น ทำให้การดำเนินการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลมีความเข้มแข็งสามารถดำเนินงานและบริหารจัดการปกครองท้องถิ่นได้ด้วยตนเอง ซึ่งเมื่อท้องถิ่นสามารถดูแลตนเองได้แล้ว ก็คงเป็นการแบ่งเบาภาระให้กับงานราชการส่วนกลางที่คงไม่ต้องเข้ามาช่วยเหลือและรับผิดชอบงานในด้านต่างๆ ของท้องถิ่น รวมถึงงานของกำนันและผู้ใหญ่บ้านภายในเขตเทศบาล ซึ่งยังคงมีความซ้ำซ้อนกันอยู่นั้น เมื่อท้องถิ่นสามารถดำเนินการเองและสามารถพึ่งตนเองได้เป็นอย่างดีแล้ว ก็ควรมีการพิจารณาและปรับปรุง ในเรื่องของบทบาทอำนาจหน้าที่ และความจำเป็นในการที่ยังคงให้มีกำนันและผู้ใหญ่บ้านอยู่ในเขตเทศบาล เพื่อลดความซ้ำซ้อนและเพื่อให้เกิดความสอดคล้อง ในด้านของการปกครองท้องถิ่นตามระบอบประชาธิปไตยต่อไป ซึ่งการที่ยังคงให้มีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล เป็นการขัดต่อหลักการกระจายอำนาจการปกครอง เนื่องจากหลักของการกระจายอำนาจนั้น ประหยัด หงษ์ทองคำ (2523: 4) อธิบายว่าการกระจายอำนาจการปกครองหมายถึง การที่รัฐได้มอบอำนาจบางประการให้แก่องค์การปกครองท้องถิ่น จัดทำบริการสาธารณะต่างๆ เพื่อบริการประชาชนแทนราชการบริหารส่วนกลาง โดยองค์การท้องถิ่นมีอำนาจอิสระ ในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเพียงพอ ซึ่งการกระจายอำนาจการปกครอง รัฐต้องมอบอำนาจในการจัดบริการสาธารณะให้แก่ท้องถิ่น โดยมีอำนาจอิสระตามสมควรไม่ต้องขึ้นอยู่กับบัญชาของราชการบริหารส่วนกลาง และราชการบริหารส่วนกลางจะต้องไม่เข้าไปอำนวยการหรือบังคับบัญชาโดยตรง แต่จะต้องทำหน้าที่ในการควบคุมและกำกับดูแลท้องถิ่นเท่านั้น และการที่ยังคงให้มีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล ยังเป็นการขัดต่อหลักการปกครองตนเอง ซึ่งประหยัด หงษ์ทองคำ (2523: 7) เห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญที่รัฐบาลในระบอบประชาธิปไตยทุกประเทศ จะต้องจัดให้มีและส่งเสริมการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่นต่างๆ ให้สมบูรณ์ที่สุด เพื่อให้องค์การปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันการเมืองระดับพื้นฐาน ที่จะฝึกฝนให้ประชาชนเกิดความรู้ความเข้าใจในกลไกและกระบวนการทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง และเพื่อให้องค์การปกครองท้องถิ่นแบ่งเบาภาระหน้าที่ของรัฐบาลกลางมาปฏิบัติ ในการตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพและตรงเป้าหมาย แต่การที่ยังคงให้มีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล ก็คงทำให้การปกครองตนเองของท้องถิ่นไม่สามารถเกิดความสำเร็จที่สมบูรณ์ที่สุด เนื่องจากบทบาท อำนาจหน้าที่ของท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลนั้น มีความซ้ำซ้อนกันกับบทบาท อำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งทำให้การดำเนินงานในหลายๆ ด้าน มักเกิดปัญหากระทบกระทั่งกัน ทำให้การดำเนินงานบางอย่างไม่สามารถจัดทำให้เสร็จได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และการที่ยังคงให้มีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล ก็ยังเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณโดยไม่จำเป็น เนื่องจากอำนาจหน้าที่

ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาลนั้น ภายในเขตเทศบาลก็มีหน่วยงานของทางเทศบาลและหน่วยงานอื่นๆ เช่นตำรวจ เป็นผู้ที่ดำเนินงานทดแทนกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ตามบทบาท อำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านครบทุกข้ออยู่แล้วในปัจจุบัน

ผู้วิจัยเห็นว่าภารกิจที่จะพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญอย่างยั่งยืน ควรมุ่งส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่น มีความรู้ในเรื่องของการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมในการบริหารปกครองท้องถิ่นของตนเองให้มากยิ่งขึ้น และควรมีการพิจารณาบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของเทศบาลตำบล เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนปกครองตนเองและมีอิสระในการบริหารกิจการท้องถิ่นของตนตามหลักการกระจายอำนาจได้อย่างเต็มที่ต่อไป

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 การวิจัยในครั้งนี้แม้ว่าจะเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเฉพาะกรณี แต่ก็น่าจะสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่เทศบาลตำบลอื่นๆ ได้ เพราะเป็นการศึกษาจากข้อมูลที่เป็นพื้นฐานและดำเนินการวิจัยด้วยวิธีการที่เชื่อถือได้

3.1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาบทบาทจนถึงความจำเป็นในการมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่เทศบาล และดำเนินการปรับปรุงเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการกระจายอำนาจและส่งเสริมให้ประชาชนปกครองตนเองตามหลักการประชาธิปไตยต่อไป

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาวิจัยถึงผลกระทบอันเกิดจากการแก้ไขพระราชบัญญัติเทศบาลให้คงตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนัน ไว้ในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นและการพัฒนาการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่น

3.2.2 ควรศึกษาวิจัยถึงบทบาทและอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลที่ได้รับการยกฐานะมาจากสุขาภิบาล ว่าสามารถปฏิบัติการกิจตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด เพื่อหาข้อสรุปที่ชัดเจนยิ่งขึ้นถึงความจำเป็นที่ยังคงต้องให้มีกำนันและผู้ใหญ่บ้านปฏิบัติงานอยู่ภายในเขตเทศบาลตำบลต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (2541) *คู่มือปฏิบัติงาน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน*
กรุงเทพมหานคร อาสาสมัครดินแดน
- โกวิท พวงงาม (2544) *การปกครองท้องถิ่นไทย: หลักการและมติใหม่ในอนาคตกรุงเทพมหานคร*
สำนักพิมพ์วิญญูชน
- เฉลิมพงษ์ มีสมนัย (2548) “การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น” ในเอกสารการสอนชุดวิชาการบริหาร
ราชการไทย หน่วยที่ 11 หน้าที่ 113-176 นนทบุรี มหาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชา
การการจัดการ
- ชัยภัค สุนทรหงส์ (2546) “ความรู้ความเข้าใจของประชาชนในบทบาทและอำนาจหน้าที่ของ
กำนันและผู้ใหญ่บ้านที่มีผลต่อความมั่นคงของประเทศ: กรณีศึกษาอำเภอกำแพงแสน
จังหวัดนครปฐม” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยบูรพา
- ชุมพล ชิตวิเศษ (2543) “ปัญหาการบริหารงานของเทศบาลตำบลที่เปลี่ยนแปลงฐานะมาจาก
สุขาภิบาล ในเขตจังหวัดชลบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยบูรพา
- ชวรงค์ ฉายะบุตร (2539) *การปกครองท้องถิ่นไทย* กรุงเทพมหานคร พิมพ์เศ
- ชูเกียรติ เปี่ยมศรี (2543) “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนย่อย:
กรณีศึกษาเทศบาลเมืองระยอง จังหวัดระยอง” ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยบูรพา
- นราลักษณ์ โขมิตตณรงค์ (2545) “การศึกษาการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น
: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญา
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา
- นันทวัฒน์ บรมานันท์ (2529) *การปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย*
พ.ศ.2540 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์วิญญูชน
- ปธาน สุวรรณมงคล และอิสระ สุวรรณบล (2536) *การบริหารการปกครองภูเก็ตในอนาคต*
กรุงเทพมหานคร พิมพ์อักษร
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร (2526) *การปกครองท้องถิ่น* กรุงเทพมหานคร โอเคียนส โตร์
- ประหยัด หงษ์ทองคำ และ พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2529) *ปัญหาและแนวทางปรับปรุงประสิทธิภาพของ
การบริหารเทศบาลไทย* กรุงเทพมหานคร เจ้าพระยาการพิมพ์

- ปิยะนุช เงินคล้าย (2524) การสำรวจทัศนคติและความพร้อมต่อการกระจายอำนาจ
 รายงานวิจัยเสนอต่อสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
 “พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 พ.ศ. 2542” ราชกิจจานุเบกษาฉบับกฤษฎีกา เล่ม 116 ตอนที่ 114 ก
- “พระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ.2476” (2477, 24 เมษายน) ราชกิจจานุเบกษาฉบับกฤษฎีกา
 เล่มที่ 51 หน้า 82
- “พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2481” (2482, 1 เมษายน) ราชกิจจานุเบกษาฉบับกฤษฎีกา
 เล่มที่ 56 หน้า 156
- “พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2486” (2486, 25 กุมภาพันธ์) ราชกิจจานุเบกษาฉบับกฤษฎีกา
 เล่มที่ 60 ตอนที่ 12 หน้า 401
- “พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496” (2496, 17 กุมภาพันธ์) ราชกิจจานุเบกษาฉบับกฤษฎีกา
 เล่มที่ 70 ตอนที่ 14
- “พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ.2546” (2546, 22 ธันวาคม) ราชกิจจานุเบกษาฉบับกฤษฎีกา
 เล่มที่ 120 ตอนที่ 124 ก หน้า 1-15
- รศคณธ์ รัตนเสริมพงษ์ (2546 ก) "แนวคิดและหลักการบริหารท้องถิ่น" ใน เอกสารการสอนชุด
 วิชาการบริหารท้องถิ่น หน่วยที่ 1 หน้า 1-61 นนทบุรี สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- _____. (2547 ข) "การบริหารท้องถิ่นไทย" ใน เอกสารการสอนชุดวิชา การบริหารท้องถิ่น
 หน่วยที่ 8 หน้า 1-63 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาวิทยาการ
 จัดการ
- _____. (2546 ค) "การปกครองท้องถิ่น" ใน เอกสารการสอนชุดวิชา
 การบริหารราชการส่วนภูมิภาค หน่วยที่ 6 หน้า 200-241 นนทบุรี
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
- _____. (2547) "การบริหารท้องถิ่น" ใน ประมวลสาระชุดวิชา การบริหารภาครัฐ
 หน่วยที่ 7 หน้า 53-142 นนทบุรี สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย” (2540, 11 ตุลาคม) ราชกิจจานุเบกษาฉบับกฤษฎีกา เล่ม 114
 ตอนที่ 55 ก หน้า 1-99
- สมคิด เลิศไพฑูรย์ (2539) รวมบทความกฎหมายการปกครองท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์
 นิติธรรม

สมบูรณ์ เศษสมบูรณ์สุข (2548) *ความรู้และกฎหมายเทศบาล เล่ม 1. สายสำนักปลัดเทศบาล*

กรุงเทพมหานคร หจก.พิมพ์อักษร

สุภางค์ จันทวานิช (2546) *การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ พิมพ์ครั้งที่ 5*

กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยา นภาศิริกุล (2523) *การเมืองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย* กรุงเทพมหานคร

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

อุทัย หิรัญโต (2526) *สารานุกรมศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์* กรุงเทพมหานคร ทิพย์อักษร

อุทิศ สุจิรสกุล (2544) “ความรู้เรื่องกฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบล
ของผู้บริหารเทศบาลตำบลที่เปลี่ยนแปลงฐานะมาจากสุขาภิบาล”

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือวิจัย

1. นายชัยวรรณ นิยม ตำแหน่ง เจ้าพนักงานปกครอง 7
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. นางสาวสุมาลี ศิริวิเศษ ตำแหน่ง เจ้าพนักงานปกครอง 6
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
3. นายสมใจ พุทธเสนา ตำแหน่ง ผู้ช่วยป้องกันจังหวัดปราจีนบุรี
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาคผนวก ข
เครื่องมือวิจัย

แบบสำรวจ การจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนัน

การวิจัยเรื่อง ความจำเป็นในการมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล : กรณีศึกษาเทศบาลตำบล
ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี

เขตพื้นที่เทศบาลตำบล .....

วันที่สำรวจ ...../...../.....

อำนาจหน้าที่ของกำนัน	หน่วยงานที่จัดบริการสาธารณะ	กิจกรรม
1.การปกครองและดูแลรักษา ความสงบเรียบร้อยในเขตตำบลฯ		
2. การป้องกันการกระทำผิด กฎหมาย จับกุมผู้กระทำผิดหรือ สงสัยว่ากระทำผิดกฎหมายในเขต ตำบลฯ		
3.การแจ้งเหตุทุกข์ร้อนของ ราษฎรในเขตตำบลให้กับทาง อำเภอทราบฯ		
4.การติดตามจับกุมผู้ร้ายติดตาม ของกลาง คับเพลิงหรือเหตุร้าย ต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในเขตตำบลฯ		
5.การจัดที่พักให้กับคนเดินทางฯ		
6.การบำรุงรักษาสิ่งซึ่งเป็น สาธารณะประโยชน์ ในเขตตำบลฯ		
7.การจัดทำบัญชีสำมะโนครัวและ ทะเบียนบัญชีของรัฐบาลในเขต ตำบลฯ		
8.การจัดทำบัญชีสิ่งของซึ่งต้อง เสียภาษีอากรในเขตตำบลฯ		

แบบสำรวจ การจัดการบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน

การวิจัยเรื่อง ความจำเป็นในการมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล : กรณีศึกษาเทศบาลตำบล
ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี

เขตพื้นที่เทศบาลตำบล .....

วันที่สำรวจ ...../...../.....

อำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้าน	หน่วยงานที่จัดการบริการสาธารณะ	กิจกรรม
1.การปกครองและดูแลรักษา ความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้านฯ		
2.การแจ้งเหตุทุกข์ร้อนของ ราษฎรในหมู่บ้านให้กับกำนัน และนายอำเภอทราบฯ		
3.การแจ้งประกาศหรือคำสั่งของ รัฐบาลฯ		
4.การทำหน้าที่จัดทำบัญชี สำมะโนครัวในหมู่บ้านฯ		
5.การทำหน้าที่แจ้งเหตุการณ์ ผิดปกติในหมู่บ้านให้กับกำนัน และนายอำเภอของตนทราบฯ		
6.การทำหน้าที่ตรวจตราคนแปลก หน้าภายในเขตหมู่บ้านฯ		

<p>7.การทำหน้าที่จับกุมผู้ร้าย ติดตามของกลาง คับเพลิง หรือ เหตุร้ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายใน หมู่บ้านฯ</p>		
<p>8.การทำหน้าที่เรียกชาวบ้านมาว่า กล่าวสั่งสอน กรณีที่ได้เห็น ชาวบ้านแสดงความอหามาศ ร้าย หรือเป็นคนจรจัดไม่ทำมาหา เลี้ยงชีพฯ</p>		
<p>9.การทำหน้าที่ควบคุมชาวบ้านให้ ปฏิบัติตามกฎหมายฯ</p>		
<p>10.การทำหน้าที่ฝึกอบรมให้คน ไทยรู้จักหน้าที่และการกระทำใน เวลารบฯ</p>		
<p>11.การทำหน้าที่อบรมสั่งสอน หรือชี้แจงข้อราชการแก่ราษฎรฯ</p>		
<p>12.การทำหน้าที่บำรุงและส่งเสริม อาชีพของราษฎรฯ</p>		

13.การทำหน้าที่ตรวจตราและรักษาประโยชน์ในการอาชีพของชาวบ้านๆ		
14.การทำหน้าที่บำบัดป้องกันสาธารณภัยที่เกิดขึ้นโดยฉุกเฉินและการช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ๆ		
15.การทำหน้าที่ป้องกันโรคติดต่อหรือโรคระบาดๆ		
16.การทำหน้าที่จัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อยและถูกสุขลักษณะๆ		
17.การทำหน้าที่จัดประชุมกรรมการหมู่บ้านๆ		
18.การทำหน้าที่ปฏิบัติตามคำสั่งของกำนันหรือทางราชการและรายงานเหตุการณ์ซึ่งเกิดขึ้นในหมู่บ้านให้กับกำนันทราบๆ		
19.การทำหน้าที่กระทำตนให้เป็นตัวอย่างแก่ราษฎรๆ		
20.การทำหน้าที่ป้องกันการกระทำผิดกฎหมาย จับกุมผู้กระทำผิดหรือสงสัยว่ากระทำผิดกฎหมายในเขตหมู่บ้านๆ		

แบบสัมภาษณ์

**การวิจัยเรื่อง ความจำเป็นในการมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล : กรณีศึกษาเทศบาลตำบล
ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี**

ผู้ให้สัมภาษณ์ ..... ตำแหน่ง.....

ผู้สัมภาษณ์..... วัน/เดือน/พ.ศ. ....

ตอนที่ 1 บทบาทในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของกำนันในเขตเทศบาล

1.1 กำนันมีบทบาทในการทำหน้าที่ปกครองและดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในเขตเทศบาลตำบล
อย่างไรและท่านคิดว่ามีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องให้กำนันเข้ามามีส่วนร่วมกับทางเทศบาลในการ
ทำหน้าที่นี้

.....
.....
.....
.....
.....

1.2 กำนันมีบทบาทในการทำหน้าที่ป้องกันการกระทำผิดกฎหมายในเขตเทศบาลตำบลอย่างไรและ
ท่านคิดว่ามีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องให้กำนันเข้ามามีส่วนร่วมกับทางเทศบาลในการทำหน้าที่นี้

.....
.....
.....
.....
.....

1.3 กำนันมีบทบาทในการทำหน้าที่แจ้งเหตุทุกข์ร้อนของราษฎรในเขตเทศบาลตำบลให้กับทาง
อำเภอทราบอย่างไร และท่านคิดว่ามีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องให้กำนันเข้ามามีส่วนร่วมกับทาง
เทศบาลในการทำหน้าที่นี้

.....
.....
.....
.....
.....

1.4 กำนันมีบทบาทในการทำหน้าที่ติดตามจับกุมผู้ร้ายติดตามของกลาง ดับเพลิง หรือเหตุร้ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในเขตเทศบาลตำบลอย่างไร และท่านคิดว่าจะมีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องให้กำนันเข้ามามีส่วนร่วมกับทางเทศบาลในการทำหน้าที่นี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1.5 กำนันมีบทบาทในการทำหน้าที่จัดที่พักให้กับผู้มาติดต่อราชการภายในเขตเทศบาลตำบลอย่างไร และท่านคิดว่าจะมีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องให้กำนันเข้ามามีส่วนร่วมกับทางเทศบาลในการทำหน้าที่นี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1.6 กำนันมีบทบาทในการทำหน้าที่บำรุงรักษาสิ่งซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์ในเขตเทศบาลตำบลอย่างไรและท่านคิดว่าจะมีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องให้กำนันเข้ามามีส่วนร่วมกับทางเทศบาลในการทำหน้าที่นี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1.7 กำหนดมีบทบาทในการทำหน้าที่จัดทำบัญชีสำมะโนครัวในเขตเทศบาลตำบลอย่างไร และท่านคิดว่ามีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องให้กำนันเข้ามามีส่วนร่วมกับทางเทศบาลในการทำหน้าที่นี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1.8 กำหนดมีบทบาทในการทำหน้าที่จัดทำบัญชีสิ่งของซึ่งต้องเสียภาษีอากรในเขตเทศบาลตำบลอย่างไร และท่านคิดว่ามีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องให้กำนันเข้ามามีส่วนร่วมกับทางเทศบาลในการทำหน้าที่นี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 บทบาทในการจัดบริการสาธารณะตามอำนาจหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านในเขตเทศบาล

2.1 ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทในการทำหน้าที่ปกครองและดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยในเขตเทศบาลตำบลอย่างไร และท่านคิดว่ามีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องให้ผู้ใหญ่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมกับทางเทศบาลในการทำหน้าที่นี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.2 ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทในการทำหน้าที่แจ้งเหตุทุกข์ร้อนของราษฎรในเขตเทศบาลตำบลให้กับทางอำเภอทราบอย่างไร และท่านคิดว่ามีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องให้ผู้ใหญ่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมกับทางเทศบาลในการทำหน้าที่นี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.3 ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทในการทำหน้าที่แจ้งประกาศ หรือคำสั่งของรัฐบาลให้กับราษฎรภายในเขตเทศบาลตำบลทราบอย่างไร และท่านคิดว่ามีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องให้ผู้ใหญ่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมกับทางเทศบาลในการทำหน้าที่นี้

.....
.....
.....
.....

2.4 ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทในการทำหน้าที่จัดทำบัญชีสำมะโนครัวในเขตเทศบาลตำบลอย่างไร และท่านคิดว่ามีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องให้ผู้ใหญ่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมกับทางเทศบาลในการทำหน้าที่นี้

.....
.....
.....
.....

2.5 ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทในการทำหน้าที่แจ้งเหตุการณ์ผิดปกติในหมู่บ้านให้กับทางเทศบาลตำบลและทางอำเภอทราบอย่างไร และท่านคิดว่ามีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องให้ผู้ใหญ่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมกับทางเทศบาลในการทำหน้าที่นี้

.....
.....
.....
.....

2.6 ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทในการทำหน้าที่ตรวจตราคนแปลกหน้าภายในเขตเทศบาลตำบลอย่างไร และท่านคิดว่ามีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องให้ผู้ใหญ่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมกับทางเทศบาลในการทำหน้าที่นี้

.....
.....
.....
.....

2.7 ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทในการทำหน้าที่จับกุมผู้ร้าย ติดตามของกลาง ดับเพลิง หรือเหตุร้ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในเขตเทศบาลตำบลอย่างไร และท่านคิดว่ามีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องให้ผู้ใหญ่บ้าน เข้ามามีส่วนร่วมกับทางเทศบาลในการทำหน้าที่นี้

.....

.....

.....

.....

2.8 ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทในการทำหน้าที่เรียกชาวบ้านมาว่ากล่าวสั่งสอน กรณีที่ได้เห็นชาวบ้าน แสดงความอหามาศมาคร้ายหรือเป็นคนจรจัดในเขตเทศบาลตำบลอย่างไร และท่านคิดว่ามีความ จำเป็นหรือไม่ที่ต้องให้ผู้ใหญ่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมกับทางเทศบาลในการทำหน้าที่นี้

.....

.....

.....

.....

2.9 ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทในการทำหน้าที่ควบคุมชาวบ้านให้ปฏิบัติตามกฎหมายในเขตเทศบาล ตำบลอย่างไร และท่านคิดว่ามีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องให้ผู้ใหญ่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมกับทาง เทศบาลในการทำหน้าที่นี้

.....

.....

.....

.....

2.10 ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทในการทำหน้าที่ฝึกอบรมชาวบ้านให้รู้จักหน้าที่และการกระทำในเวลารบ ภายในเขตเทศบาลตำบลอย่างไร และท่านคิดว่ามีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องให้ผู้ใหญ่บ้านเข้ามามี ส่วนร่วมกับทางเทศบาลในการทำหน้าที่นี้

.....

.....

.....

.....

2.11 ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทในการทำหน้าที่อบรมสั่งสอน หรือชี้แจงข้อราชการแก่ราษฎร ภายในเขตเทศบาลตำบลอย่างไร และท่านคิดว่ามีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องให้ผู้ใหญ่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมกับทางเทศบาลในการทำหน้าที่นี้

.....

.....

.....

.....

2.12 ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทในการทำหน้าที่บำรุงและส่งเสริมอาชีพของราษฎร ภายในเขตเทศบาลตำบลอย่างไร และท่านคิดว่ามีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องให้ผู้ใหญ่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมกับทางเทศบาลในการทำหน้าที่นี้

.....

.....

.....

.....

2.13 ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทในการทำหน้าที่ตรวจตราและรักษาประโยชน์ในการอาชีพของชาวบ้านภายในเขตเทศบาลตำบลอย่างไร และท่านคิดว่ามีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องให้ผู้ใหญ่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมกับทางเทศบาลในการทำหน้าที่นี้

.....

.....

.....

.....

2.14 ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทในการทำหน้าที่บำบัดป้องกันสาธารณภัยที่เกิดขึ้นโดยฉุกเฉินและการช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ ภายในเขตเทศบาลตำบลอย่างไร และท่านคิดว่ามีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องให้ผู้ใหญ่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมกับทางเทศบาลในการทำหน้าที่นี้

.....

.....

.....

.....

2.15 ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทในการทำหน้าที่ป้องกันโรคติดต่อหรือโรคระบาด ภายในเขตเทศบาล ตำบลอย่างไร และท่านคิดว่าจะมีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องให้ผู้ใหญ่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมกับทาง เทศบาลในการทำหน้าที่นี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.16 ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทในการทำหน้าที่จัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อยและถูกสุขลักษณะ ภายในเขตเทศบาลตำบลอย่างไร และท่านคิดว่าจะมีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องให้ผู้ใหญ่บ้านเข้ามามี ส่วนร่วมกับทางเทศบาลในการทำหน้าที่นี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.17 ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทในการทำหน้าที่จัดประชุมกรรมการหมู่บ้าน ภายในเขตเทศบาลตำบล อย่างไร และท่านคิดว่าจะมีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องให้ผู้ใหญ่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมกับทางเทศบาล ในการทำหน้าที่นี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.18 ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทในการทำหน้าที่ปฏิบัติตามคำสั่งของทางราชการและรายงานเหตุการณ์ซึ่งเกิดขึ้นในหมู่บ้านให้กับทางเทศบาลตำบลทราบอย่างไร และท่านคิดว่าจะมีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องให้ผู้ใหญ่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมกับทางเทศบาลในการทำหน้าที่นี้

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2.19 ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทในการทำหน้าที่กระทำตนให้เป็นตัวอย่างแก่ราษฎร ภายในเขตเทศบาลตำบลอย่างไร และท่านคิดว่าจะมีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องให้ผู้ใหญ่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมกับทางเทศบาลในการทำหน้าที่นี้

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2.20 ผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทในการทำหน้าที่ป้องกันการกระทำผิดกฎหมาย จับกุมผู้กระทำผิดหรือสงสัยว่ากระทำผิดกฎหมายในเขตเทศบาลตำบลอย่างไร และท่านคิดว่าจะมีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องให้ผู้ใหญ่บ้านเข้ามามีส่วนร่วมกับทางเทศบาลในการทำหน้าที่นี้

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายศิริโชค ชุนคำ
วัน เดือน ปีเกิด	9 มกราคม พ.ศ. 2519
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร
ประวัติการศึกษา	รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (บริหารรัฐกิจ) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2545
สถานที่ทำงาน	บริษัทยูนิแลมปี จำกัด
ตำแหน่ง	รองผู้จัดการฝ่ายผลิต